

LETO XXV. — številka 2

GLAS

KRANJ, sobota, 8. 1. 1972

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredah in sobotah.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Po stezah partizanske Jelovice

Dražgoše vabijo

Danes Dražgoše praznujejo. Domačini pod obronki Jelovice so prav ob 30. letnici dražgoške bitke že petnajstič gostitelji športnikov, ki bodo nastopili na edinstveni zimsko športni prireditvi v Sloveniji. Po stezah partizanske Jelovice. Po številu nastopajočih je to največja, obenem pa tudi najraznovrstnejša tovrstna prireditev. Na njej sodelujejo tekmovalci vseh starosti — od pionirjev do veterani.

Prireditve Po stezah partizanske Jelovice so bile usta-

novljene v spomin na dražgoško bitko in z namenom, da bi mladi rodovi vsako leto prihajali v Dražgoše in na pobočju Jelovice ter se s športnimi tekmovanji spomnili bitke in njenih junakov. To je živ in trajen spomenik, ki ga vsako leto znova gradi na stotine mladih.

Prireditelji na Lancovem, v Kropi, Poljanah, Selcih, Zeleznikih in Dražgošah so imeli v zadnjih dneh polne roke dela. Kljub obilici snega, ki je zapadel pred dnevi, so

proge dobro pripravljene. Prijavljena je tudi kopicica kvalitetnih tekmovalcev — reprezentantov — kar zagotavlja, da bo tekmovanje na visoki ravni. Dražgošani in prireditelji vseh področnih tekmovanj pričakujejo, da bo letošnja športno politična manifestacija spet privabila pod obronke Jelovice veliko število obiskovalcev. Prijazni prebivalci vasi v Selški dolini obljublajo, da se bo vsak med njimi kot prejšnja leta prav zagotovo dobro počutil.

-jg

Prireditve ob škofjeloškem občinskem prazniku

Sobota, 8. januarja

ZIRI:

ob 11. uri je v dvorani Svoboda Ziri XXII. slavnostna seja skupščine občine Škofja Loka. Na seji bodo podelili priznanja ob občinskem prazniku. Sledil bo kulturni spored, v katerem bodo sodelovali pihalna godba Alpine, mešana in moški pevski zbor Alpine, moški pevski zbor podjetij Ziri, recitatorji in komorni mladinski zbor.

TRATA:

v telovadnici osnovne šole Cvetko Golar je košarkarski turnir. Sodelujejo ekipe osnovne šole Ziri, gimnazije Škofja Loka in osnovne šole Cvetko Golar.

GORENJA VAS:

v osnovni šoli je zimska atletska liga za osnovne šole. V Selcih, Lancovem, Dražgošah, Poljanah, Kropi in Zeleznikih so tekmovanja »Po poteh partizanske Jelovice«.

Nedelja, 9. januarja

DRAŽGOŠE:

ob 8.30 bo svečani del proslave ob 30. obletnici dražgoške bitke in 15. obletnici tekmovanj »Po stezah partizanske Jelovice«, ob 9.30 se bodo pričela tekmovanja »Po stezah partizanske Jelovice«.

Cetrtek, 13. januarja

DRAŽGOŠE:

Tradicionalni pohod pionirjev loške občine »Po stezah partizanske Jelovice«.

Petek, 14. januarja

ŠKOFJA LOKA:

ob 17. uri bo v kinu Sora koncert slovenskega okteta ob petindvajsetletnici podjetja Kroj Škofja Loka

ob 19. uri bo v galeriji na loškem gradu glasbeni večer vokalno instrumentalne glasbe. Program pripravlja glasbena šola Škofja Loka, sodeloval pa bo tudi operni pevec Ladko Korošec.

Nedelja, 16. januarja

ŠKOFJA LOKA:

ob 9. uri bo na strelišču v Vincarjih tradicionalno tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško.

TRATA:

ob 9. uri bo v osnovni šoli Cvetko Golar šahovski brzoturnir.

ZELEZNIKI:

ob 15. uri bo v dvorani kina Obzorje prireditev »Dražgoše v januarju 1942«.

9. JANUAR — PRAZNIK OBČINE ŠKOFJA LOKA

Praznik občine Škofja Loka je 9. januar, obletnica dražgoške bitke in poljanske vstaje, rešitev aktivistov osvobodilne fronte iz okupatorjevih zaporov ter množičnega odhoda v partizane v zimi 1941/42.

Letošnje praznovanje pa je še pomembnejše za našo občino, saj praznujemo 30-letnico slavnostne dražgoške bitke in zaključujemo praznovanje 30-letnice vstaje naših narodov, ki so v usodnih in težkih dneh narodnoosvobodilne borbe izbojevali nacionalno in socialno osvoboditev delovnega človeka Jugoslavije. Težko je na kratko opisati razvoj, življenje in delo 30-letnega obdobja nekega področja, prehojeno bogato revolucionarno pot v času narodnoosvobodilne borbe in povojno graditev gospodarstva in družbenih odnosov. V tem burnem času 30-letnega obdobja smo dobili zaupanje in veliko izkušenj za utrditev prepričanja, da je naša pot v humano socialistično samoupravno družbo edino pravilna. Zato se lahko s ponosom oziramo na prehojeno pot, čeprav vemo, da je v prihodnje treba še mnogo storiti za dobrobit našega delovnega človeka.

Občinski praznik je neki mejnik, ko ocenjujemo, kaj je bilo storjenega in kam bomo vlagali svoje napore za boljši jutrišnji dan. Tisoč let staro mesto pod Lubnikom, kot ga velikokrat imenujemo in na katerega smo ponosni, je v povojnem obdobju napravilo velik korak naprej v svojem gospodarskem in družbenem razvoju. Občina je spreminjala svojo podobo s priključitvijo občine Gorenja vas, Zelezniki in Ziri. Tako je v občini Šk. Loka danes 31.000 prebivalcev. Pred vojno je imela občina pre-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

5. 1. 1972

SEZONSKO ZNIŽANJE

Peke

TOVARNE OBUTVE TRZIC

JESENICE

● Gostinski in turistični delavci so predlagali, naj bi ustanovili poseben zavod za izgradnjo turističnih objektov v vseh krajih gornje savske doline, še posebno pa v največjem turističnem kraju — Kranjski gori. Gostinski in turistični delavci menijo, da je dosedanji konzorcij stonel le na amaterski osnovi in da zato ni bilo pričakovati večjih uspehov. Svoj predlog bodo predložili v obravnavo jeseniški občinski skupščini.

● V četrtek je bila na Jesenicah seja občinske konference ZM, na katero so povabili vse predsednike aktivov. Obravnavali so predlog delovnega programa za letos, razpravljali o pravilniku občinske konference ZM in o izobraževanju mladih v prihodnjem triletnem obdobju.

● Pri občinski konferenci ZM so poslali vsem mladinskim aktivom, mentorjem in ravnateljem na vseh jeseniških srednjih in osnovnih šolah program razpisa za tekmovanje Najboljši dijak, najboljši učenec in najboljši razred v občini. O organizaciji tekmovanja bodo razpravljali na posameznih šolah in tudi imenovali komisije za ocenjevanje. Lepe nagrade bodo najboljšim v tekmovanju podelili ob koncu šolskega leta.

● Na zadnji seji občinskega komiteja ZK na Jesenicah so izvolili za novega sekretarja komiteja inž. Stefana Nemca, dolgoletnega aktivnega člana ZK in obenem imenovali predsednike komisij, ki delujejo pri občinskem komiteju ZK. O dokončnem sestavu občinskega komiteja so se pomenili na četrtkovi seji komiteja.

KRANJ

● V petek, 14. januarja, se bo ob 13. uri sestala kandidacijska konferenca kranjske občine. Na konferenci bodo razpravljali in glasovali o možnih kandidatih za člana predsedstva slovenske skupščine. Po kandidacijskih konferencah v vseh slovenskih občinah bodo člana predsedstva izvolili delegati slovenskih občin. A. Z.

RADOVLJICA

● V ponedeljek popoldne se bo sestel izvršni odbor občinske konference socialistične zveze. Razpravljali bodo o pripravah na občinsko kandidacijsko konferenco. Kandidacijske konference bodo v vseh gorenjskih občinah, končane pa morajo biti najkasneje do 20. januarja.

● V petek popoldne pa bo v Radovljici seja predsedstva občinske konference zveze mladine. Na seji bodo razpravljali o delu organov občinskega komiteja, izobraževanju in o nekaterih prihodnjih akcijah. A. Z.

TRŽIČ

● Strokovne službe pri občinski skupščini izdelujejo trenutno tri, za občinsko gospodarstvo pomembne razvojne dokumente. Na prvem mestu je gospodarski program za letos, razen tega pa je v izdelavi tudi srednjeročni razvojni program tržiškega gospodarstva do 1975. leta. Občinske strokovne službe in Stanovanjsko podjetje pa izdelujejo program stanovanjske gradnje. -jk

● Danes in jutri bo v Bistrici ob Dravi na Koroškem tradicionalno mladinsko smučarsko tekmovanje med Gorenjsko, Koroško in Videmsko krajino. Za tekmovalce z Gorenjske vsako leto poskrbi tržiški smučarski klub, ki sodeluje tudi pri organizaciji tekmovanj. Srečanje v Bistrici pa nima samo športnega pomena, temveč se ob tej priložnosti srečajo tudi kulturne skupine iz vseh treh dežel. Letošnjega srečanja se bo udeležila ena od kulturnih skupin iz Trziča. -jk

Komemoracija na Rudniku

6. januarja 1945. leta je na Rudniku v kamniški občini padlo 22 političnih funkcionarjev kamniškega okrožnega in okrajnega komiteja KPS, OF in članov varnostno obveščevalne službe. To je bilo med hudo zimsko ofenzivo na kamniško-domžalskem področju, politični funkcionarji pa so se pred ofenzivo zatekli v stare zapuščene bunkerje na Rudniku. Ko so prišli tja in se razmestili v štiri bunkerje nekdanje tehnike, že so bili obkoljeni. Mnogi so padli, drugi so si vzeli sami življenje, trinajst so jih Nemci ujeli, le redkim je uspelo, da so se umaknili tragediji. Vseh trinajst aktivistov, ki so jih ujele, sr

drugi dan ustrelili v Vrhovljah pri Lukovici v domžalski občini.

Noben okrožni komite KPS med vojno v Sloveniji ni doživel tako hude tragedije kot kamniški. V spomin na ta dogodek je bila v četrtek na Rudniku spominska komemoracija, na kateri je govoril Franc Hribar, član občinskega odbora ZZB NOV Kamnik, v programu pa so sodelovali moški pevski zbor z Duplice in učenci osnovnih šol z Duplice in Radomelj. Proslave se je udeležilo veliko število nekdanjih borcev, predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij.

J. Vldic

Socialna politika in naloge komunistov

Kranj, 7. januarja — Osnove programa socialne politike v kranjski občini so bile osrednja tema na današnji prvi seji občinske konference zveze komunistov Kranj. Celotna obravnava je izvenela v okviru uresničevanja sklepov tretje seje konference zveze komunistov Slovenije o socialnem razlikovanju, po bogati razpravi pa so sklenili, da bodo celotno gradivo dali v javno razpravo. Na seji so sprejeli tudi poročilo o delu organov občinske konference v minulem mandatnem obdobju, delovni program občinske konference za prihodnje in izvolili nove organe občinske konference. Za sekretarja 17-članskega komiteja občinske konference ZK so ponovno izvolili Franca Roglja, za namestnika pa Stefana Horvata. Razen tega so izvolili tudi častno razsodišče in revizijsko komisijo. V medobčinski svet ZK za gorenjsko pa so izvolili Marjana Markoviča in Toneta Miklavčiča ter za delegata za drugo sejo konference zveze komunistov Jugoslavije Franca Urevca. A. Z.

Sekretar sekretariata CK ZKS inž. Andrej Marinc govori ob nom aktivu ZK v tovarni Peko v Trziču. Med drugim je poudaril, da ZK kot vodilna idejna sila pri družbenih dogajanjih ne sme biti potisnjena na rob kot mislijo nekateri. (Jk) Foto: Franc Perdan

Plodna razprava za nadaljnje delo

Na zadnji konferenci ZK na Jesenicah so po uvodnem referatu dosedanjega sekretarja ZK Pavla Lotriča, ki je spregovoril o delu komunistov v preteklem obdobju in opozoril na naloge ZK v pri-

hodnje, udeleženci konference razpravljali o aktualnih političnih problemih in vprašanjih, družbenoekonomskih problemih, o organizacijskih vprašanjih. Zavzeli so se za to, da bi v prihodnje morali biti bolj odločni in bolj aktivni v reševanju predvsem perečih družbenih problemov in se aktivno vključevati v vsa družbena dogajanja v občini, v posameznih organizacijah in delovnih kolektivih. Poudarili so, da bodo uspeli izključno le z doslednim izpolnjevanjem vseh nalog, z

idejnim izobraževanjem vključevanjem mladih komunistov in s tesno povezavo vsemi družbenopolitičnimi organizacijami v občini.

Spregovorili so o nedavnih dogodkih na Hrvaškem in razpravi zavzeli stališče, da take negativne pojave lahko preprečijo komunisti z bogatostjo in pazljivostjo. S glasno so podprli sklepe stališča 21. seje ZK Jugoslavije in sklenili, da se tudi sami teh sklepov dosledno držijo in jih izpolnjujejo. -d

Ustavna dopolnila v praksi

Tržiški občinski sindikalni svet in Delavska univerza pripravljata specializirani seminar za predsednike osnovnih sindikalnih organizacij in ljudi, ki se ukvarjajo z notranjo samoupravno zakonodajo. Na seminarju, ki se bo začel v drugi polovici januarja, bodo obravnavali predvsem praktično uveljavljanje zveznih in republiških ustavnih dopolnil. Govorili bodo tudi o tem, kaj je sploh temeljna organizacija združenega dela in kakšne dolžnosti in pravice imajo delovni ljudje po sprejetju ustavnih dopolnil. Seminar bo pomemben še posebno za sindikalne delavce iz tistih kolektivov, kjer ustava dopolnila še niso uveljavljena. Praktičen značaj seminarja je zato še važnejši. -jk

Tečaji prve pomoči za delovne organizacije

Občinski odbori rdečega križa so prevzeli nalogo, da organizirajo 20-urne tečaje prve pomoči za delovne organizacije, zavode in ustanove. Tako je v kranjski občini bilo organiziranih že nekaj takih tečajev po Pravilniku o usposabljanju in nudenju prve pomoči, o opremi za prvo pomoč in organiziranju reševalne službe za primer nesreče pri delu. Med kranjskim delovnimi organizacijami je to nalogo s pomočjo občinskega odbora rdečega križa najbolj resno izvedla tovarna Planika. V novembru in decembru je obiskovalo te tečaje 84 tečajnikov, ki so

opravili tudi izpite. Občinski odbor RK Kranj je tudi omogočil, da so obenem opravili tudi izpite prve pomoči, ki veljajo za vozniške motornih vozil.

Tudi v letošnjem letu bo občinski odbor RK Kranj organiziral tečaje prve pomoči za delovne organizacije. Tečaje naj bi obiskovali predvsem delavci, ki imajo na delovnem mestu večjo odgovornost. Tečajnikom bodo predavali zdravniki, ki so se posebej pripravili za tečaje prve pomoči. Predavanja sama pa so posebej prilagojena za posamezne delovne organizacije.

Nove možnosti

Se letos bo skupščina SR Slovenije sprejela zakon o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu. S to pomočjo bodo pomagali predvsem socialno šibkim proslcem za stanovanja. Delovne organizacije bodo tudi v prihodnje — in to bolj dosledno — podpirale in financirale gradnjo najemnih družbenih stanovanj za zaposlene v podjetjih, ki so še brez stanovanja ali pa živijo v neustreznih stanovanjih, ob tem pa so njihovi dohodki prenizki, da bi lahko varčevali za svojo hišo ali za lastniško stanovanje, vendar pa so sposobni plačevati polno stanarino brez družbene pomoči.

Za tiste, ki ne bodo mogli plačevati polne stanarine zaradi nizkih dohodkov, bo dajal pomoč v obliki najemnih stanovanj in delne nadomestitve stanarine vzajemni stanovanjski sklad, za katerega bodo delovne organizacije namenjale poseben del sredstev.

Ostali del namenskih sredstev bodo delovne organizacije lahko porabile za kreditiranje nakupa etažnih stanovanj oziroma gradnje družinskih hiš tistih članov kolektiva, ki se bodo vključili v usmerjavno stanovanjsko graditev, ki jo bo organizirala občina.

Obenem s posameznimi delovnimi organizacijami bodo tudi banke nudile kredite svojim varčevalcem, ki bodo glede na svoje dohodke sposobni namensko varčevati in kasneje odplačevati posojilo.

In kakšni so pogoji, ki jih bodo morali izpolnjevati tisti, ki bodo deležni predvidene pomoči? Letni skupni dohodek gospodinjstva ne bo smel preseči določene višine, uporabna površina stanovanja ne bo smela presegati določenega normativa in opremljenost stanovanja ne bo smela preseči stopnje, določene s točkovnim sistemom vrednotenja. Seveda bo treba plačevati stanovanjski prispevek in se vključiti v usmerjeno gradnjo pri uresničevanju občinskega srednjeročnega programa. Natančnejše pogoje za različne oblike družbene pomoči bodo pozneje predpisali samoupravni organi poslovnih bank in vzajemnih stanovanjskih skladov.

jubilejna
mešanica
BRAVO

ŠPECERIJAS
BLEED 15

**NAGRAJUJE Z
UŽITKOM IN
POČITNICAMI
NA MORJU**

Zadruga naj ostane!

Pred novim letom je bila v Trziču skupna seja združenega sveta Kmetijske zadruge Trzič, kmečke sekcije pri občinski konferenci SZDL in predsedstva skupščine, na kateri so obravnavali sklepe zadnje seje združenega sveta KZ Trzič. Na skupni seji so sklenili, da se razpiše dodatno mesto za novega direktorja (dosedanji je dal odpoved) in da naj zadruga sama poskrbi za oddajo zakupljenih zemljišč. Z zemljišči, ki so družbena last, to so planine in okrog 80 hektarjev ostale zemlje, pa od 1. januarja letos dalje upravlja skupščina občine Trzič. Na seji so se dogovorili, naj trziška Kmetijska zadruga še naprej ostane, vendar naj se v prihodnje bolj ukvarja z nakupom in prodajo reprodukcijskega materiala ter proizvodnjo in prodajo lastnih proizvodov. Zadruga naj bo organizirana tako, kakor želijo kmetje. Te pristojnosti jim bo dal napovedani zakon o združevanju kmetov. —jk

Pomemben sestanek v Škofji Loki

V sredo so se v Škofji Loki sestali predstavniki skupščin občine Škofja Loka in Krško, Geološkega zavoda Slovenije in elektrogospodarstva Slovenije. Pogovarjali so se o izgradnji rudnika urana na Zirovskem vrhu in o gradnji elektrarne v Krškem.

Gradnje jedrske elektrarne si ne moremo zamisliti brez ustrezne domače surovinske baze. Ta pa je zagotovljena z nahajališčem urana na Zirovskem vrhu. Po sedanjih raziskavah bodo zaloge zadostovale za najmanj 25 let. Rudnik urana naj bi do leta 1975 dokončno usposobil za obratovanje.

Udeleženci posvetovanja so se tudi sporazumeli, da bodo pripravili skupen projekt za gradnjo obeh objektov in ga predložili mednarodni banki. Dosedanji konzorcij za izgradnjo rudnika urana na Zirovskem vrhu, v katerem sodelujejo Ljubljanska banka, geološki zavod Slovenije in rudnik živega srebra iz Idrije, bo treba zaradi spremenjenega načina porabe jedrske surovine razširiti oziroma spremeniti.

Na srečanju v Škofji Loki so se tudi dogovorili da bodo povabili na ogled rudnika predstavniki republikanskih organov in ustanov. Pogovor se bodo nadaljevali konec meseca v Krškem. —lb

Železarji v novo leto

Nekaj dni pred koncem lanskega leta je bila v dvorani pri Jelenu seja delavskega sveta jeseniške Železarnice, na kateri so v poročilu pregledali rezultate svojega dela, razpravljali o finančnem planu in o delitvi dohodka. Se posebej pa so poudarili pomen ustanovitve finančnega sklada v okviru ZPSZ, v katerega naj bi vsaka železarna prispevala 20 odstotkov sredstev svojega poslovnega sklada. Železarji so

dejali, da ustanovitev tega sklada prav gotovo predstavlja napredek v skupnih prizadevanjih za čim tesnejšo sodelovanje slovenskih železarn.

V svečanem delu je sponogovoril direktor Železarnice inženir mag. Peter Kunc, ki je govoril o nalogah, uspehih in prizadevanjih kolektiva v preteklem letu in o nalogah ter delu v prihodnjem letu. —d

V Kamniku nova pekarna

Delovni kolektiv slaščičarne in pekarije VESNA Kamnik se je na referendumu izrekel za priključitev h kombinatu Zito Ljubljana. V Vesni je skupaj z vajencj 34 zaposlenih, od tega se je 29 članov udeležilo referenduma. 22 zaposlenih je bilo za priključitev k Zitu, 5 članov je

bilo proti, dva listka pa sta bila neveljavna.

Pekarski obrati Vesne so zastareli, naprave pa menda še izpred vojne. Lani so spekli 416.700 kg črnega in 163.660 kg belega kruha, poleg drugega peciva in slaščičarskih izdelkov. Pekarija je spekla premalo kruha, zato so v Kamniku prodajale ljubljanske pekarnice.

Ce ne bo posebnih ovir, bodo že letos začeli graditi novo pekarijo. Občina naj bi prispevala milijon dinarjev, prav toliko tudi Zito, 2,5 milijona din naj bi dobili posojila, nekaj pa imajo lastnih sredstev. Nova pekarija naj bi pokrila celotne potrebe v Kamniku in okolici.

Zaradi zastarelih naprav v sedanji pekariji niso mogli dobiti nobenega vajenca za to delo, upajo pa, da bo drugače v novi pekariji. Preuredili bodo sedanji Bachus bar sredi trga v Kamniku. Jože Kos, bivši direktor Vesne in sedanji vodja te delovne enote, je dejal, da bo enota še naprej zadržala ime Vesna.

J. Vidic

Združitev naslednje leto

Pred nedavnim je povedala svoje mnenje o predlogu za združitev kmečkega in delavskega zdravstvenega zavarovanja na Gorenjskem kranjska občinska skupščina. Sklada obeh zavarovanj, ki sta predlog sprožila že v oktobru lani, bi morala že decembra lani zbrati mnenja o predlogu. Vendar pa o združitvi obeh zavarovanj niso povedali še ničesar v trziški in radovljiški občini, prav tako pa ni še nobena občinska konferenca SZDL na Gorenjskem poslala mnenje o predlogu združitve. Svoje mnenje o združitvi so poslali le skupščina občine Kranj, svet za zdravstvo pri skupščini občine Škofja Loka ter ob-

činski sindikalni svet v Kranju in na Jesenicah.

Potem ko bodo zbrana vsa mnenja političnih in družbenih institucij na Gorenjskem, bodo za zavarovanje pripravili gradivo za javno razpravo. V gradivu bo tudi republiška analiza o problematiki združevanja obeh skladov socialnega zavarovanja na Slovenskem, ki jo še pripravljajo. Kot je znano, so doslej v Sloveniji izvedli združitev le v novomeški skupnosti socialnega zavarovanja. Če bodo zavarovanci na Gorenjskem enakega mnenja, bodo enake pravice za kmečke kot za delavske zavarovance začele veljati s 1. januarjem 1973. leta.

Radialne gume iz Save

Tovarna Sava iz Kranja je kupila 1969. leta v Franciji opremo za poskusno izdelovanje radialnih gum za osebne avtomobile. Poskusna proizvodnja je stekla januarja lani, 10. februarja pa so izdelali prvi poskusni kos. Proizvodnja teh radialk, ki so delane na tekstilni osnovi, je že stekla in se bodo prve gume kmalu pojavile na trgu. Radialne gume z jeklenim ogrodjem po Semperitovi licenci pa bodo začeli verjetno izdelovati že letos. Gume, ki

jih izdelujejo sedaj, so namreč brez licence in jih v Savi izdelujejo po lastni zamisli. Sava bo skoraj s Semperitom in dvema tujima združenjama zgradila nov obrat za proizvodnjo radialnih jeklenih zgradila nov obrat gum. Začeli bodo z gumami z jeklenim ogrodjem za osebne avtomobile, upajo pa, da bodo 1974. leta začeli izdelovati tudi radialne gume za poltovorne in tovrne avtomobile.

—jk

**TRIGLAV
konfekcija
Kranj**

**takoj sprejmemo večje
število deklet**

v priučevanje za industrijske šivilje

Seminarji za družbenopolitične delavce

Februarja se bo začel v Trzinu prvi od štirih seminarjev za bodoče mlade družbenopolitične delavce ter člane samoupravnih organov po podjetjih in ustanovah, ki so se na svojih delovnih mestih že izkazali in bodo v prihodnje prevzeli odgovorne dolžnosti v samoupravnih organih ter družbenopolitičnih organizacijah. Ti seminarji bodo osrednja oblika letošnje družbenopolitične izobraževanja v trzinški občini in jih že dalj časa temeljito pripravljajo družbenopolitične organizacije ter Delavska univerza. Pri tem bo še posebno dobrodošlo razumevanje družbenih in delovnih

organizacij, ki naj bi udeležencem seminarjev omogočile redno obiskovanje predavanj in razgovorov. Le-ti bodo v popoldanskih in večernih urah. Vsak od štirih seminarjev bo trajal 14 dni.

Udeleženci nekakšne »politične šole v malem« bodo torej obiskovali štiri seminarje. Na prvem se bodo seznanili z značilnostmi in delovanjem našega družbenopolitičnega sistema. Na drugem bodo prevladovala teme iz gospodarstva, in sicer se bodo družbeni delavci seznanili z gospodarskim položajem države. Z njenimi gospodarskimi panogami, z značil-

nostmi tržiškega gospodarstva in z družbenimi dogovori ter sporazumi. Tema tretjega seminarja bo vloga Jugoslavije v svetu in značilnosti naših odnosov s sosednjimi državami, četrti seminar pa bo vseboval predavanja in razgovore iz filozofije in iz sociologije.

Značilnost pripravljanih seminarjev, ki tvorijo skupaj zaokroženo celoto, je, da ne temelje le na predavanjih in razgovorih, kar je večkrat privlačno, temveč bodo seminaristi ob predavanjih obiskali tudi določene delovne organizacije in ustanove. Tako se bodo oglasili v delovnih organizacijah, v muzeju revolucije v Kranju, kjer bodo dobili pregled nad delavskim in revolucionarnim gibanjem v domovini in na svojem področju, obiskali tržiško knjižnico, zgodovinski muzej v Kranju, eno od razstav v Trzinu ali drugje ter gledališko predstavo. Vodstvo seminarja bo povsod organiziralo razgovore in poskrbelo za strokovno vodstvo. Obenem pa hočejo s tem razširiti krog obiskovalcev teh ustanov. Trzinška oblika organizacije seminarja je torej sodobnejša in privlačnejša iz ob prizadevnosti slušateljev lahko doseže svoj namen.

J. Košnjek

Seminar za vodstva aktivov ZMS v delovnih organizacijah

V četrtek se je v hotelu Park na Bledu začel seminar za vodstva ZMS v delovnih organizacijah. Pripravila ga je komisija za družbenoekonomske odnose pri OK ZMS Kranj.

Najprej so se udeleženci seminarja seznanili z aktualnimi zunanje-političnimi dogodki. Sledijo pa teme o razvoju samoupravljanja, s posebnim poudarkom na uresničevanju ustavnih amandma-

jev in samoupravnem sporazumevanju, o razvoju kranjskega gospodarstva in srednjeročnem načrtu razvoja občine, oceni ZKS o nacionalizmu, razprava o stanovanjski politiki v občini in v delovnih organizacijah, o kadrovskih vprašanjih in drugem.

Zadnji dan seminarja, ki bo trajal do 10. januarja, pa bodo mladinci razpravljali o nalogah aktivov v delovnih organizacijah. Jb

Priprave na gradnjo šol in vrtcev

Čeprav bodo priprave na gradnjo šol in vzgojno varstvenih ustanov v kranjski občini pojasnena na prvih zborih volivcev in bodo o tem razpravljali v krajevnih in delovnih organizacijah, poglejmo tokrat, kako potekajo priprave na gradnjo vrtcev.

Kot je znano, gradbeni program izgradnje šol in vrtcev zaradi delnega primanjkljaja (zaradi nastalih podražitev) ne bo zmanjšan. V vrtcih v Bitnjah, Stražišču, na Planini, Klancu in v Cerkljah bo skupaj 15 bivalnic za predšolske otroke in 7 bivalnic za dojenčke. Organizirano otroško varstvo pa bo po uresničitvi celotnega programa moč urediti tudi v dru-

gih krajih, kjer bodo zgrajeni šolski objekti. Skratka, tako na področju vzgoje in varstva bo že kot kaže konec prihodnjega leta v kranjski občini narejen velik korak s pomočjo sredstev, ki jih prispevajo občani s samopriskom, s sredstvi delovnih organizacij, s sredstvi od prispevka za otroško varstvo in s sredstvi občinskega proračuna.

Tako kot priprave na gradnjo šol tudi priprave na gradnjo vrtcev potekajo po načrtu. Koordinacijski odbor je navezal stike s podjetjem Marles, ki le doslej pripravil že več projektov za montažno izvedbo vrtcev. Prve ponudbe Marlesa so sicer poka-

zale, da klasična gradnja ne bi bila nič dražja od montažne. Ko pa so se predstavniki koordinacijskega odbora ponovno pogovarjali z njimi, so se dogovorili za popolnejše predloge in izračune. Le-te bo koordinacijski odbor temeljito pretresel in jih predlagal v razpravo in kasneje v potrditev, če bodo ustrezali tako funkcionalnim kot materialnim zahtevam in možnostim.

Ker smo o finančni plati uresnitve programa že pisali, omenimo tokrat še, kako so potekali dogovori oziroma sklepanje pogodb z delovnimi organizacijami. Do 1. decembra lani so vse delovne (gospodarske in druge) organizacije s sedežem v občini podpisale družbeni dogovor, da bodo prispevale sredstva za uresnitve programa. Ta dogovor le do takrat podpisala tudi večina delovnih organizacij v občini, ki imajo sedež organizacije izven občine. (Takšnih organizacij je v kranjski občini 24). Posebno tega dogovora je, da prispevek organizacij na zaposlenega ni povsod enak, ampak le odvisen od povprečnega izplačnega osebnega dohodka v delovni organizaciji. Organizacije pa so pogodbene podpisale za pet let oziroma do vključno 1. 1975.

— oda

POSLANSKA PISARNA

ODMEVI

● Na zapis objavljen pod naslovom »Črna borza« in zasebni mesarji smo v uredništvu dobili dve pritožbi. Najprej se je oglasil mesar Marinšek iz Naklega in protestiral proti trditvam v zapisu. Napolitli smo ga v Poslansko pisarno, ki je v stavbi kranjske občinske skupščine — soba št. 6. V poslanski pisarni pa so mu svetovali, naj se oglasi kar na Kmetijsko živilskem kombinatu, ker so predstavniki kombinata postavili to vprašanje.

Takoj po noveletnih praznikih pa smo v uredništvo dobili tudi pismo mesarja Franca Ambroža iz Lahovč 40. Takole piše:

»V soboto 18. 12. 1971 je bil objavljen v Vašem listu v stolpcu »poslanska pisarna« odlomek pod naslovom »Črna borza in zasebni mesarji«.

Ker so očitki v tem članku zelo splošni in zadevajo vse mesarje kranjske občine, želim zase izčrpno pojasnilo, zaradi česa in s kakšnimi dejanji povzročam zmedo pri nakupu živine in pri prodaji mesa. Smatram, da je točen odgovor na moje vprašanje nujen, sicer bom primoran zadevo predati v presojo zakonitosti pristojnemu sodišču.

Glede trditve, da večino živine ne koljem v klavnici, temveč na skrivaj doma, opozarjam naslov, naj avtor članka takoj prekliče zadevni del članka glede klanja živine na domu s strani mene mesarja v Lahovčah.

Tudi se ne strinjam z vsebino mnenja avtorja članka, da lahko zasebni mesarji prikrajšajo družbo za davek in druge dajatve, ki jih mora družbeni sektor redno odvajati. Smatram, da bi moral avtor članka točno navesti, katerih dajatev bi se kot zasebni mesar s navedenim počtetjem izognil, ki jih pa družbeni sektor redno odreja.

Prosim, da objavite moj prispevek v Vašem časopisu dne 5. 1. 1972, istočasno poskrbite za zahtevana pojasnila in odgovore ter objavite preklje lažnih navedb nasproti meni, sicer bom vložil tožbo.

Preklje naj bo izvršen najkasneje 8. januarja 1972.»

Tudi pisec Franca Ambroža ne moremo odgovoriti drugače kot mesarju Marinšku. Objavljamo vse, kar zabeležijo v tajništvu Poslanske pisarne. Tudi Franc Ambrož iz Lahovč se zato ni obrnil na pravi naslov. Točne odgovore na zastavljena vprašanja lahko dobi na sedežu Poslanske pisarne ali pa kar neposredno v Kmetijsko živilskem kombinatu. Če se bodo tam strinjali z zahtevanimi prekljem, ga bomo tudi radi objavili!

Da ne bo še kakšnega nesporazuma pa tokrat objavljamo vprašanje oziroma opozorilo, predstavnikov KZK, ki so ga zabeležili v tajništvu Poslanske pisarne in ga posredovali predsedniku kranjske občinske skupščine, v celoti:

»Dne 7. 12. 1971 so se zglasili v poslanski pisarni predstavniki Kmetijsko živilskega kombinata Kranj glede odgovora na vprašanje o zapori tržišča s krompirjem in provizije kombinata pri prodaji krompirja. Ob tej priliki so postavili naslednje vprašanje:

V kranjski občini je šest privatnih mesarjev, in sicer v Stražišču, Senčurju, Cerkljah, Lahovčah, Naklem in Podbrezjah. Pravilne je, da se s tem dopolnjuje družbeni sektor, vendar pa le-ti povzročajo pri odkupu živine in prodaji mesa precejšnjo zmedo, saj proti predpisom odkupujejo živino kar po hlevih, namesto na določenih odkupnih mestih, po drugi strani pa plačujejo zanjo višjo ceno kot družbeni sektor. Razumljivo je, da odkupljene živine tudi v celoti ne koljejo v klavnici, kot je to predpis, marveč tudi na skrivaj kar doma. S tem je onemogočena popolna kontrola nad vsemi zakoli s strani privatnih mesarjev, dana pa jim je možnost, da družbo prikrajšajo za davek in druge družbene dajatve, ki pa jih mora družbeni sektor v celoti in v redu odvajati.

S takim načinom dela privatnih mesarjev je le-tim dana možnost, da kupujejo živino najboljše kvalitete, katero pr proizvajalci z lahkoto dobe zaradi ponudbe višje cene kot jo lahko plača družbeni sektor. Poleg tega družbeni sektor občuti njihovo dejavnost tudi pri prodaji mesa, zlasti pri tistih podjetjih, katera imajo pri družbenem sektorju več mesečne zaostanke računov za dobavljeno meso, marsikje pa družbeni sektor izpodrinejo tudi s podkupovanjem.

Občinska tržna in sanitarna inšpekcija posvečata temu problemu premalo pozornosti in je nujno, da se na tem področju naredi red in da se privatna mesarska obrt odvija v okviru obstoječih predpisov, za čemer pa naj bi stremeli obe imenovani inšpekciji. Posebno vprašanje so tudi kazenske sankcije napram zasebnim kršiteljem obstoječih predpisov, saj so v večini primerov zelo nizke.»

Prihodnjic: Mnenje poslanca Janeza Štera o odgovorih na poslanska vprašanja.

A. Zalar

Nov vrtec v Kranjski gori

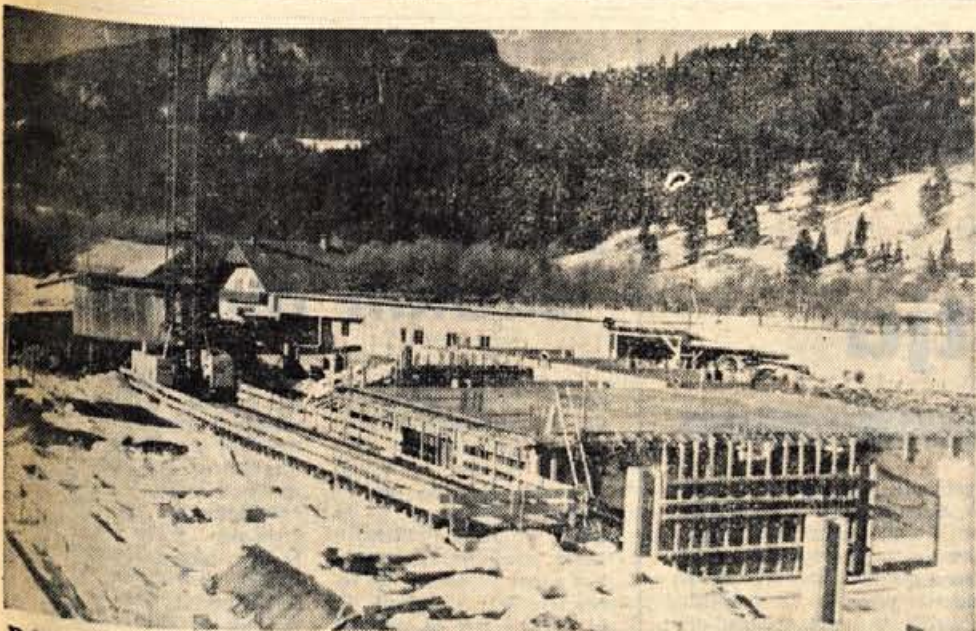
Nekaj dni pred novim letom so v Kranjski gori odprli nov otroški vrtec. Najmlajši se bodo iz prostora zdravstvenega doma preselili v prvo nadstropje lani odprte nove moderne osnovne šole. Zanje so pripravili dve igralnici za 50 otrok, garderobo in sanitarije.

Možnosti za delo in bivanje najmlajših Kranjskogorčanov so v novih prostorih nepri- merno večje kot v prejšnjih. Tri leta so bili otroci utesnjeni

v enem samem prostoru in razporejeni v dve skupini.

Otroci v vrtcu bodo lahko uporabljali telovadnico in didaktični material, ki ga imajo v šoli. Zdaj jim ne bo treba več plačevati najemnine, kurjave in razsvetljave. Vse to je do zdaj poravnala Krajevna skupnost Kranjska gora.

Gradnjo novega vrtca je financirala Skupnost otroškega varstva Jesenice v višini 25 milijonov S dinarjev.

Delavci gradbenega podjetja Bohinj so že začeli s pripravljalnimi deli za gradnjo šole v Bohinjski Bistrici, za katero so namenili sredstva iz samoprispevka v radovljiški občini. Računajo, da bodo šolo dogradili leta 1973. — B. B.

ZTP Postojna je zaradi zmanjšanja železniškega prometa ukinilo več postaj na progi Gorica-Jesenice. Med drugim so ukinili tudi postajo v Nomenju. V zgradbo nekdanje železniške postaje so se zdaj vselili stanovalci, vendar za samo zgradbo zdaj nihče več ne skrbi. Prebivalci Nomenja se hudujejo, kajti zgradba, ki razpada, kraju prav gotovo ni v ponos. — B. B.

Gradbeno podjetje Bohinj gradi v Bohinjski Bistrici dva stanovanjska stolpca. V enega so se stanovalci že vselili, drugega pa bodo dogradili predvidoma do pomladi. — B. B.

Ali res cenejše zavarovanje živine

V 99. številki GLASA z dne 25.12. 1971 smo brali članek »Cenejše zavarovanje živine«, ki je bil objavljen po sestavku veterinarja Martina Hribarja, predstavnika Zveze kmečkih društev za vzajemno pomoč SLS.

Iz članka, ki razlaga zavarovalne pogoje in ceno zavarovanja živali v okviru kmečkih društev, ni razvidno v primerjavi, s katero zavarovalno institucijo, ki se bavi s to dejavnostjo, so cenejši, verjetno je bilo to mišljeno na Zavarovalnico SAVA, saj se je doslej z izjemo nekaj manjših »samopomoči« edino ona bavila z zavarovanjem živali z že prek 20-letno tradicijo.

Kljub temu, da so zavarovalni pogoji Zavarovalnice SAVA gorenjskem kmetu več ali manj dobro poznani, saj ima na Gorenjskem preko 6.500 kmetovalcev — živinorejcev svojo živino zavarovano pri zavarovalnici, koristimo to priliko, da te pogoje primerjamo s pogoji društev, da bo vsak bralec lahko ugotovil, kdo je cenejši glede na obseg jamstva.

Pri zavarovalnici je v jamstvo vključena nevarnost pogina ali zasilnega zakola živali zaradi bolezni ali nezgode in povračilo, oziroma brezplačno zdravljenje živali, t.j. delo veterinarja, potnina in porabljen zdravila. Ob poplusu živali določijo vrednost živali lastnik sam, zavarovati pa je mogoče za 80 % od dejanske vrednosti, od česar se plača tudi premija, ki je v letu 1971 znašala povprečno na zavarovano govedo pri zavarovalnici SAVA PE Kranj din 82,20. Pri tem je treba poudariti, da posamezni zavarovanci uživajo poleg nižje premije, če so člani kolektivnega zavarovanja, še poseben individualni popust glede na število zavarovanih živali, in sicer od 10 do 20 %.

Kot smo v tem časopisu že pisali se zavarovalnica razgovarja s posredovanjem skupščine občine Kranj — skladom za pospeševanje kmetijstva s kmetijskimi zadrugami »Sloga« Kranj, Naklo in Cerklje ter KZK Kranj — obrat Mlekarna za prispevek k premiji po vzorcu Gozdarsko kmetijske zadruge Srednja vas v Bohinju, ki že vsa leta nazaj prispeva del sredstev k premiji za zavarovanje živali. Kolikor bodo ti razgovori uspeli, kaže da bodo, bo potem kmetovalec v občini Kranj plačeval povprečno po glavi za zavarovalno vsoto 3.000 din premijo 50 do 60 din.

Sedaj pa še, kako je z likvidacijo škod. Pri zavarovalnici ocenjujejo škodo veterinar, predstavnik zavarovalnega združenja, zavarovalni zastopnik in lastnik sam.

Žival se oceni na tržno vrednost pred obolenjem ali škodo ne glede na zavarovalno vsoto, kajti škoda se otem obračuna v razmerju med dejansko škodo, zavarovalno vsoto in dejansko — tržno vrednostjo. V ilustracijo ponazorimo primer iz članka »Cenejše zavarovanje živine«, kako se škoda obračuna pri društvu in kako pri zavarovalnici.

1. Pri društvu: Krava je bila težka 500 kg in je bila za varovana po 60 din, če pogine, dobi lastnik 3.000, če pa je bila zaklana in je dobi lastnik od klavnice 1.500 din, dobi od društva še ostalih 1.500 din.

2. Pri zavarovalnici: Krava težka 500 kg, katere tržna vrednost znaša najmanj 5.000 din in je zavarovana prav tako za 3.000 din, dobi zavarovalec v primeru pogina odškodnino tudi 3.000 din, v primeru zasilnega zakola pa, če dobi lastnik od klavnice 1.500 din, mu zavarovalnica izplača še 2.100 din, torej 600 din nad zavarovalno vsoto kot nagrada za njegov trud, ker je s pravočasnim zasilnim zakolom zmanjšal škodo in če zopet primerjamo, dobi oškodovanec pri zavarovalnici v istem primeru 600 din več kot pri društvu.

Po vsem tem naj kvaliteto zavarovatelja oceni živinorejec sam in se prostovoljno odloči, kje bo zavaroval svoje premoženje — živino, pri čemer naj razumno preudari varnost, kajti zavarovanje živali pri zavarovalnici temelji tudi na premijski rezervi ostalih panog. Prepričani smo, da vsi tisti živinorejci, ki imajo že več let zavarovano živino pri zavarovalnici, poznajo to kvaliteto in da ne bodo iskali novega nositelja zaščite njihovega premoženja, če le ne bo trajno nudil bistveno boljših pogojev.

ZAVAROVALNICA SAVA
PE KRANJ

Več izboljšav

Lansko leto so v Zelezarni Jesenice zaključili zelo uspešno. Dosegli pa niso lepe rezultate le pri samem poslovanju, zabeležili so tudi več tehničnih izboljšav kot leto poprej. Stevilo tehničnih izboljšav in izumov se je tako povečalo kar za 21, pohvalijo pa se lahko tudi z dvema patentoma.

Izboljšave pa ne prinašajo le spodbudnih odškodnin, temveč tudi sami tovarni milijonske prihranke. In prav zaradi tega uvajajo v Zelezarni novatorstvo pospešeno in dosledno skrbe za njegov nemoten in čimboljši razvoj.

— d

Ob razstavi v galeriji mestne hiše v Kranju

Sociološka slika Besnice v 19. stoletju

Stoletja je slovenskega kmeta tlačil fevdalni jarem. Na besniškem ozemlju so imeli posest različni fevdalni gospodje, ki so imeli do svojih tlačanov tudi različne zahteve. L. 1002 je kralj Henrik II. podelil besniško ozemlje freisinškemu loškemu gospostvu, vendar so semkaj vedno posegali tudi drugi zemljiški gospodje. Nekaj kmetij v Spodnji Besnici so imeli Ortenburžani iz Wartenberga (Stražišče). Ko so izumrli, so posesti v Spodnji Besnici podedovali Celjani, po izumrtju celjskih grofov pa so postale te kmetije deželno knežja posest. Deželni knez jih je zastavil raznim družinam. Freisinški škof je hotel odtueno zemljo ponovno pridobiti, zato je besniškim podložnikom bistveno olajšal dajatve in stoletja ni zahteval od njih nobene tlake. Snor o odtujenju zemlji freisinškemu škofu je trajal stoletja in zmaga je bila škofova. Takrat so zvišali urbarialne dajatve in uvedli tudi tlako. Kljub temu pa so bile te dajatve nižje od dajatve podložnikov posvetnih fevdalcev.

Napoleon Bonaparte, ki je bil najprej prvi konzul v Franciji in poznejši cesar, je večkrat slavil zmago nad avstrijsko vojsko. Avstriji je jemal pokrajine, leta 1809 je vzel tudi Kranjsko ter jo združil z ostalimi nekdanjimi avstrijskimi pokrajinami v Ilirske province. Kmetje na Kranjskem so bili hudo razočarani nad francosko oblastjo. Pričakovali so namreč, da bodo Francozi odpravili fevdalne dajatve, vendar je bil njihov položaj še slabši, ker so morali plačevati velike davke in po vsej Evropi so se morali boriti za Napoleona. Vse te težave so prizadele tudi besniškega kmeta. Prav tako, kot vsi kmetje iz Ilirskih provinc, so tudi Besničani pričakovali odrešitev fevdalnega jarma s prihodom Francozov, vendar so bili razočarani. Konec fevdalizma so doživeli šele v revolucionarnem letu 1848.

7. septembra 1848 l. je izšel zakon o zemljiški odvezi. S tem zakonom so odpravili podložništvo, sodne in upravne funkcije gosposke, vrhovno lastništvo gosposke nad zemljo, vse vrste dajatve in primščine. Nekatere gosposki

ne pravice so ukinili brez odškodnine, za druge je bila določena primerna odškodnina, za tretje pa so se morali zavezanci odkupiti. Brez odškodnine so ukinili vse davščine gostačev, vodne davke in tlako za ribištvo, vsako povišanje davkov zaradi razdelitve podložnih zemljišč, nasploh vse pravice zemljiške gosposke izvirajoče iz opravljanja javnih funkcij ter vse osebne pravice zemljiške gosposke. Za urbarialne dajatve so morali kmetje dati primerno odškodnino. Odškodnina je znašala dve tretjini čiste vrednosti obveznosti, tretji del pa so odpisali kot pavšalni prispevek za davke in te tretjine ni nihče plačal. Dajatve, ki so bile ukinjene z odkupom, so bile naturalne, denarne in dajatve v delu.

Pred izidom zakona o zemljiški odvezi so imeli kmetje različne obveznosti do zemljiškega gospoda: desetina, tlaka, obveznosti v denarju in naravi. Odvezniki so se morali odkupiti za osnovno dajatev fevdalnemu gospodu — činž, les in gozdni činž, pristojbino za pisarja in župana, gradbeno in delovno tlako, jajca ter piščance. V Ljubljani so ustanovili deželno komisijo za zemljiško odvezo, ta pa je osnovala okrajne ali distriktne komisije. Odkupovali so se gruntarji, polzemljaki, tretjinozemljaki in kajžarji. Gruntarji ali zemljaki so se odkupili za činž, pristojbino za pisarja, tlako, gradbeno in delovno tlako. Nekateri pa so se morali odkupiti še za pristojbino za župana in jajca, les in gozdni činž. Polzemljaki so se odkupili za činž, pristojbino za pisarja, delovno in gradbeno tlako. Tretjinozemljaki so plačali činž, pristojbino za pisarja, delovno in gradbeno tlako, les in gozdni činž ter za piščance. Kajžarji so plačali za činž, nekateri za njivo in laz, nekateri pa samo za stavbno zemljišče. Odkupnino so plačali v 12 mesečnih obrokih.

V času po zemljiški odvezi poraste število kajžarjev in gostačev. Število gruntarjev se sicer ne zmanjša, vendar se zmanjša njihova posest. Vzrok temu stanju lahko iščemo tudi v zemljiški odvezi, za katero je moral kmet plačati v denarju in če tega ni mogel, se je zadolžil pri

različnih posojevalcih denarja, ki so pobirali visoke obresti, dajali kratek rok odplačevanja in izgovorili so si še razne poljedelske pridelke ob najemu posojila. Za vračanje posojila je kmet večkrat odprodajal svoje parcele. Odprodajanje parcel je nekatere kmete kmalu pognalo na be-raško palico in morali so se odseliti v rudnike Amerike, Francije in Nemčije. Sicer na ozemlju obeh Besnic nimamo mnogo primerov izseljevanja, čeprav so se besniški kmetje mnogo zadolževali. Od 46 hiš v Spodnji in 69 v Zgornji Besnici je bilo 21 hiš gospodarjev v Spodnji in 35 v Zgornji Besnici zadolženih. Skoraj polovica hišnih gospodarjev je imelo dolgove. Ker so ti dolgovi rasti po letu 1848., so bili verjetno posledica zemljiške odveze. Število kajžarjev in gostačev je na Kranjskem močno naraščalo, v Besnici pa je število kajž., ki so nastale v 2. pol. 19. stoletja razmeroma majhno. Tudi dedni zakon o delitvi posesti iz l. 1868, ki je marsikje na Slovenskem bistveno spremenil socialno strukturo vasi, na besniškem ozemlju ni pustil vidnejših sledov. Besničani so ostali pri starem, zemljo so malo delili, tako da se tu kajžarstvo ni moglo razvijati kot posledica drobljenja kmetij.

V obeh Besnicah se je odkupilo 54 kmetov, to so bili gruntarji, polzemljaki in tretjinozemljaki in kajžarji. Pri marsikaterem odkupniku so bili vpisi dolgov. Zemljiška odveza pa je na ozemlju obeh Besnic različno potekala, ker nista bili v rokah samo enega fevdalnega gospoda, tu so se križala posvetna in cerkvena posestva. Na cerkvenem ozemlju je bila zemljiška odveza precej nižja, ker so tudi urbarialne dajatve manjše. Odveza na ozemlju posvetnega fevdalnega gospoda pa je bila precej težja, več so zahtevali za odškodnino, saj so bile tudi dajatve mnogo večje.

Iz težkega gmotnega stanja so Besničani iskali izhod na najrazličnejše načine. Mnoge je rešila graditev železnice, ki je stekla l. 1870. V obe vasi so začeli vdirati kapitalistični odnosi, ki so na domačine vplivali na različne načine.

Tončka Weiss

Javna knjižnica - živa sila za izobraževanje širokih množic

To geslo je objavila generalna konferenca UNESCO ob proglasitvi 1972. leta za mednarodno leto knjige. S tem so hoteli opozoriti svet na pomen knjige in na vlogo, ki jo ima v moderni civilizaciji. Tako organizacija sama kot njene članice bodo leto izvedle vrsto akcij, da bi knjiga res in povsod postala eno glavnih sredstev množične komunikacije, da bi bila dostopna širokemu krogu ljudi ne le kot sredstvo za duhovno rekreacijo, ampak predvsem kot sredstvo permanentnega in dopolnilnega izobraževanja, kot osnova za dosego znanja.

Lani pred republiško skupščino sprejeti petletni načrt sanacije in razvoja knjižničarstva v Sloveniji je povsem v skladu s priporočili in cilji te široke mednarodne akcije. Slovenci se moramo zavedati, da spadamo na tem področju med relativno zelo zaostale dežele. Da smo v Evropi celo med zadnjimi, zato bi takj načrti res ne smeli ostati le občasna kampanjska akcija, le odraz neke navidezne kulturnosti našega naroda, ampak odločnejše prizadevanje nas vseh za čimprejšnjo vključitev vsaj med srednje razvite evropske dežele.

Po velikem delu sveta so knjižnice že doslej nudile obiskovalcem knjige brezplačno, tako leposlovne kot znanstvene in poljudnoznanstvene. V nekaterih državah, ki se prav tako skušajo čimprej približati temu idealu, so kot predhodno obdobje vpejali razne olajšave bralcem, predvsem plačevanje pavšalnega prispevka knjižnici.

Tudi Osrednja knjižnica občine Kranj je z novim letom uvedla nov način izposojanja knjig v vseh svojih oddelkih. To je eden od ukrepov v zvezi s postopno realizacijo reforme knjižnice in njenega dela, ki bo najbolj zanimal občane. Z enkrat letno vplačanim prispevkom 12 dinarjev v enem od oddelkov knjižnice, si bo mozel bralec izposoditi poljudno število knjig bodisi v študijski, ljudski ali nodružnični knjižnici. Glede na manjšo izbiro

knjig v podružnici Stražišče bo tam veljal znižan pavšal 8 din. Pionirji in mladina pa bodo v pionirski knjižnici plačali letno le po 3 din. V zadnjem četrletju bo za vpis v knjižnico treba vplačati le 50%, letnega prispevka. Bralci podružnice, ki bi želeli hoditi tudi v ljudsko ali študijsko knjižnico, bodo doplačali samo razliko v višini prispevka. Izposojevalni rok je v vseh oddelkih enak za leposlovne knjige 14, za strokovne pa 30 dni. Zamudnina ob nepravčasni vrnitvi knjig je 60 par, v pionirski knjižnici pa 50 par.

Brez dvoma bo novi način zaračunavanja pavšalnega prispevka za bralce dosti ugodnejši kot dosedanj. Moči si bodo izposoditi dosti več knjig in obiskovati več knjižničnih oddelkov in čitalnic brez kakršnihkoli dodatnih stroškov in formalnosti. Glede na današnje visoke cene knjig na prispevek od 3 do 12 dinarjev nikakor ni velik in ga bodo občani brez dvoma radi odšteli.

Vsi oddelki Osrednje knjižnice Kranj se bodo letos še posebej potrudili, da bodo knjižne police in čitalnice nudile redno in bogato izbiro sodobne domače in tuje, leposlovne in strokovne literature. Pri svoji nabavi politiki bodo tudi odslej predvsem upoštevali želje in potrebe, ki jih bodo sporočali obiskovalci, posebno študentje vseh stopenj šol.

Za občane so predvsem privlačna lepo in udobno urejene študijske in časopisne čitalnice v študijski knjižnici s pestro izbiro časnikov in revij, tudi tujih in vse slovenske periodike. Zelja knjižnice je, da bi dejavnost v svojem družbenem okolju čim bolj uveljavila, da bi tudi v naši občini postalala vse bolj pomemben člen ne le estetske vzgoje, ampak zlasti permanentnega izobraževanja, ki ga vse bolj in bolj zahtevata od sodobnega delovnega človeka na kateremkoli delovnem mestu hitri razvoj in napredek na vseh področjih življenja in dela.

M. Mohor

Ob tridesetletnici dražgoške bitke — 9. do 11. januar 1942

TUDI TO SO BILE DRAŽGOSE

TE DNI IZIDE KNJIGA IVANA JANA DRAŽGOSKA BITKA, IZ KATERE BOMO V DVEH STEVILKAH OBJAVILI ZADNJI ODLOMEK TUDI TO SO BILE DRAŽGOSE

Vas je bila uničena, ljudje pobiti in raztrgani, a prave »Dražgose« so še živele. To je bil predvsem Cankarjev bataljon. Sicer razdeljen na skupine, zasledovan in preganjan, vendar še vedno živ. Tak je bil še vedno jedro nadaljevanja oboroženega upora na Gorenjskem.

Zaradi težkih in usodnih dogodkov, ki so jih doživeli cankarjevci, razdeljeni na razne skupine sredi izredno hude zime, bomo na kratko orisali tudi njihove poti, prebijanja in doživljanja, kajti tudi to sodi k dražgoškim dogodkom.

Z razdelitvijo in dekoncentracijo te partizanske enote je obeležen konec enega izmed zgodovinsko najzanimivejših poglavij gorenjskega partizanstva. Zdaj se je — ob občutni prisotnosti okupatorjevih sil — začelo obdobje boja za obstanek, da bi na spomlad iz razdeljenih skupin spet zrastle nove partizanske enote. Boja zato še ni bilo konec. Prav ob tem je zelo zanimiva ugotovitev, da so partizanski uspehi občutno dvigali tudi zavest in trenutno pripravljenost prebivalstva ter obratno: zaradi upadla decembrske vstaje, zaradi umika iz Dražgoš, zaradi nemške premoči in njihovega nasilja, zaradi aretacij aktivistov, ki so od januarja 1942 naprej v okolici Kranja spravile s terena v zapore, pred puške in v taborišča čez 200 ljudi, so se ljudje zaskrbljeno potegnili vase.

Okupator je ubijal in požigal vse, kar je pomagalo partizanom.

V takih okoliščinah se skupinam, sicer taktično pravilno, razdeljenega Cankarjevega bataljona ni bilo lahko približati ljudem in se obdržati.

Med ljudmi in tudi med partizani se je ob silni sovražnikovi premoči in brezobzirnem zatiranju razvilo tudi razpravljanje o tem, če je bilo pravilno sprejeti boj v Dražgošah ter o načinu nadaljevanja osvobodilnega gibanja sploh. Tega so se voditelji gorenjske vstaje dobro zavedali. Zato je bilo skupinam, ki so se razšle po raznih predelih Gorenjske naročeno, da je njihov obstoj odvisen od njihove aktivnosti, ofenzivnosti, sicer jim preti uničenje.

Kakšna skrb je tudi v tem času vladala za delo na terenu, nam pove Mira Svetinova:

»Ljube Kebe se je (iz Dražgoš) vrnil predvsem zato, da čimprej dobi stike s člani PK. Potem smo se tudi hitro sestali in dogovorili, kako je po eni strani treba boj v Dražgošah politično izkoristiti, po drugi strani pa vplivati na prebivalstvo, da zaradi umika partizanov in povračilnih ukrepov nad Dražgošami, ne bi bilo preveč demoralizirano. Seveda je bilo takrat med ljudmi zelo živo vprašanje, ali je bilo primerno sprejeti tako borbo, ali pa bi bilo boljše, da so se partizani umaknili še pred napadom in se tako spopadu izognili. Zaradi snega, zime, težav pri premikih in pri oskrbi s hrano, so tedaj zelo prevladovala težnje po čimbolj mirnem »prezimanju« manjših vojaških skupin. Zagovorniki take taktike niso računali, da so okupatorji prav v takih časih in morebitnih občasnih pojavih defenzivnosti in demoralizacije partizanskih enot imeli za najugodnejšo priložnost za popolno uničenje partizanstva na Gorenjskem.

Nasprotno pa si je štab za Gorenjsko veliko prizadeval, da na vseh področjih Gorenjske obdrži vsaj manjše partizanske enote in da bodo le-te kolikor mogoče aktivne. Tako bi se pripravljale na večje podvige spomladi. V skladu s tem težnjami je bila npr. kmalu po Dražgošah tudi na kamniško območje poslana skupina dvanajstih partizanov — domačinov. To so bili tisti, ki so jeseni začasno prišli na desni breg Save.

Skupina je prešla Savo v začetku februarja in začela delovati v Tuhinjskih hribih. Tako je izpolnila nalogo, ki ji je dobila ob svojem odhodu od Gorenjskega štaba...

Kako pa je bilo z ostalimi skupinami?

Najprej si oglejmo poključsko, oziroma jeseniško, ki je nalogo, da se prebije na Poključko, kjer bi se združila s Prešernovo četo (vodila sta jo Andrej Zvan in Stane Bokal) ter potem delovala dalje, šla pod Stol. Stela je okoli 30 borcev, odšla pa je že z Jelovice dan po dogodkih na Mošenjski planini. Vodila sta jo komandir jeseniške čete Franc Benedičič in vodnik Franc Biček. Skupina je imela velike težave zaradi snega in nemških patrulj, ki so križarile po Jelovici, nazadnje pa je na Nemce naletela še na Poključki.

O tem pripoveduje Tone Dežman:

»Krenili smo po robu Dražgoške gore proti Lipniški planini in težko otovorjeni z orožjem in municijo... Pričeli so se najtežji dnevi moga in našega partizanstva: sneg visok več kot meter, hud mraz in strupen veter, nikjer gazl. Na čelu kolone smo se menjavali na nekaj deset metrov. Več tudi najmočnejši ni zdržal.

Proti večeru smo prigazili na Radovljiško planino z upanjem, da se bomo v stajah malce odpočili, okrepili in ogreli. A namesto staj so bila tam samo še pogorišča. Z nekaterih se je še kadilo... Postavili smo straže in se greli ob pogoriščih, ter iz smrekovih vršičkov skuhal čaj, da smo použili vsaj nekaj toplega... Tu smo tudi prebili noč.

Zjutraj smo nadaljevali pot čez Črni vrh nad Selško planino, čez Mrzlico na Oblakovo planino ter Babo proti Kupljenku. Ta pot je bila lažja, ker so pred nami prestopali hodili nemški smučarji, ki so nas iskali in požigali planinske in drvsrke kočice. Skoraj ves čas smo bili le kako uro za njimi... Prezeli in do konca izmučeni smo se končno spustili na Kupljenik. Vaščani so se nas sicer prestrašili, po drugi strani pa so bili veseli, ko smo bili še živi, saj so veliko slišali o naših bojih in žrtvah. Nekako smo se razmestili po hrihah in hlevih, kjer so nam postregli tudi s hrano. Zase vem, da sem prišel k Primošču in padel v hlev med ovce ter pri pričel zaspal. Zbudila me je gospodarjeva hči, ki mi je prinesla čaja. Sele, ko mi je dala nekaj žlic tople pijače, sem se dodobra zdramil. Na kratko sem povedal, kako je bilo v Dražgošah in na Mošenjski planini, potem me je spet zmanjkalo. Podobno se je dogajalo tudi ostalim tovarišem. Pri tem moram poudariti, da so se vaščani z nami zelo potrudili in ves dan pazili, da nas ne bi presenetili Nemci.

Proti večeru smo spet dobro razporejeni odšli na pot, se spustili proti Bohinjski Beli, prešli Savo in progo ter prigazili v Slamnike, s seboj pa so nam Kupljenčani dali celo nekaj popotnice. Preden smo odšli, so bili sproščeni že toliko, da so se šalili, češ da mi in Nemci iščemo drug drugega, hkrati pa smo domenjani, da se ne najdemo. Ta del poti je bil spet zelo naporen in še bolj nevaren kakor poprej. Na Slamnških smo končno le dobili zvezo in zvedeli, da je Bokalova četa nekje v Lipanci. Spet nas je čakala naporna hoja...

Karel Kravcar, ki je bil tudi v tej skupini, med drugim to naporno pot opisuje takole:

»Sklonjenih glav in zatopljeni vsak v svoje misli smo se pomikali naprej in se spopadli s snegom, s slabostjo, lakoto, mrzom... Kaj, če nas take zasledijo Nemci? Ali in kako bomo mogli sprejeti boj? Kako bo, če spet zaropota?

Vendar pa je bilo med nami nekaj tovarišev, ki niso odnehali in so nam vseskozi vtilvali pogum. To pa je bilo v tistih dneh še potrebnejše kakor hrana. V tem se je najbolj izkazal vodnik Biček.

Ko smo med potjo zvedeli, da se bomo nekje na Poključki združili s tamkajšnjo četo, je spet zrastle upanje v lepše dni in spet smo trdneje gazili dalje. To je bil napor, ki nas je zdelal do smrti. Vendar smo še vztrajali.

Ze v začetku poti sem imel težave z otekle glavo in s čevljevem, ki je imel odtrgan podplat. Potem smo le naleteli na neko še ne požgano oglarsko bajto, kjer smo izbrskali neke stare, težke drvsrke čevlje. Bili pa so le boljši od mojih in predvsem dosti veliki.

Korak za korakom smo se končno bližali Mrzlemu studencu. Po dolgem času smo v neki hiši vendarle opazili luč! To nam je vilo novih moči in upanja, da se bomo v kratkem sešli s tovariši, ki imajo urejeno taborišče, kjer se bomo posušili, ogreli, najedli, odpočili in naspali.

Kljub temu se je naša kolonica le počasi pomikala proti luči... ko je tišno mrzle noči pretrgal rezki »Halt!« Takoj za tem je že zagrmel strel, za njim pa jih je sledilo še nekaj. Za hip smo obstali, ker nismo mogli dojeti, da se je zasukalo vse drugače, kakor smo pričakovali. A v naših telesih je bilo še vedno toliko moči, da smo se v naslednjem hipu hitro umaknili.

Na Mrzlem studencu so bila namesto partizanov le Nemci, naseljeni v gozdarski koči, zunaj pa je bil njihov stražar, ki je začel streljati. Ko so se partizani umaknili, so kmalu zagazili v celec in polegli ter čakali, kaj se bo zgodilo. Kmalu je mimo njih šla nemška kolona 80—100 mož, vendar je vse minilo brez spopada.

Tedaj sta se komandirja odločila za vrnitev proti Baški planini nad Slamniki.

Prešernova četa, kamor je bila namenjena partizanska skupina iz Dražgoš, je medtem tudi doživela več spopadov.

Pod vodstvom komandirja Andreja Zvana in politkomisarja Staneta Bokala se je najprej zadrževala na Zatrniku, potem pa se je premaknila v Brjanco nad Bohinjsko Belo, od koder je opravila nekaj akcij v Gorjahi in na Bledu. Tedaj je štela 24 borcev.

Tu so jo po izdajstvu gozdarja Hanzlowskega 3. januarja 1942 napadli nemški smučarji. Pri tem so partizani izgubili enega borca — Avgusta Pristova iz Mevka — kočjo, kjer so partizani taborili, pa so Nemci požgali. Prešernova četa se je tedaj umaknila v skalovje nad Slamniki, od tam pa čez zasneženo Poključko v Lipanco, kjer se je okoli 5. januarja 1942 naselila v pastirskih kočah. Kljub oddaljenosti od terena in hudi zimi — snega je bilo okoli dveh metrov — se je četa tu spet začela utrjevati in pripravljati na nove akcije. Pri tem sta zlasti Stane Bokal in Andrej Zvan znala delovati zelo spodbudno.

Čez nekaj dni — 16. ali 17. januarja — sta Prešernovo četo v Lipanci poiskala dva kurirja-borca iz Dražgoš: Franci Kravs in Oskar Pogačnik. S svojimi sporočili sta naznanila, da v sestavi njihove čete prihaja močna skupina poslana iz Dražgoš in da jo vodi Franc Benedičič ter Franc Biček. Pričakovanje na okrepitev je močno dvignilo dobro razpoloženje. Mrzlo pa je bilo tako, da so nekateri borci kljub pazljivosti na straži ozeblili.

Zdaj s to okrepitevijo ni bilo nič. Benedičičevi skupini razmere na Poključki niso bile jasne, vendar so se nekateri jezili, da tako oboroženi niso udarili po Nemcih na Mrzlem studencu. S tem bi bili verjetno nehoti opozorjeni tudi poključki partizani, ki so naslednji dan — 19. januarja 1942 doživeli hud poraz. Nemci, ki so bili prejšnji večer na Mrzlem studencu, so bili že del enote, ki je šla napadat Poključsko četo v Lipanco.

Medtem je Benedičičeva skupina v snegu nad Slamniki imela nervozen precej piker posvet. Mimogrede so zakurili majhen ogenj, razstopili v porcijah nekaj snega in spet skuhal čaj iz smrekovih vejic, vanj pa so vrgli poslednje sladkorne koščke. Na tem sestanku, kjer niso bili vsi enakega mnenja, se je pokazalo, da vleče vsak v bližino svojega doma, kjer mu je teren znan. Tako so nazadnje sklenili, da bodo Jeseničani, ki jih je bilo 9—10, nadaljevali pot proti Mežaklji, da bo gorjanska skupina ostala na Poključki in poiskala Prešernovo četo, preostali, bilo nas je 13, pa smo sklenili, da se vrnemo z Bičkom na čelu na Jelovico in od tam na Mohor. Po ostri razpravi je vsak obdržal tudi orožje, čeravno je bila večina puškomitraljezov namenjenih pod Stol. Z nami je bil tudi zrelejši možakar in star komunist Franc Dacar iz Lesc, ki mu ta delitev ni bila všeč, vendar združitev ni mogel doseči. Ker pa je imel nalogo, da gre na teren v okolico Radovljice, je odšel po svoji poti. Na njej je tudi padel, in sicer nad Gorjami istega dne — 19. I. — kot je bila v Lipanci napadena Prešernova četa. Ob srečanju z nemškimi orožniki se je ranjen raje ustrelil sam, kakor da bi živ prišel v njihove roke.

(Nadaljevanje prihodnjt)

Po tednih slabih in mračnih novic je prišla z indijske podceline vendarle ena dobra: pakistanski predsednik Buto je izjavil, da bodo izpustili zaprtega vzhodnopakistanskega voditelja Mudžiburja Rahmana. Kot je pričakovati, je sporočilo izzvalo mogočen izbruh veselja in zadovoljstva v Daki, kj bo svemu heroju prav gotovo pripravila izlemen sprejem, ko se bo vrnil v prestolnico nove države Bangla Deš. Ko se bo to zgodilo — in v trenutku, ko to pišemo, datum tega dogodka še ni znan — bo to po vsej verjetnosti šele pravi začetek nove države, ki je bila doslej brez tistega osnovnega idejnega vzvoda, brez katerega le rojstvo nekega tako zapletenega organizma, kot je to država, zelo težavno, včasih celo obsoteno na smrt. Po vsej verjetnosti bo Rahmanova prostost tudi odločilnega pomena za postopno normalizacijo odnosov med Bangla Dešom in Pakistanom. Cenravn je nerazumov med Dako in Telamabdom še vedno veliko, smemo pričakovati, da jih bodo počasi vendarle odpravili. Očitno je, da bo izpustitev Mudžiburja Rahmana terjala za protutež neko (ali več) dobrih gest Dake — in

tako se bodo naposled lahko začeli porajati dobrodošli in vsekakor nujni kompromisi, ki lahko pripeljejo do kolikor toliko primernega sožitja. Pakistan je vsekakor s tem pokazal dovolj državniške modrosti in sadovi te poteze zanesljivo ne bodo majhni. Na kratko rečeno: prostost Mudžiburja Rahmana je eno najboljših znamenj in obeh za tisto, kar bi naposled moralo priti na indijsko podcelino: mir in sožitje med sosedi.

Richard Nixon bo znova kandidiral za predsednika Združenih držav Amerike — to pa je bistvo novice, ki so jo časniki vsega sveta natisnili na prvih straneh in je prišla onstran oceana. Novica je senzacija samo zaradi

Dobro znamenje

tega, ker je prišla nekam kmalu — da jo ne bi slej ali prej slišali, itak nihče ni verjel. Kakor zdaj stvari stojijo, je sedanji predsednik Združenih držav v poplavi kandidatov za to mesto najresnejši tekmelec na volitvah, ki bo konec leta. Po tistem, kar vemo sedaj, bi bilo pričakovati, da bo Richard Nixon tudi izvoljen, saj bi se moralo zgoditi res kaj izjemno nenavadnega, da se to ne bi zgodilo. Eno najhujših ovir — vietnamsko vojno — bo do tedaj, ko se bodo morali ameriški volivci odločiti, skoraj gotovo pripeljal do konca in to bo velika prednost za sedanjega gospodarja Bele hiše. Če bodo razgovori v Pekingu in Moskvi kolikor toliko uspešni, bo skoraj nemogoče zaustaviti njegov zmagoviti pohod na volitvah.

Zapleti, ki so se na Malti, otoku v Sredozemlju, začeli pred novim letom, se nadaljujejo. Velika Britanija ni bila pripravljena plačati Malti tolikšno odškodnino za uporabo baz kot so domačini zahtevali, tj pa so jim enostavno — pokazali vrata. Rok, ki so ga dali Britancem za odhod z otoka, je bil tako nemogoče kratek, da je bilo že od vsega začetka očitno, da gre za neko vrsto izsiljevanja. Zato se Britancem, ki so sicer sklenili, da se bodo raje umaknili z negotoljubnih tal kot plačalji zahtevani znesek, prav nič ne mudil. V igrico se je po vsej verjetnosti vmešala tudi bogata (vsaj razmeroma, za afriške pojme) Libije, ki je zadržila malteškemu premieru Min-

toffu, da je pripravljena se domestiti zasužek, ki bi Maltežani imeli od Britancev iz svojih virov. Čeprav sta obe strani v nekem smislu pokazali zobe in se precej piše o tem problemu po svetu, pa, realno gledano, sploh na Malti nima večjih razsežnosti. Gre bolj za epizodico na prehodu leta, ki je sicer slovelo po dosti bolj razburljivih in vsekakor tudi resnejših dogodkih. Pričakuje se lahko, da se bodo Britanci slej ko prej umaknili in da se bo prah polegel, čeprav je ta trenutek videti spriče Mintoffovih groženj (ki je izjavil, da bo poklical na pomoč tujo vojsko — ni pa povedal katero — če se »gostje« ne bodo hoteli umakniti z otoka) morebiti drugače.

LJUDJE
IN
DOGODKI

DOBRA PRIPRAVA IN DOBER POSNETEK. — FOTO: F. PERDAN

76 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJES OLJE, ROPAR.
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Okrog poldneva se je

DAHLERUS KOT TAJNI POSREDNIK MED
HITLERJEM IN BRITANSKO VLADO

kakor rekdo, ki bi rad ušel zasledovalcem in opazovalcem prithotapil na Downing street št. 10, kjer so ga že čakali Chamberlain, Halifax in sir Alexander Cadoga, sekretar zunanje-političnega urada angleške vlade. Ker so se predlogi, ki jih je prinesel Dahlerus, nekoliko razlikovali od tistih, ki jih je prinesel Henderson, so bili pričani, da Dahlerus ri popolnoma dobro razumel Hitlerja. Prav tako je bil odgovor na Hitlerjeve predloge Hendersonu že napisan in naj bi z njim Henderson že popoldan odpotoval z letalom v Berlin. Zdej pa so se premislili. Porabili so švedskega industrialca Dahlerusa in z njegovo pomočjo hoteli preizkusiti Hitlerja, kako bo reagiral na britanski odgovor. Sele potakmo, ko bi zvedeli za Hitlerjevo reakcijo, bi za Dahlerusom poslali britanskega poslanika v Berlinu Hendersona z uradno noto.

Dahlerus se je telefonsko povezal z Göringom in ga vprašal, če se nemška vlada strinja tudi v tej zadevi z njegovim posredovanjem. Göring je odgovoril pritrdilno in tako se je Dahlerus vračal z neuradnim odgovorom britanske vlade na šest Hitlerjevih predlogov.

Britanska vlada je izjavila, da je v osnovi pripravljena za sporazum z Nemčijo v prizadevanju zagotovitve mirnega razvoja dogodkov. Pri rešitvi vprašanja Gdanska in koridorja je britanska vlada pripravljena pristati na repozicijno pogajanja o tej zadevi med Poljsko in Nemčijo, medtem ko 'garancijo poljskih meja samo z nemške strani' britanska vlada smatra za nezadostno in zahteva, da se za garancijo poljskih meja izrazijo in jo zagotove poleg Nemčije še Rusija, Francija, Italija in Velika Britanija. Zahtevo Nemčije za garancijo pravic nemške manjšine na Poljskem je britanska vlada priznavala, to vprašanje pa naj bi rešili s pogajanjem med Poljsko in Nemčijo. Takojšnjo vrnitev bivših nemških kolonij pod pritiskom nemške mobilizacije britanska vlada ni mogla sprejeti, pač pa je bila pripravljena po normalizaciji sedanjega mednarodnega položaja priznati Nemčiji to (imperialistično) pravico. Ponudbi o obrambi britanskega imperija s pomočjo nemške vojske je britanska vlada odklanjala, ker bi bilo to proti njeremu pogledu in interesom britanskega svetovnega imperija.

Bilo je malo pred polnočjo, ko je Dahlerus s takim odgovorom britanske vlade prispel k Göringu. Uro in pol kasneje pa se je oglasil po telefonu Hitler. Göring je potem sporočil Dahlerusu, da se Hitler strinja z angleškimi predlogi v vseh točkah, vključno z mednarodno garancijo za poljske meje, pod pogojem seveda, da bo ta britanska stališča vsebovala tudi uradna britanska nota, ki naj bi jo naslednji dan prinesel britanski poslanik Henderson kot odgovor na Hitlerjeve predloge.

To izjavo je sprejel Dahlerus kot razumljivo. On vendar ni bil uradna osebnost ali državnik, marveč zasebni posredovalec. Telefoniral je na britansko poslaništvo, potem pa se ob dveh ponoči sestal s članom britanskega poslaništva Forbesom, od tam pa se je napotil v bližino Potsdama, kjer si je maršal letalstva Göring uredil sedež svojega glavnega poveljstva. Tu je Dahlerus imel z Göringom daljši 'optimistični pogovor' o Hitlerjevem razumevanju do Anglije in njegovi želji 'po miru in sporazumevanju med Nemčijo in Anglijo in Hitlerjevi pripravljenosti, da v primeru napada na katerokoli ozemlje im-

perija podpre Anglijo z vso razpoložljivo nemško vojno silo, ki bi se borila proti slehernemu angleškemu sovražniku in napadalcu, pa četudi bi se nemška Wehrmacht morala boriti proti Japonski, Italiji ali Rusiji.

Morda to niso bile samo prazne besede ali besede za kamuflažo. Leta 1941 bo Hitlerja obšla še enkrat ta misel, ki jo je tokrat izpovedal Dahlerusu Göring.

Tako je 28. avgusta 1939

ANGLESKA VLADA OBVESTILA POLJSKO
O ODGOVORU HITLERJU

in jo nagovarjala, da bi pristala na direktna pogajanja z Nemčijo. S strani angleške vlade zaželena pogajanja naj bi potekala na bazi enakopravnosti, nikakor pa ni treba poljski vladi razumeti želje angleške vlade, da bi sedaj 'Poljska morala sprejeti Hitlerjeve zahteve' po koridorju in Gdanku, kjer so gdanski hitlerjevci že 23. avgusta 1939 na provokatorski način vzeli oblast v svoje roke in postavili za glavarja Gdanska nacističnega 'gauleiterja' Forsterja v nasprotju z vsemi mednarodnimi obveznostmi tega 'svobodnega' baltičkega mesta in pristanišča. Ze takrat pred petimi dnevi so Angleži indirektno pomagali gdanskim nacistom in Hitlerju, ko so zahtevali od Poljakov, naj 'vojaško ne reagirajo na nacistično provokacijo v Gdanku'. Poljaki naj bi se obrzdale in počakali 'na diplomatske korake zahodnih velesil in se omejili samo na protest proti imenovanju Forsterja za poglavarja svobodnega mesta Gdansk'.

In Poljska je res čakala na 'diplomatske korake zahodnih velesil' in dočakala angleško 'željo' in se po njej tudi ravnila. Se istega dne je pristala na 'pogajanja, zaželena s strani angleške vlade', v Berlinu pa je bil ta dan proti večeru že britanski poslanik Henderson in izročil Hitlerju 'uradni britanski odgovor', ki ga je Hitler sprejel 'prijateljsko in z zadovoljstvom'. Vsaj tak se je Hitler zdel Hendersonu, čeprav je Hitler potem takoj stopnjeval svoje zahteve do Poljske. Zdej ni zahteval samo priključitve Gdanska Nemčiji, marveč tudi celotnega koridorja, mimo tega pa še 'nemško upravičenost' do poljske Slezije.

Henderson je nasprotoval, vendar tako obzirno in ne docela nasprotujoče, da je popolnoma neopravičeno zajel Zahodno Evropo nov val optimizma. Zato pa v Varšavi niso bili optimistični in jim je bilo že nekaj dni žal, ker so nasprotovali sklenitvi pakta o kolektivni varnosti, ki ga je že marca predlagala Sovjetska zveza in ki bi ga bila le-ta še pred štirinajstimi dnevi uresničila, pa so se pogajanja razbila prav na oklevanju zahodnih velesil, da bi skupaj s paktom sklenile in podpisale vojno konvencijo, brez katere bi bil pakt lahko samo prazen papir.

K temu so, kakor vemo, pripomogli poljski oblastniki sami z odklanjanjem sovjetskega poročstva, zaradi česar jim je bilo že pred petimi ali šestimi dnevi žal. Toda takrat je bilo že prepozno. Njihov pristaneč, da bi dovolili sovjetskim armadam prehod čez poljsko ozemlje na poljske meje z Nemčijo, je prišel prepozno, ker je zaradi poprejšnjega poljskega stališča in oklevanja zahodnjakov Sovjetska zveza sklenila, da ostane izven sedanjega konflikta v Evropi, in sprejela Hitlerjevo ponudbo o sklenitvi nenapadalnega pakta med obema državama.

Na Zahodu so seveda sedaj obsojali Sovjetsko zvezo zaradi takega 'popuščanja in prijateljstva Hitlerju', istočasno pa prav te dni sami začeli 'prijateljsko popuščati' in svariti Poljsko, naj ne 'izvede splošne mobilizacije' in naj tudi 'delne ne povečuje za deset divizij' ter s to namero, če že 'drugače res ne more, počaka vsaj še za 48 ur' ne glede na to, da je imel Hitler v Zahodni Prusiji, na Pomorjanskem in v Zgornji Sleziji zbranih in pripravljenih za napad že 57 nemških

divizij, da divizij na bivši češko-poljski meji 'niti ne omenjamo'.

Poljska se brez pripravljenosti svoje vojske, da odbije nemški napad, ni mogla in hotela pogajati s Hitlerjem. Primer CSR, pri katerem je sama stala na strani Hitlerja in si vzela tešinsko ozemlje bivše CSR, jo je izmodril. Zato od splošne mobilizacije ni hotela odstopiti, vseeno pa je na 'željo Zahoda' delno popustila in preložila objavo splošne mobilizacije na 30. avgust 1939 ob štirih popoldne in s prvim mobilizacijskim dnevom, ki naj bi bil 31. avgust 1939, kar pa je bilo že prepozno, da bi se 1. septembra 1939 lahko učinkovito postavila po robu Hitlerjevimi divizijam.

Krivdo za to nosijo Angleži, pripravljeni 'na pogajanja s Hitlerjem za mirno rešitev nemško-poljskega spora', ki jih je pripravljaj britanski poslanik Henderson.

Zvečer 29. avgusta 1939 je Henderson zopet odhajal na pogovor k Hitlerju. Hitler ga je sprejel s pompom kakor kakega vodilnega državnika in ne samo poslanika. Hendersona je pozdravila

CASNA CETA IN BOBNANJE PRED
HITLERJEVO REICHSKANZLEI

Morda je prav ta za poslanika nenavadna čast, vplivala na Hendersona, da se je izrazil o nemškem dogovoru na britansko noto in ki so mu ga prebrali v Hitlerjevi delovni sobi, da je 'nemška nota sprejemljiva', le s koncem 'nemškega odgovora' ni mogel popolnoma soglašati zaradi 'bojazni, da bi tako formulacijo konca lahko smatrala poljska vlada kot ultimatum'. Ta konec se je glasil: »Vlada nemškega Reicha se torej strinja s predlaganim posredovanjem britanske vlade in njenim predlogom, naj poljska vlada pošlje svojega opolnomočenca v Berlin. Vlada nemškega Reicha računa prihod te poljske osebnosti v sredo, 30. avgusta 1939.«

Taka formulacija je zvenela ultimativno. Vsaj poljska vlada bi si jo lahko tako tolmačila, je pripomnil Henderson, Ribbentrop in Hitler pa sta njegovo mnenje razburjena zavračala, češ da drugače ne gre in da bi bilo predlogo čakanje nevarno. »Na mejah si stojita nasproti vojski v polni mobilni pripravljenosti,« sta opozarjala Hendersona na možnost naključnega incidenta, ki bi lahko v trenutku prerastel v spopad na vsej črti. »Zato mora poljski opolnomočenec priti takoj v Berlin. Rok 24 ur je kratek, toda letalo iz Varšave lahko preleti razdaljo do Berlina v borih devetdesetih minutah,« je formulacijo nemške note opravičeval Hitler, ki se je v zadevi s Poljaki spuščal samo 'zaradi svoje ljubezni do Angležev'. Zato bi bilo potrebno ukrepati takoj, ker je 'položaj brez dvoma tak, da bi lahko pripeljal do težkega in hudega konca'.

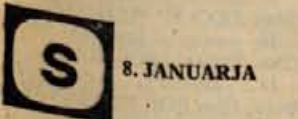
Henderson se je zato potrudil in pozval poljskega poslanika Lipskega, naj, kolikor more, najhitreje prispe k njemu, da bi ga lahko informiral o nemški noti. »V interesu Poljske je, da poljska vlada takoj imenuje svojega opolnomočenca in ga takoj pošlje na pogajanja v Berlin. Prav tako so Poljake priganjali že navsezgodaj 30. avgusta 1939 telegami iz zunanjih ministerstev Anglije in Francije ter poslanika obeh držav v Varšavi 'naj takoj pošljejo opolnomočenca v Berlin, če že zaradi drugega ne, vsaj zaradi tega, da bi poljska vlada pokazala pripravljenost in dobro voljo za pogajanja in ohranitev miru'. Poljski vladi so sporočili tudi to, da je britanska vlada 'že ob štirih zjutraj telegrafsko obvestila nemškega zunanjega ministra Ribbentropa, da poljska vlada natančno proučuje nemški odgovor na britansko noto, vendar bi bilo s strani nemške vlade neopravičeno računati s tem, da bi poljska vlada še danes poslala svojega opolnomočenca v Berlin', obenem pa so poljski vladi 'svetovali', naj vseeno z odhodom 'opolnomočenca' ne odlašaj in da bi bilo najbolje, da bi ta 'opolnomočenec še danes odpotoval v Berlin' in da bi bil ta 'opolnomočenec, če le mogoče, visoka avtoriteta'.

Igrajo veliki zabavni orkestri — 14.30 Humoreska tega tedna — 15.05 Nedeljsko športno popodne — 17.05 V svetu opernih melodij — 17.30 Radijska igra: Sovražnik vsepovsod — 18.10 Lahka glasba slovenskih skladateljev — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Zaplešite z nami — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

9.35 Z orkestrom Nelson Riddle — 11.35 Svetovna reportaža — 11.55 Opoldanski cocktail — 13.35 Glasbeni variete — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izhajajoči kazipot — 15.15 Majhen koncert za nedeljsko popoldne — 16.35 Popevke slovenskih avtorjev — 17.00 Ples ob petih — 18.00 S popevkami po svetu — 18.35 Z orkestrom Ronald Birge — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 19.40 Igramo za vas — 20.05 Športni dogodki dneva — 20.15 Operni opus Giuseppe Verdi — 21.00 Nedeljski divertimento — 21.40 Praška pomlad 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

8. JANUARJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Dve uverturi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače z domačimi vižami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet — 15.40 Pojo naši operni pevci — 16.00 Vrtiljak 16.40 Pet minut z orkestrom Clebanoff Strings — 16.45 S knjižnega trga — 17.10 Gremo v kino — 17.30 Z ansambлом Jožeta Privška — 18.15 Iz operetnega sveta — 18.50 Pogovor s poslušalci — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.15 Prijetne melodije za sobotni večer — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Lahka glasba — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Godala v ritmu — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Dobimo se ob isti uri — 18.40 Popevke iz studija 14 — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Vedri napevi in plesni zvoki — 20.05 Mojstri vokalne polifonije — 20.45 Operni koncert — 21.40 Igramo kar ste izbrali — 23.55 Iz slovenske poezije

9. JANUARJA

6.00 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.50 Orkestralna medigra — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Se pomnite, tovariši — 10.25 Pesni borbe in deša — 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05

Zupančičeva — 21.10 Z jugoslovanskih festivalov jazz — 21.40 Brahmsova ura — 22.40 Dve domači kantati — 23.55 Iz slovenske poezije

11. JANUARJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Slovenske narodne izvajajo: ansambel Tončke Maroltove s pevci in orkestrom Svobode II iz Trbovelj — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Lahka koncertna glasba — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena tribuna mladih — 14.30 Z in-sambлом Francija Puharja — 14.40 Na poti s kitero — 15.40 Majhen recital violončelista Franja Silca — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V torek nasvidenje — 18.45 Pota sodobne medicine — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Stirje kovači — 20.00 Prodajalca melodij (stereo) — 20.30 Radijska igra: Vsakomur svoje — 21.30 Koncert lahke glasbe — 22.15 Iz sodobne literature za kitaro — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Lahka glasba za razvedrilo — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Ljudje med seboj — 17.45 Torkov omnibus — 18.40 Zvoki z orkestrom Kurt Edelhagen — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Srečanja ob lahki glasbi — 20.25 V korak s časom — 20.35 Glasbene konture — 21.40 Večeri pri slovenskih skladateljih: Ivan Šček — 23.10 Felix Mendelssohn-Bartholdy: Sen kresne noči — 23.55 Iz slovenske poezije

12. JANUARJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Nenavadni pogovori (ponovitev) — 9.25 Vedno lepe melodije — 9.40 Iz glasberih sol — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Domenico Cimarosa: odlomki iz opere Tajni zakon — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Zamejski zbori pojo — 14.35 Naši

poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Iz glasbene romantike — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z orkestrom Frank Chackfield — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.15 Popevke s slovenskih festivalov — 18.30 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Komorni studio (stereo) — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Slovenski pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Ob lahki glasbi — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.35 Na mednarodnih križpotjih — 17.45 Glasbeni vsakdan — 18.40 Radi ste jih poslušali — 19.00 O avtomobilizmu — 19.10 Mladini sebi in vam — 20.05 Slovenske narodne pesmi — 20.30 Lahka glasba ob kamnu — 20.45 Zive misli — 21.05 Koncertantni jazz — 21.40 Iz manj znane operne literature — 22.10 Razgledi po sodobni glasbi — 23.55 Iz slovenske poezije

13. JANUARJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — 9.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Rado Simoniti: dva odlomka iz opere Partizanka Ana — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Pesem iz mladih grl — 14.30 Z ansambлом Atija Sossa in Jožeta Privška — 14.45 Mehurčki — 15.40 Igor Stravinski: Divertimento za violino in klavir — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z orkestrom Mantovani — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Godala v ritmu — 18.45 Naši znarstveni pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Mojmir Sepeta — 20.00 Četrtek večer — domači pesmi in napevci — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nočno — 22.15 Iz opusa Karola Szymanowskega — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazz — 23.40 Popevke za tekočem traku

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Otroci med seboj in med nami — 14.10 Majhni ansambli — slovenski avtorji — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Kitara v ritmu — 16.40 Sestanek ob juke-boxu — 17.35 Kulturni mozaik — 17.45 Iz naših javnih priredi-

tev in radijskih oddaj — 18.40 Z orkestrom Jack Wolfe — 19.00 Filmski vrtiljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Pet minut čez osmo — 20.30 Radijska kinoteka — 20.40 Glasberni soiree — 21.40 Odlomki iz Foersterjevega Gorenskoga slavjaka — 22.00 Festival v Schwetzingenu 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

14. JANUARJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Od melodije do melodije — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Igra radijski pihalni kvintet — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z domačimi godci in ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Kaj vam pripoveduje glasba — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Melodije iz filmov — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z orkestrom švicarskega radia — 17.10 Clovek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.15 Signali — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Janca Jeršinovca s Planšarji — 20.00 Slovenski skladatelji zborov z evropskimi sodobniki — 20.30 Top-pops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Operetna glasba — 16.40 Popoldne ob sprejemniku — 17.35 Svet in mi — 18.15 Z zabavnim orkestrom 17.45 Rad imam glasbo — RTV Ljubljana — 18.40 Popevke slovenskih avtorjev — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Igramo za vas — 20.05 Radijska igra: Zamenjani pahljaji — 20.45 Vrtiljak lahkih not — 21.40 Z jugoslovanskih koncertnih odrov — 23.55 Iz slovenske poezije

Izdaja in tiska CP «Gorenjski tisk» Kranj. Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1435 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista maološglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnika: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mail oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo

S 8. JANUARJA

16.28 Napoved sporeda (RTV Ljubljana), 16.30 Košarka Crvena zvezda : Lokomotiva — prenos (RTV Beograd), 18.00 Obzornik (RTV Ljubljana), 18.15 Plus pet — mladinski quiz (RTV Sarajevo), 19.15 Mozaik, 19.20 TV kažipot, 19.45 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Diana Ross in The Supremes, 21.25 Oddelek S — serijski barvni film, 22.15 Poročila, 22.20 Hokej Jesenice : Olimpija — posnetek (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.00 Spored TV Zagreb, 21.00 Spored italijanske TV

N 9. JANUARJA

8.50 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 9.40 Stare krčme: Pri Reclju (RTV Ljubljana), 10.10 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb), 10.55 Mozaik, 11.00 Otroška matineja, 11.50 Mestece Peyton (RTV Ljubljana), 15.00 Boksarska revija Crvene zvezde — prenos (RTV Beograd), 16.30 Državno prvenstvo v košarki za ženske — Zelezničar : Jugoplastika — prenos, 18.30 Operacija san Gennaro — italijanski barvni film, 19.45 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.35 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.30 TV komedija, 21.10 Din-don — zabavno-glasbena oddaja (RTV Zagreb), 21.30 Sportni prehled (JRT), 21.55 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

P 10. JANUARJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 L. Martinkova: Trije rokomavhi — I. del, 18.10 Obzornik, 18.25 V spomin Metoda Badjura, 18.55 Mozaik (RTV Ljubljana), 19.00 Mladi za mlade (RTV Skopje), 19.45 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 M. Bor: Sola noči — TV drama, 22.05 Kulturne diagonale, 22.55 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila, 17.40 Lutke, 18.00 TV vrtec, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 TV pošta (RTV Beograd), 19.00 Mladi za mlade (RTV Skopje), 19.45

Risanka, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

T 11. JANUARJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.35 M. Sušmel: Slon na trgu, 17.50 Risanka, 18.15 Obzornik, 18.30 Od zore do mraka, 19.00 Mozaik, 19.05 Računalniki, 19.30 Mikroelektronika, 19.50 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Mesto iluzij — ameriški film, 22.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Daljnogled (RTV Beograd), 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Znanost, 19.15 Zabavna oddaja (RTV Beograd), 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Stop (RTV Zagreb), 21.15 Serijski film (RTV Beograd), 22.05 Včeraj, danes, jutri, 22.25 Glasbena oddaja (RTV Zagreb)

S 12. JANUARJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 Doktor Dolittle — serijski barvni film, 18.15 Obzornik, 18.30 Po domače z ansambлом Mihe Dovžana, 19.00 Mozaik, 19.05 Na sedmi stezi, 19.30 Naš ekran, 19.50 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 A. Senoa: Diogenes — 2. del, 21.25 Evropsko drsalno prvenstvo — barvni posnetek in prenos tekmovanja parov (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila, 17.40 Risanka, 17.50 Pika Nogavička, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Reportaža (RTV Sarajevo), 19.00 Risanka, 19.15 Zabavna oddaja (RTV Beograd), 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

Č 13. JANUARJA

16.28 Napoved sporeda (RTV Ljubljana), 16.30 Evropsko prvenstvo v dvosedežnem bobu — posnetek iz St. Moritza (RTV Zagreb), 17.35 Veselj tobogan, 18.15 Obzornik, 18.30 Boj za obstanek — film, 18.55 Mozaik, 19.00 L. Bernstein predstavlja: Beseda in glasba, 19.50 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 G. Boccacio: O peresu angela Gabrijela, 21.10 Evropsko drsalno prvenstvo — barvni posnetek in prenos tekmovanja moških v Göttenborgu, pribl. ob 22.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Otroški spored (RTV Skopje), 18.15 Kronika, 18.30 Narodna glasba (RTV Zagreb), 19.00 Glasbeni dnevnik (RTV Beograd), 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

P 14. JANUARJA

16.28 Napoved sporeda (RTV Ljubljana), 16.30 Evropsko prvenstvo v dvosedežnem bobu — posnetek iz St. Moritza (RTV Zagreb), 17.35 Načelnik in Očalnik, 18.10 Obzornik, 18.25 Obisk iz Italije — barvna oddaja, 18.40 Vzgojni problemi: Otrok se boji, 18.50 Smučarska šola, 19.00 Mestece Peyton — serijski film, 19.50 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.35 Göteborg: Evropsko drsalno prvenstvo — barvni posnetek tekmovanja plesnih parov (EVR-Ljubljana), pribl. ob 22.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila, 17.40 Otroški spored, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Poljudno znanstveni film (RTV Beograd), 19.00 V petek ob 19. uri, 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

loterija

srečke s končnicami	so zadele din
60	20
90	10
020	100
51200	500
56040	500
474810	10.000
1	6
33491	1006
92931	506
225571	10.006
432	50
05072	500
32652	1000
494042	10.000
73	10
3603	300
27973	510
765123	150.000
34	30
5884	300
8674	200
13804	2000
075904	10.000
354274	20.000
95	10
4285	200
01335	500
20715	500
167075	10.000
217575	10.000
16	10
05446	1000
90416	510
689216	10.010
7	6
18536	1006
39217	506
38	10
78	20
05468	1000
54378	2020
045918	10.000
471778	10.020
9	6
36979	2006
77489	506
543159	10.006

Kranj CENTER

8. januarja franc. barv. film ZACETNICA NA PLOCNIKU ob 15.30, amer. barv. film LETALISCE ob 17.30 in 20. uri
 9. januarja amer. barv. film SEDEM VELICASTNIH ob 14. uri, amer. barv. film LETALISCE ob 16. in 18.30, premiera franc. barv. filma STOP ZA MORILCA ob 21. uri
 10. januarja amer. barv. film VRNITEV SEDEM VELICASTNIH ob 16., 18. in 20. uri
 11. januarja amer. barv. film VRNITEV SEDEM VELICASTNIH ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIC

8. januarja franc. barv. film NICOLAS PHILIBERT V VOJNI IN LJUBEZNI ob 16. uri, nemški barv. film LJUBIM VSE ZENSKE ob 18. in 20. uri
 9. januarja franc. barv. film NICOLAS PHILIBERT V VOJNI IN LJUBEZNI ob 14. uri, nemški barv. film LJUBIM VSE ZENSKE ob 16. in 20. uri, franc. barv. film ZACETNICA NA PLOCNIKU ob 18. uri
 10. januarja franc. barv. film ZACETNICA NA PLOCNIKU ob 16. uri, nemški barv. film LJUBIM VSE ZENSKE ob 18. in 20. uri
 11. januarja franc. barv. film STOP ZA MORILCA ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

8. januarja premiera amer. barv. filma CRNI PANTERJI V HARLEMU ob 16. in 20. uri, mehiški barv. CS film VELIKI UPOR ob 18. uri
 9. januarja amer. barv. film CRNI PANTERJI V HARLEMU ob 15., 17. in 19. uri

Kamnik DOM

8. januarja premiera amer. barv. CS filma HLADNOKRVNI KAZNJENEC ob 16., 18. in 20. uri
 9. januarja amer. barv. CS film HLADNOKRVNI KAZNJENEC ob 15. in 19.30, amer. barv. film SMEŠNO DEKLE ob 17. uri

Krvavec

8. januarja amer. barv. film KOMISAR X — TRI ZLATE KACE ob 19.30
 9. januarja amer. barv. film KOMISAR X — TRI ZLATE KACE ob 19. uri

Radovljica
 8. januarja argl. barv. film OSPANEMO SKUPAJ ob 16. uri, amer. barv. film VENEZUELSKI POPKOVI ob 20. uri
 9. januarja amer. film KATERI SO ZA VROCE ob 16. uri, angl. barv. film DOKTOR V TEZAVAH ob 16. uri, angl. barv. film OSTANEMO SKUPAJ ob 20. uri
 10. januarja franc. barv. film NOC VLOMILCEV ob 20. uri
 11. januarja amer. barv. film QUO VADIS? ob 20. uri

Jesenice RADIO

8. januarja nemški barv. film ZAKLAD AZTEKOV
 9. januarja nemški barv. film ZAKLAD AZTEKOV
 10. januarja japonski barv. film TIHOTAPCI ZLATA
 11. januarja amer.-argl. barv. film ROP IN PREVARA

Jesenice PLAVZ

8. januarja amer.-argl. oarv. film ROP IN PREVARA
 9. januarja amer.-argl. barv. film ROP IN PREVARA
 10. januarja nemški barv. film ZAKLAD AZTEKOV
 11. januarja amer.-argl. barv. film ZAKLAD AZTEKOV

Dovje Mojstrana

8. januarja amer. barv. film CRNI SERIF
 9. januarja italij. barv. film DRAGO BOM PRODAL SVOJO KOZO

Kranjska gora

8. januarja amer. barv. film POZNO JE ZA HEROJE
 9. januarja amer.-argl. barv. film PREKLETA SREČA
 11. januarja japonski barv. film TIHOTAPCA ZLATA

Javornik DELAVSKI DOM

8. januarja italij. barv. film DRAGO BOM PRODAL SVOJO KOZO
 9. januarja amer. barv. film POZNO JE ZA HEROJE, japonski barv. film TIHOTAPCA ZLATA

Skofja Loka SORA

8. januarja amer. barv. film NAPACNI STREL ob 18. in 20. uri
 9. januarja amer. barv. film NAPACNI STREL ob 15. uri, amer. barv. film QUO VADIS ob 17. in 20. uri
 10. januarja amer. barv. film QUO VADIS ob 17. in 20. uri
 11. januarja franc. barv. film JETNICA ob 20. uri

Zelezniki OBZORJE

8. januarja amer. barv. film QUO VADIS? ob 17. in 20. uri
 9. januarja italij.-španski barv. film VOLK SIERA BLANKE ob 17. in 20. uri

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA LOTERIJSKI NAČRT

za srečke rednih kol v letu 1972

1. emisija 800.000 srečk
2. cena cele srečke 6 din, polovične 3 din
3. emisijska vrednost 4.800.000 din
4. za premije in dobitke 3.024.000 din, t. j. 63 %

PREMIJE IN DOBITKI	DIN	SKUPNO DIN
1 premija	150.000	150.000
1 premija	20.000	20.000
10 premij po	10.000	100.000
24 dobitkov po	2.000	48.000
40 dobitkov po	1.000	40.000
80 dobitkov po	500	40.000
160 dobitkov po	300	48.000
160 dobitkov po	200	32.000
800 dobitkov po	100	80.000
800 dobitkov po	50	40.000
8.000 dobitkov po	30	240.000
16.000 dobitkov po	20	320.000
40.000 dobitkov po	10	400.000
240.000 dobitkov po	6	1.440.000
306.064 dobitkov in 12 premij		2.998.000
52 tolažilnih dobitkov po 500 din		26.000
306.116		3.024.000

ŽREBANJE VSAK ČETRTEK

Kadrovska komisija obrtnega podjetja

KOVINOSERVIS

Jesenice

razpisuje prosta delovna mesta:

1. 2 strojnih ključavničarjev
2. 10 ključavničarjev — varilcev
3. 2 pleskarjev za kovinske konstrukcije
4. 4 nekvalificiranih delavcev

za priučitev v kovinski stroki.

Pogoji: 1., 2. in 3.: kvalificiran delavec v stroki. Zaželeno odsluženje vojaškega roka, stanovanj podjetje nima.
Prošnje sprejemamo do zasedbe razpisanih delovnih mest.

Turistično prometno podjetje

CREINA KRANJ

vabi k sodelovanju strokovne delavce, za delo v strokovnih službah in neposredni operativi za naslednja dela oziroma delovna mesta:

- planerja — analitika
- ekonomskih in administrativnih tehnikov
- tajnice v hotelu
- natakarjev
- kuharjev
- kuhinske blagajničarke
- več voznikov za tovorni in avtobusni promet.

Za vsa dela se zahteva ustrezna strokovna usposobljenost posamezne stroke ter po možnosti praksa na podobnih delovnih mestih. Osební dohodki so določeni stimulatívno s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov in so odvisni od prizadevnosti in uspehov na delovnem mestu.

Kandidati, ki vidijo svoj razvoj in perspektivo na področju prometa in turizma, naj vložijo prošnje ali pridejo zaradi pojasnil na osebni razgovor. Eventuelne informacije daje kadrovska služba po telefonu 210-81.

Pismene prijave sprejema kadrovska služba do 18. januarja.

Kranjske opekarne Kranj

razpisujejo prosta delovna mesta:

1. vodjo tehnične službe
2. vodjo proizvodnje
3. vodjo stranskega obrata
4. vodjo analitsko-planske službe
5. tehnika v tehnični službi

Poleg splošnih zakonskih pogojev se zahteva še:

pod 1. in 2.: visoka, višja ali srednja strokovna izobrazba gradbene ali strojne smeri z najmanj 2 leti oz. 6 let prakse na delovnem mestu te stroke;

pod 3.: višja ali srednja strokovna izobrazba strojne smeri z najmanj 2 oz. 4 leta prakse v svoji stroki;

pod 4.: višja ali srednja strokovna izobrazba organizacijske ali ekonomske smeri z najmanj 2 oz. 4 leta prakse te stroke;

pod 5.: srednja strokovna izobrazba gradbene ali industrijske smeri z najmanj 3 leta prakse v tej stroki.

Nastop dela je mogoč takoj. Osební dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov oz. po samoupravnem sporazumu. Ponudbe naj kandidati pošljejo na gornji naslov. Rok prijave je 15 dni po objavi.

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31,
tel. 22-053

Kombinati, kmetijske zadruge, posestva, kmetovalci!

Zamenjujemo ajdo, pšenico in vse vrste žitaric za moko

Prodajamo najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenični zdrob in koruzni zdrob.

Skladišče je odprto od 7.30 do 16. ure vsak dan tudi v soboto

Zavarovalnica Sava

PE Jesenice

razpisuje javno licitacijo za prodajo osebnega avtomobila fiat 124,

letnik 1969 s prevoženimi 68000 km. Izklicna cena je 13.000 din. Licitacija bo v sredo, 12. januarja ob 12. uri v prostorih PE Jesenice.

Ogled vozila je možen vsak dan dopoldne v garaži Zavarovalnice, Titova 16, Jesenice.

Pismene ponudbe sprejema PE Jesenice na dan licitacije do 12. ure, soba števil. 10.

DISTRIBUTERJA — KURIRJA

za distribucijo časopisov na območju Kranja, ki ima soferski izpit A in B kategorije motornih vozil in stanovanje v Kranju, zaslužek po pravilniku o OD podjetja in

ČISTILKO

za poslovne prostore podružnice v Kranju za redno oziroma dopolnilno delovno razmerje, delo v zgodnjih jutranjih urah, sprejememo takoj.

Pismene ponudbe pošljite na PODRUŽNICO ČGP DELO, KRANJ, KOROSKA 16.

Cepljenje proti gripi

Zdravstveni dom Kranj obvešča občane, ki še niso bili cepljeni proti gripi, da se lahko cepijo v soboto, 8. januarja, in v nedeljo, 9. januarja 1972, v zdravstvenem domu v Kranju od 10. ure dalje. Enako velja za občane Tržiča. Za občane škofjeloške občine pa bo cepljenje v soboto in nedeljo od 7. ure dalje v zdravstvenem domu v Skofji Loki ter v zdravstvenih postajah v Gorenji vas, Zireh in Zeleznikih.

Cepljenje je dvakratno. Pri prvem cepljenju bo vsak zvedel, kdaj bo cepljenje drugič.

Cena za dvakratno cepljenje je 16,00 dinarjev.

**PROJEKTIVNO
PODIJETJE KRANJ**

vabi k sodelovanju zaradi razširitve poslovanja

**2 GRADBENA
TEHNIKA**

Pogoji: gradbena srednja šola nizke gradnje ali geodetska smer. Praksa zaželena, ni obvezna. Nastop službe takoj ali po dogovoru

Pismene prijave pošljite na naslov: Projektivno podjetje Kranj, C. JLA 6/1, 64001. Rok prijave je 15 dni.

**ZDRAVSTVENI DOM
KRANJ**

objavlja naslednji prosti delovni mesti:

1. ELEKTRICARJA

Pogoj: kvalificiran delavec elektro stroke,

**2. SNAZILKO
za enoto Tržič.**

Prijave pošljite do 15. januarja 1972 na naslov: Zdravstveni dom Kranj, Gosposvetska 10.

Kmetijska zadruga

Skofja Loka
razpisuje prosti delovni mesti:

1. pospeševalca
v kmetijski proizvodnji
2. poslovodje
trgovine Gorenja vas

Za razpisani delovni mesti se zahteva:
pod 1.: II. stopnja agronomske fakultete ali I. stopnja agronomske fakultete živinorejske ali poljedelške smeri in dve leti ustrezne prakse ter lastno prevozno sredstvo;
pod 2.: trgovska šola in dve leti prakse.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Manjši prostor

v središču Kranja na relaciji pošta — avtobusna postaja, suh in zračen, ki bi bil primeren za ekspedit in vskladiščenje časopisov vzamemo takoj v najem.

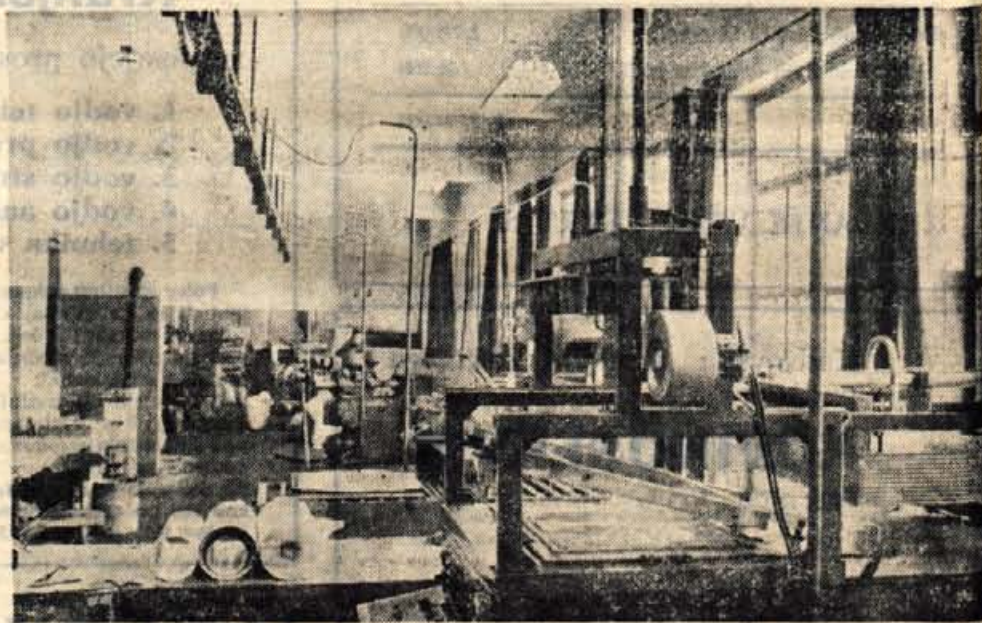
Ponudbe pošljite na PODRUŽNICO ČGP DELO, KRANJ, KOROSKA 16.

Dosedanje podjetje Okovje Kamna gorica je v zadnjih dneh lanskega leta slavilo pomemben praznik. Zaradi razširitve proizvodnje in popolne preusmeritve na predelavo plastičnih mas s tehniko brizganja in vakuumiranja je ob enem, ko je odprlo prenovljen obrat v Kamni gorici, spremenilo tudi svoje dosedanje ime. Prenovljeno obetajoče podjetje se od 1. 1. 1972 imenuje JELPLAST Kamna gorica. Svoje novo ime je dobilo po največjem delu proizvodnje, plastiki, in po značilnosti kraja, Jelovci, ki se boči v neposredni bližini podjetja.

Ko je pred 23. leti tedanje podjetje Okovje prešlo v družbeno lastnino, je sicer z zboljšanimi delovnimi pogoji nadaljevalo svoje proizvodne načrte pri izdelavi stavbenega in pohištvenega okovja. Ze leta 1958 pa je tedanja uprava pravilno začutila ugodno smer ter pričela s predelavo plastičnih mas. Od prvih začetkov pa do serijske proizvodnje je potem minilo še nekaj let, vendar misel na najnost nove proizvodnje ni nikoli upadla. Podjetje je v letu 1963 pričelo z galvanizacijo, največ za potrebe okoljskih podjetij, obo-

nem pa se je istočasno začelo intenzivno ukvarjati z zametki plastike. V letu 1966 je bivše Okovje odkupilo od tedanjega Tia celotni proizvodni program izdelave industrijskih stolov, ga dopolnilo s še nekaj novimi tipi ter tako močno povečalo tedanjo proizvodnjo. V tem času so dobili že tudi naslednje stroje za predelavo plastičnih mas, katerih kapacitete pa so bile skromne zaradi še skromnejših možnosti nabave strojev. Po tem letu je bila galvanika ukinjena, prav tako pohištveno okovje, intenzivno pa se je delalo večinoma z lastnimi sredstvi na razvijanju plastike. Leto 1971 pomeni za to podjetje bistveni preobrat v proizvodnji, saj so ukinili še zadnje ostanke stare proizvodnje — izdelavo francoskih nasadil, ponovno na novo opremili obrate, prodali del zastarelih osnovnih sredstev, uvedli vakuumsko predelavo plastičnih mas ter povečali strojni park brizganja predelave. Ves ta proces je bil nekaj dni pred novim letom zaključen. Pripomniti je še treba, da je v to preusmeritev podjetje vložilo večji del svojih sredstev, pomembna pa je bila tudi podpora s Sklada skup-

Proizvodna hala Jelplasta.

nih rezerv SOB Radovljica, ki je delno priskočila na pomoč s kreditom.

S serijsko izdelavo izdelkov iz plastike in s precejšnjo zmogljivostjo strojev se bo letna realizacija precej povečala. Pri tem naj še povemo, da so večina orodij za izdelavo naredili doma in da se s preusmeritvijo število zaposlenih v podjetju ne bo povečalo. Za 46 delavcev podjetja Jelplast Kamna gorica, večinoma domačinov, bodo organizirali v samem podjetju tečaje za prekvalifikacijo že v prvih mesecih letošnjega leta. In tudi sicer se delavci, zaposleni v Jelplastu, ne mo-

rejo pritoževati, kajti v podjetju so zaradi vsa leta kar najbolj skrbeli. Vsak dan dobivajo iz Kroke toplo malico, osebni dohodki pa so v zadnjih treh mesecih lanskega leta znašali v povprečju 1330 dinarjev. Računajo, da bo s popolno preusmeritvijo povprečni osebni dohodek znašal v podjetju 1580 dinarjev.

Delavci so večinoma mladi, in kar je morda najvažnejše in je tudi deloma prispevalo k temu, da podjetje stoji že leta in leta na trdnih temeljih in tudi v letošnje leto vstopa s čistimi računi in željo, da bi poslovali kar najbolj uspešno: delavci so navezani na svoje podjetje in

so z razumevanjem in dobro voljo prebrodili že marsikatero težavo.

V upravi pravijo, da imajo za prve tri mesece letošnjega leta zasedene že vse zmogljivosti, tako na vakuum strojih, brizgalnih strojih, kakor tudi na strojih za izdelavo industrijskih stolov, prepričani pa so, da bo dovolj naročil tudi za stropne obloge, saj jih zdaj v poskusni proizvodnji že izdelujejo.

Le dobremu odnosu med delavci, pravilni usmeritvi in poslovni sposobnosti se v Jelplastu v Kamni gorici lahko zahvalijo, da se jim obeta dober in še boljši jutrišnji dan.

REŠITEV NAGRADNE KRIZANKE

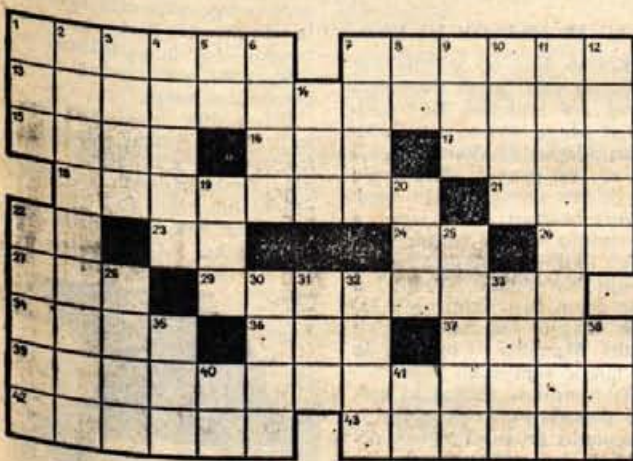
1. OKAPEK, 7. PRESKA, 12. DNEVNICA, 14. TANK, 15. EJ, 16. CAPINI, 18. VEN, 19. RIZ, 21. KAN, 22. PLAŽA, 24. GOVOR, 26. OSINE, 27. DANES, 28. EPI, 29. AVA, 31. VRT, 32. TIROLE, 35. IN, 36. INAT, 38. BOROVIINA, 40. GARACI, 41. ANANAS

IZZREBANI RESEVALCI

Prejeli smo 165 rešitev nagradne križanke. Izzrebani so bili: 1. nagrado (30 din) prejme Marija Kramar, Mojstrana, Dovje 55; 2. nagrado (20 din) dobi Leopold Oman, Kranj, Ul. Moša Pijade 3; 3. nagrado (10 din) pa prejme Edo Čermak, Kranj, Sorlijeva 33. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

VODORAVNO: 1. usnje na zadnjem delu čevlja; peta na čevlju (množina), 7. mladje; poganjki iz korenine, 13. prostovoljna obveznost prispevanja, 15. reka pri Rio de Janeiro, tudi portugalski indigo, iz katerega so delali anilin, 16. orientalski prašek za barvanje las, 17. sokovi, 18. ladje za prevoz avtomobilov, vlakov itd., 21. Nikolaj Vasiljev Vondrak, 22. Brane Oblak, 23. znak za kemično prvino renj, 24. Varnostni svet, 26. latinska kratica za ex officio, službeno, 27. vrsta pralnega praška, 29. dandanašnji, 34. ujemanje koncev vrstic v pesmi, 36. tuje žensko ime (Farrow), 37. tuje moško ime (Arthur), 39. gora, ki se dviga nad Kranjem, 42. evropski divji konj, 43. obdonavsko mesto v Bački.

NAVPIČNO: 1. čebeli podobna nadležna žuželka, ki boleče piči, 2. igra z gibi brez besed, 3. arabski knez, voditelj emirata, 4. star denar, srebrnik, 5. Karel Pahor, 6. prebivalke Irke, 7. bodeč plevel, 8. oznaka na zdravniških izvidih (brez posebnosti), 9. resnica, 10. reka v Angliji, ki teče skozi Stratford, rojstni kraj Shakespeara, 11. oblastna zaplemba, uprava takega premoženja (množina), 12. produkt tkanja, v anatomiji skupek istovrstnih celic, 14. pripadnik indijanskega plemena Inkov, 19. hrana, jestvina, 20. ime gledališke igralkice Zupančičeve, 22. gozd, gošča, 25. čistoča, 28. ime filmskega igralca Sharifa, 30. konec molitve, tako bodi, 31. sukanec, konec, 32. tovarna alkoholnih pijač iz Mirne, tudi krajše žensko ime, 33. spremljevalec boga Erosa, amoret, 35. francoski alikar in kipar nemškega porekla, Hans, 38. turška krčma, gostišče s prenočišči, 40. ljudska pritrtilnica, 41. Avtonomna pokrajina.

● Rešitev pošljite do četrтка, 13. januarja na naslov: Glas, Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

poročili so se

V KRANJU
Gašperšič Marjo in Kovačič Zdenka, Pušnik Teodor in Vrbnjak Viktorija, Kušter Jože in Stilec Majda, Markun

Anton in Solar Pavlina, Rozman Ivan in Bogataj Marija, Stare Albin in Kutin Gabrijele, Ribnikar Peter in Tobais Natalija.

V TRZICU
Srimpf Božidar in Markun Ivana

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Solata 7 din, špinača 6 do 7 din, korenček 3 do 3,50 din, slive 6 din, jabolka 3 do 3,50 din, pomaranče 6 din, limone 7 din, česen 9 do 10 din, čebula 3 do 3,60 din, fižol 8 do 10 dir, pesa 4 din, kaša 4 do 4,50 din, kokoši 28 do 30 din, ajdova moka 5 din, koruzna moka 3 din, jajčka 1,20 din, surovo maslo 20 do 22 din, smetana 14 din, orehi 12 din, klobase 5 do 6 din, skuta 6 do 6,50 din, sladko zelje 1,80 do 2 din, kislo zelje 3,50 do 4 din, kislja repa 3,80 din, cvetača 6 do 6,50 din, krompir 1 dir, krvavice 8 din, žganje 14 do 15 din

V TRZICU

Solata 8 din, korenček 3 din, slive 5 din, jabolka 3 do 4 din, pomaranče 6 din, limone 7 din, česen 8 din, čebula 3 din, fižol 11 din, pesa 3 din, kaša 5 din, ajdova moka 4,80 dir, jajčka 1,40 din, surovo maslo 20 din, smetana 11 din, orehi 33 din, skuta 7,50 din, sladko zelje 3 din, kislo zelje 4 din, kislja repa 4 din, krompir 1,30 din

NA JESENICAH

Solata 5 din, špinača 5,20 din, korenček 3 din, jabolka 2,80 din, pomaranče 5,60 din, limone 6 din, česen 9,50 din, čebula 3 din, pesa 1,70 din, kaša 3,70 din, paradižnik 8,40 din, ajdova moka 6 do 6,30 din, koruzna moka 2,25 din, jajčka 1 din, surovo maslo 29 din, smetana 13,80 dir, orehi 37 din, klobase 4,50 din, skuta 7,10 din, sladko zelje 1,70 din, kislo zelje 3,20 din, kislja repa 3,20 din, cvetača 5,60 din, krompir 1,10 din

umrli so

V KRANJU

Držina Stefaniya, roj. 1910, Porovne Marjana, roj. 1894, Striša Angela, roj. 1900, Jošt Franciška, roj. 1899, Kajzar Terezija, roj. 1899, Kozlevčar Katarina, roj. 1893, Vreček Franc, roj. 1899, Rejc Marija, roj. 1909, Tavčar Franc, roj. 1920, Miklič Matija, roj. 1883, Podgornik Ana, roj. 1898, Odar Terezija, roj. 1889, Vidmar Jožefa, roj. 1911, Badiura Marija, roj. 1893, Habjan Cvetana, roj. 1935, Katrašnik Jože, roj. 1912, Mubi Marjeta, roj. 1941, Cebulj Marija, roj. 1887, Rezar Martin, roj. 1897, Erbežnik Jernej, roj. 1904, Varl Stefan, roj. 1894, Zorman Marija, roj. 1894, Kalin Ljudomil, roj. 1895, Zupančič Alojz, roj. 1934.

V TRZICU

Valentinčič Jožefa, roj. 1896, Mokorel Jožefa, roj. 1885, Stucin Janez, roj. 1877.

REŠITEV NOVOLETNE NAGRADNE KRIZANKE

KALAMARI, OLIKANEC, PIROMANI, AMARO, AK, ČE, DNINA, SVINJA, M, PROCEDURA, TANCICA, AEROMETER, ANTITIP, RS, TOBACNICE, KAVA, AT, ANE, NADIZA, TIR, PAN, ALKO, EJ, TROLA, SVAK, ODVAJALO, RIT, IRKA, SONJA, AM, HALL, TROT, PRIVADA, OTAVA, VODA, ZORAN, LODAR, POST, PEDANT, ORADA, OL, TOMO, DI, G, OSOREJ, VK, SKAT, LOTAR, LITINE, JOK, NAKOVALNICA, EZ, ANTIKVA, KLICAJ, SA

IZZREBANI RESEVALCI

Prejeli smo 849 rešitev. Izzrebani reševalci: 1. nagrado (200 din) prejme Franc Stagar, Kranj, Koroška cesta 49; 2. nagrado dobi Zdenka Sušteršič, Kranj, Prešernova 4; 3. nagrado (100 din) Marija Melih, Kranj, Sorlijeva 39; po 50 din pa prejmejo: Marija Ahačič, Tržič, Trg svobode 15; Marija Zorec, Kranj, Kokrica 80; Darka Mejač, Ljubljana, Krakovska 5; Aljoša Šimenc, Kranj, Smedniška 58; Marija Friškovec, Kranj, Pintarjeva 4; Matjaž Friškovec, Kranj, Pintarjeva 4; Polde Furlan, Kranj, Mlekarska 4. Nagrade dobite po pošti.

časopis za vrtnarstvo in sadjarstvo

naš vrt

NAŠ VRT bo letos:

- lepše in bogatejše opremljen
- vsebinsko zanimivejši
- pristopen vsakomur s koristnimi članki in nasveti

Na leto izide 12 števk. Letna naročnina znaša 45 din

Cvetje in delo v naravi vam vračata moč in veselje do življenja

Naročila sprejema DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE 61000 Ljubljana Mestni trg 26

Italijanska stražarnica ob cesti med Sovodnjem in Cerknom spominja na nekdanjo jugoslovansko-italijansko mejo

Po dolini žag in mlinov

Da ne bo pomote. Tak bi bil lahko le naslov reportaži, ki bi bila napisana pred petdesetimi leti. Danes pa žag in mlinov po dolini proti Sovodnju in naprej proti Cerknem skoraj ni več. Ostali pa so spominjal na tiste čase. O krajih na skrajnem zgornjem delu Poljanske doline nekdanj in danes bo spregovoril tudi naslednji zapis.

V Trebiji se cesti ločita. Ena, lepša in asfaltirana pelje v Ziri, druga, makadamska in jamasta pa proti Sovodnju. Po tej sva s Francelj-om pred dnevi zapeljala proti Sovodnju. V ozko dolinico, kjer je prostora komaj za rečno strugo, pozimi skoraj ne po-sije sonce. Zato pa je toliko lepši pogled na okoliške vzpe-tine, na katerih so raztrese-ne posamezne kmetije. Ho-bovše, Stara Oselica, Kopriv-

nik, Nova Oselica, Javorjev dol, Mrzli vrh in Podjelovo brdo so imera okoliških va-si. Pol delavci, pol kmetije so tu doma. Še pred kratkim so se vsi preživljali le s kme-tijstvom. Možnosti zaslužka v tovarni ni bilo.

»Kotlina je taka, da se je od tu težko voziti v Skofjo Loko na delo,« je začel pripovedovati upokojeni cestar Franc Pagon iz Sovodnja, ki ima zgodovino zadnjih petde-setih let v teh krajih v ma-lem prstu. »Ljudje so se za-

čeli hitreje zaposlovati, ko se je začelo delo v obratu Jelovice in Termopolu. Ja, v Skofjo Loko je predalet. Treba je računati, da je veliko takih, ki morajo že do Sovodnja peščit po debelo uro. Po silhu lahko potem še vsak tudi doma kaj naredi, če bi se vozil, pa ni mo-goče. Skoraj vsak ima nam-reč doma vsaj nekaj zemlje.»

PROMETA VELIKO, CESTA SLABA

Prometa — osebnega in to-vornega — je na cesti Trebi-ja—Cerkno vedno več. Cesta je vedno slabša. Dobra cesta bi bila prav gotovo velika pridobitev, saj je to najkrajša povezava Gorenjske s Pri-morsko. Že pred dobrimi sto leti je bila zgrajena ta pro-metna žila.

»V začetku prejšnjega sto-letja je tu potekala navadna kmečka pot«, je pripovedoval Franc Pagon. »Bila je brez mostov, ves promet pa je po-tekal kar čez vodo. Leta 1855 so se začela prva dela. Za za-četek so bili zgrajeni trije kamniti mostovi. Zakaj je proti Kladju toliko ovinkov? Predvidena je bila namreč le ena serpentina. Ker pa se je kmet, kateremu bi cesta šla čez njive, bal za zemljo, je podkupil inženirja z nekaj merniki orehov in ta inženir je traso speljal po gozdu. Ce-sta se je izognila obdelovalni zemlji in namesto enega ovinka je zdaj proti Kladju kar več ostrih zavojev, ki jih je prenekateri šofer že nešteto-krat preklel.

Cesta je bila nato vedno dobro vzdrževana. Vsak je moral sicerbeti za določen od-sek ceste. Bližnji so imeli daljše odseke, oddaljenejši krajše. Leta 1912 pa je bil na-stavljen cestar. Pred leti je že tudi dobro kazalo za asfal-tiranje, pa se je pozneje vse podrlo. Zdaj je pa res po-trebna izboljšave. Že zaradi močvirnega terena.«

ZAG IN MLINOV NI VEČ

Koliko lesa so zrezale vse žage ob cesti proti Sovodnju pred pol stoletja! Kar šest-najst jih je bilo na tem krat-kem odseku. Hudourniške žage so jim pravili. Obratovale so le ob dovolj veliki vodi. Danes obratuje le še žaga za Sovodnju. Pa ne zaradi lesa. Tega je dovolj. Še drugam ga vozijo tovornjaki. Prišli so pač drugi časi. O mnogih ža-gah zdaj ni več ne duha ne sluha. Marsikje ni opaziti, da je nekoč tam stala žaga.

Tudi mlinov skoraj ni več. Od petnajstih, kotikor jih je klopotalo še pred nekaj de-setletji, je ostal le še eden — tik ob nekdanji jugoslovansko-italijanski meji. Kmetje ne sejejo več žita.

»Velike kmetije so raztre-sene tu okrog,« je povedal Franc Pagon. »Žito za kruh so nekdanj pridelali doma. Ne-kateri pa so bili vendar včasih v zelo težkem položaju. Zlasti gostacii. Ti so morali pri kmetih z delom zaslužiti za stanovanje in hrano. Vel-kokrat so jih zadrževali, da se niso poročili. S poroko je namreč velikokrat zaradi več-jeja števila otrok nastala še večja revščina. Zdaj o rev-ščini ne moremo več govoriti. Vsak lahko zasluži.«

»SVERC« JE CVETEL

Le kake tri kilometre od Sovodnja v smeri proti Cerknem je nekdanj potekala itali-jansko-jugoslovanska meja. Sledovi so vidni še danes.

»Hudo nepriljavna stvar je bila to,« se spominja Franc tistih časov. »Svercalo« se je seveda na veliko. Kogar so zaradi tega prijel, se ni kar tako odkupil. Dobro kazen je zaslužil. Čez mejo so v glav-nem tihotapili živino, mamila in podobne stvari. Oja, neka-teri so dobro zaslužili. Trgo-vine so bile postavljene kar

po vaseh okrog meje. Rečeno je bilo, da so take trgovinice le za živež, pa so bile še za marsikaj drugega. Veliko se je delalo podtalno. Precej ljudi je bilo ubitih ob meji. Zlasti nevarni so bili ob mej razni ovaduhli. Nikdar nisi hodil okrog meje brez skrbi.«

Zdaj meje ni več in tudi takih nevarnosti ni. Ostala je le še stavba nekdanje cari-narnice ob cesti in pa kamni, ki so označevali mejo.

KAJ JE RES IN KAJ NE

Naj ob koncu omenim še pripovedi o življenju nekdanj po teh krajih. Nekaj resnice je prav gotovo v njih.

Napisal sem že, da so bile nekdanj po teh krajih mogoče kmetije. Ljudje vedo zlasti veliko povedati o Crtan-covem »gruntu« v Podjelovem brdu. Mogočna, masivna kmečka hiša še danes stoji. V njej je predvsem zanimiva klet s freskami. Stavba naj bi bila iz protestantskih časov. V kleti so se po nekate-rih domnevah zbirali prote-stanti pri »službi božji«. O mo-gočnosti Crtančevega »grun-ta« govori tudi podatek, da se je njegova zemlja raztezala skoraj do Cerknega. Pri-povedujejo, da so lastniki te hiše prišli v Cerkno k maši po svojem svetu.

Do sredine prejšnjega sto-letja je v bližini obratoval manjši zasebni bakrov rud-nik. Znaki rimskih zakopov naj bi bili vidni tudi pri Vr-hovcu na Stari Oselici in na Koprivniku. Ostanke, ki

Franc Pagon

spominjajo na leta druge svetovne vojne, pa je seveda po teh krajih še posebno veliko.

Franc Pagon se je spomnil tudi rezbarja Antona Zajca, ki je v prejšnjem stoletju ustvarjal na bližnji Koreni-narjevi kmetiji. Navadno je imel v svoji delavnici še vsaj po osem pomočnikov. Njegov sorodnik je akademski kipar Ivan Zajc.

Se bi lahko pisal. Drobni-h zanimivosti je še in še. Mogo-če pridejo na vrsto kdaj dru-gič. Moj sobesednik Franc Pagon je obljubil, da bo še kaj pripravil.

Besedilo: J. Govekar
Slike: F. Perdan

S sekiro na zaklenjena vrata

Družba kot da se sramuje na pol podrte lesene barake nekje v predmestju. Kdove kdaj je zrasel med njo in spodobnimi stanovanjskimi bloki kamnit zid? Ta zid, ki tako trdno ograjuje in ločuje, se z rovimi in novimi stanovanjskimi hišami in vikendi vsak dan bolj in bolj navidezno dviguje in deli ljudi v sloje, razrede. One za visokim zidom, one v leseni baraki, že označuje za socialno ogrožene.

Stara baraka kot da se bo zdaj zdaj podrla. Na dveh koncih so jo podprli s hlodi, na oknih je namesto šip lepenka. Vrata presunljivo zaškrpajo, v edini sobi, kjer je sploh možno prebiti, smrdi po čebuli. Nad štedilnikom visi umazano perilo in rjavkaste, nikoli s praškom oprane plenice. V kotu sta dve ležišči brez posteljnine, le z nekaj odejami in s stari mi plašči.

Krepak štiridesetletni Ivo rerač spregovori: »Dajte no, le kdo bi se razburjal,

ker smo vdri semkaj? Tule še za živino ne bi bilo dobro. S stropa ob malo večjem nallvu kaplja, skozi stene pritiska mraz. Vse, kar imamo, potegnemo nase zvečer, ko se odpravljamo spat. Mi starejši bi že še potrpeh, najhuje je z najmlajšim. Se dve leti nima naš Jure.«

»Če čisto po pravici povem, še najraje vidim, da ga obdržijo v bolnici. Tam je vsaj na toplem, nič hudega mu ni,« se oglasi Ivova žena, ko pripravlja kosilo.

»Koliko časa že prebivate v tej baraki?«

»Tri leta. Zdaj teče že četrto, v podjetju me tolažijo, da bom dobil stanovanje že letošnjo jesen. A ne verjamem, tudi lani so tako pravili in predlanski tudi. Zdaj se je zaposlila tudi žena in morda, morda bodo imeli v njenem podjetju kaj več posluha.«

»Ali lahko kaj prihranite?«
»Iz meseca v mesec živimo. Se dva otroka imava, veste. Zdaj sta v šoli. Decembra

sta dobila novo obleko in obutev in še nekaj malega smo kupili, pa ženinih devetdeset starih tisočakov ni bilo več. Ostane nama edino tole bedno životarjenje in upanje. Upanje, da bi dobila spodoben dom, kjerkol. Samo to in edino to si še želiva.«

V veliki, stari hiši, ki ji omet že odpada, prebiva v kletni sobici štiričlanska družina. Ze štiri leta so tu, vendar lastniku hiše še ni uspelo, da bi jih odgnal — ra cesto.

»V tovarni sva se spoznala,« govori Štefka z značilnim štajerskim naglasom, »on domačin, jaz iz Celja. Najprej sva živela pri moževih starših, pozneje, ko se je rodila še najmlajša, so nas spodili. Ne smem pomisliti, kako je bilo tiste dni! Jokala sva, prosila, objubljala še enkrat višjo najemnino. A nič ni pomagalo! Mož je že prej vedel za tole luknjo in

tudi z lastnikom sta se sporazumela. Toda lastnik naju ni hotel vzeti, prostor je namenil za skladišče. Resnično, tedaj nisva imeča druge izbire. Neko noč sva vzela sekiro, se priplazila k hiši in vdrla. Naslednji dan je bil vik in krik! Lastniku sva objubljala, da bova kmalu odšla in res naju je pustil nekaj časa pri miru. Ko pa le nisva vedela ne kod ne kam, je poklical policijo. Moža ni bilo doma, sama sem bila v sobi. Niso me mogli pregnati z otrokom v naročju in z drugim, ki se me je držal za krilo. Prihajale so obtožbe, pritožbe, hodila sva na sodišče. Vendar sva še vedno tu.«

»V tovarni imam prošnjo za stanovanje, vendar dvomim, da jo bodo kaj kmalu rešili. O da, varčevala sva tudi, vsaj v začetku. 500 dinarjev sva hranila tamle v omari, nekaj mesecev vsakega petnajstega sva pridala vsak po 200 dinarjev. Pa sva obupala. Premalo zasluživa. Za tiste prihranke sva kupila pralni stroj.«

Stanovanje v bloku je bilo čisto in urejeno. Sicer zelo skromno opremljeno, a vse je dajalo prijeten videz. Možakar me najprej sploh ri

hotel sprejeti, po objubi, da bo ostal anonimen in po skrbnem pregledu stopnišča in dvorišča me je le spustil noter. Bal se je, da mu niso prišli groziti.

»Zakaj bi lagal? Ze dolgo časa sem vedel, da se bo prejšnji lastnik izselil. In na večer njegovega odhoda sem vdri v stanovanje. Tu sem nekaj dni pustil le ženo s štirimi otroki, sam sem še naprej stanoval v baraki. So sedje so prijavili, toda žene niso mogli odgnati na ulico. S štirimi otroki že ne! In tako smo zdaj tu. Živimo, jaz v večnem strahu.«

»Kaj pa tisti, ki bi moral v resnici priti v tole stanovanje?«

»Vidite, prav v tem imam morda zares srečo. On ni kaj prida rogovillil, menda si je svojo hišo zdaj začel postavljati. Hudo bi bilo, če bi on na vsak način hotel tole stanovanje. Tedaj bi se najbrž zares morali odseliti.«

- Tri družine, ki jim njihove nasilne vselitve skoraj da ne moremo očitati. V tako hudi stiski so bili, da so se odločili za zadnji, nezakoniti korak — v nenehni skrbi, da ne bi njihovi otroci zmrzovali. V obupni stiski, da ne bi srečno ostali na cesti.

- d

Prva anketa 72 — Prva anketa 72

Kako ste praznovali novo leto?

Srečno! smo si rekli, drug drugemu ob srečanju, prijateljem in znancem in domačim, tudi tistim, s katerimi smo bili ob novem letu po naključju skupaj. Srečno, zdravo, zadovoljno in sploh, veselega si bomo pa sami napravili, če bo denar in če bog da, kajne? Radodarnosti z željami za srečo je za novo leto že pravcata poplava, zraven pa nič manj svečk, lučk vseh barv, daril, okraskov, voščilnic... Tako mora biti. Tak je običaj.

V novoletni številki Glasa smo sedem naših stalnih dopisnikov povprašali, če naj rubrika Gorenjski kraji in ljudje še izhaja, če je potrebna. Rekli so, da je, da je ne smemo opustiti. Vprašali smo jih še, o čem naj bi v prihodnje pisali. Eden od predlogov je bil: Več anket, konkretnih, podobnih tisti, zakaj ni več petja na vasi, zakaj na konkretno vprašanje odgovori več bralcev, odgovorijo tudi taki, ki v rubriki z daljšimi, bolj ali manj samostojnimi prispevki sicer ne sodelujejo. Prav, predlog je

pameten, sprejet. Objubljam, da bo v letu 1972 več takih anket. Prva je pred vami, dragi bralci, za prihodnje pa že zdaj tudi od vas pričakujemo predloge.

Prvo anketo rubrike Gorenjski kraji in ljudje smo namenili praznovanju novega leta. Naj kar takoj odgovorimo dvojce:

● prvič, da ne gre le za dan ali dva, ne le za zadnji dan starega leta (Silvester) in prvi dan novega leta, temveč za celotno prednovoletno in ponovoletno vzdušje, za ves

čas torej, ko začnemo razmišljati o tem pomembnem dnevu, ko začnemo kupovati voščilnice, ko iščemo novoletno jelko, ko se pripravljamo za silvestrovanje itd. pa do dni po prazniku, ko na vse to veselje spet pozabimo, ko je maček in vse drugo za nami, ko se od novoletnih obljub o tem, kako se bomo poboljšali in kako bomo nasploh spremenili življenje ipd. poslovimo in spet stopimo na realna, trda tla vsakdanjega življenja. Vse to vsakdanje in prijetno »novoletno« življenje, ki se s pripravami in posledicami raztegne na štirinajst dni ali celo več, nas zanima v tej anketi;

● drugič — zapomnite si to! — ne bomo pogrevali starih običajev, o katerih smo že pisali ali ki so zapisani že drugje in ki so izginili, ne to, pač pa bi radi s e d a n j i način praznovanja, sedanje navade in običaje ob novem letu, pred njim in po njem. S tem, ko rečemo »sedanje«, pa ne mislimo le na letošnje oziroma lanskoletne, temveč na povojne, na navade ob novem letu, ki so postale posebno pestre v zadnjih letih, ki pa seveda po svojih koreninah (čeprav teh ne poznamo ali se jih ne zavedamo več) tičijo v davni preteklosti.

Upamo zdaj, da veste, za kaj gre v tej anketi: **NOVO LETO DANES, NOVOLETNA PRAZNOVANJA PO VOJNI, NOVOLETNO VZDUŠJE Z VSEM, KAR SODI ZRAVEN, V OBLIKAH, V KAKRSNIH**

SE POJAVLJA DANES — PRI NAS SEVEDA, NA GORENJSKEM.

Najlažje bo — če dovolite nasvet — takole: opišite, kako ste se pripravljali na sprejem leta 1972, kako ste silvestrovali, kje, komu ste poslali novoletne voščilnice, kako ste okrasili novoletno jelko, komu s stiskom rok in z besedami zaželite »Srečno«, kako dolgo po novem letu to še velja, kako dolgo sploh še traja novoletno vzdušje ipd.

Vemo, vsak ne bo rad pisal o sebi. Kdor tega ne želi, naj opiše, kako je praznoval znanec, sosed, prijatelj, sošolec. Bistveno je, da je vse čim bolj natančno, konkretno. Važno je, da poveste, na primer, kje ste silvestrovali pred petimi leti, kje lani, kje letos. Ali: Kje ste bili, ko ste bili še fant, dekle, in kje zdaj, ko ste poročeni? Kako je videti taka novoletna noč doma, v kuhinji ali v dnevni sobi pred televizorjem, kako v hotelu, v gostilni, na smučanju v hribih, v širši zasebni družbi? Opišite jedi, pijače, okraske, ples, razne igre, zabavne točke, posebno natančno pa opišite tisti trenutek okrog polnoči.

Komu pošiljate voščilnice, kakšne so te, kje jih kupite? Jih pošljete skupaj za božič in novo leto? Komu daste darilo za novo leto? Od koga in kako preimate voščilnice in darila? Praznujete novo leto tudi v podjetju, v katerem delate? Kako? Vas podjetje obdari za novo leto?

Kako okrasite smrekice ali jelke? Kdaj? Ze za božič ali samo za novo leto? Kaj obesite nanje? Kdaj jih podrete? Postavite razen jelk še jaslice? Kako še okrasite stanovanje za novo leto? Ali smrekico kupite? Greste sami ponjo?

To je le nekaj vprašanj, ki naj vam bodo vodilo, ki pa naj vas ne omejujejo pri opisovanju teh prazničnih dni. K opisom vključite lahko tudi novoletne nakupe v okrašenih prodajalnah, novoletne izlete, razne novoletne zaobljube o »poboljšanju«...

Pa še tole:

Starejši le težko primejo za pero, zato prosimo vse učence in dijake, da bi prevzeli to delo. Napišite po spominu, po vsem tistem, kar ste videli, pa povprašate tudi lahko starše, prijatelje, sosedje in druge. Prosimo učitelje, da vzbudijo učence, naj bi pisali o tem. Vse njihove prispevke bomo objavili v naši rubriki in najboljšo nagradili.

Torej: Kakšno je življenje okrog novega leta danes?

Andrej Triler

Pomenki o Mengšu in njegovih ljudeh

Gorenjski okvir

Le kaj bi moralo biti narobe, če svojo ljubezen usmerim le na določen konček slovenske domovine — na Gorenjsko v njenih historičnih mejah? Saj to nikakor ni kak lokalpatriotizem, kaj šele kak šovinizem — to je le čista in plemenita domačijska ljubezen, ki je tvorna, dobrososedska in nikomur škodujoča.

RAVAN, KI MEJI

Te besede sem moral povedati, spričo načrta, ki ga nosim v sebi že dalj časa: da bi krajepisom, ki sem jih v Glasu objavljaval dole (Preddvor, Naklo, Besnica idr.) pridružil tudi kramljanja o vzhodnih predelih historične Gorenjske — to je o krajih onstran cerkljanske, brniške in vodiške ravni. Kajti nanesele je tako, da so se stari gorenjski kraji tam okrog Medvod, Kamnika, Mengša, Domžal, Moravč pa vse tja do Zagorja kar nekako približali Ljubljani in skoro pozabili, da so deli Gorenjske deželice, samosvoje po rarečju, po značajskih posebnostih pa tudi po čustvovanju.

Ni res, da bi nas malonaseljena ravan odtujevala — to so storile bolj ali manj le le suhoparne administrativne odločitve. To zares lahko trdim: v moravških vaseh (kjer sem iskal spomine na Vego, na Detelo, na Koseskega pa tudi na Prešerna), so mi povsod živo zatrjevali, da so Gorenjci, kar jih je... Tako so mi rekli tudi v Tuhinjski dolini, vzhodno od Kamnika. In tudi v Siški, na pragu Ljubljane, žive Gorenjci. Saj se je tudi pesnik Valentin Vodnik, ki je bil tamkaj doma, vse življenje imel za Gorenjca!

V RAZLICNOSTI ENOTNI

Kajpak nam še zdaleč ni do tega, da bi obravljali kak smešen lokalni patriotizem, ali celo regionalno zavednost Kranjcev, Štajercev in podobno. Ne moremo pa mimoiti onih skupnih lastnosti ali posebnosti, ki družijo neko skupino ljudi, pa naj bodo to mehki Dolenjci, veseli Štajercji, resni Kraševci, hudomušni Ribničani, košati Blejci, bogati Savinčani, trmasti Trentarji, zasanjani koroški Rožani, bistrí Belokranjci, ali pa modri in delavni Gorenjci. Kajti prav vse te raz-

noterosti značajev bogate slovenske narodnostno družino. Kot pokrajina, tako je tudi ljudstvo raznoliko, drugačno v gorah, drugačno v ravninah in spet drugačno ob morju in v krajih s tovarnami in rudniki.

In prav v tem utegne kdo najti čar naših pisanj, ki nečejo biti ne pusta ne učena.

Janez Trdina, gorenjski pisatelj — bard Dolenjske. Poznal je osebno Prešerna pa tudi Julijo Primčevno. — Rojen 29. maja 1830 v Mengšu, umrl 14. julija 1905 v Novem mestu.

Hočejo pa bralce seznanjati s kraji, po tej ali oni plati vrednimi zanimanja. Seveda pa le v obliki kramljanj, kajti časnikarjevo delo ne more imeti znanstvene teže, saj je treba hiteti, hiteti — za preišljevanje, primerjanje in iskanje virov skoro ni časa. Seveda, kdor nič ne dela — ne greši, kdor bolj malo piše, ne zagreši preveč napak, kdor pa mnogo piše, dan za dnem, a vselej o drugačni snovi — ta se, bogme, dostikrat spotakne. Sicer pa iz biblijskih časov vemo za grešnico Magdaleno — njo je celo Nazarelec razumel, češ, kdor mnogo ljubi, tudi mnogokrat greši — zato ji je odpustil...

TEK ČEZ OVIRE

To sem moral povedati zdaj, na začetku leta, ko spet pričujem plesti vence opisov raznih gorenjskih krajev. — Doživljal sem že popravke vejic od ljudi, ki niti dopisnice še niso napisali pa tudi lovec na smiselne lapsuse, ki jim bo-

truje naglica, sem imel že za petami. Seveda sem skušal vsa dobronamerna opozorila v obliki popravkov čimpreje in čimbolj korektno upoštevati. Imam pa nenehno pred očmi tudi tole vodilo, ki sem ga nekje prebral že pred leti, a me še zdaj spremlja:

»Ne spuščaj se v besedni boj z znanstveniki in z izobraženkami, ki ti prihajajo nasproti z velikimi bobni filozofije, estetike, filologije, pomenoslovja, znanstvene kritike in teorije; vrh tega večje in preteče rožljajo z etnologijo, antropologijo in sociologijo. Zraven pa se modro smehljajo, z olimpijskih višin, seveda.«

Bolj poetično se je svojim zopernikom »opravičil« Oton Zupančič:

Kdor ustvarja, moj dragi, ta govori iz viharja, z nameni, z morali in srečo se nič ne ukvarja; on trga in lomí in reže in gnete snovi — kaj to, če kdaj mu med prsti kaj zaječi!

SLOVITI MENGŠANI

Nemara se bo zdel ves ta uvod komu odveč a sem moral z njim odpreti pogled v mojo delavnico. Kajti res ne nameravam pisati o Mengšu na dolgo in široko ali celo Mengšanom (med katerimi ima sicer vrsto dobrih prijateljev in še več znancev). To bi bilo docela odveč. Kajti že pred leti, ko so slavili 800-letnico svojega kraja, bilo je to leta 1954, so izdali kar tri zajetne knjige z naslovom »Mengeški zbornik«. Torej res re kaže kaj novega povedati Mengšanom o njihovem rodnem kraju. Pač pa bi rad drugim Gorenjcem prikazal del naše ožje domovine, ki je dala slovenstvu tako pomembne može kot so bili med drugimi slikar Franc Jelovšek (1700 do 1764), pisatelj Janez Trdina (1830—1905), Ivan Vesel-Vesnin (1840—1900) in še nekateri.

Ljubo mi bo ob kramljanju o Mengšu predstaviti slovitega slikarja Jelovška, modrijana, ki je bil ves zgleddan v čarobne Gorjance, gorenjsko-dolenjskega pisatelja Trdino; pa še rusofila, Gregorčičevega intimnega prijatelja in pesnika Ivana Vesela-Vesnina. Ta mi je posebno blizu, ne le zato, ker današnji rod niti ne ve več za njegove pesniške prevode ukrajinskih dum, pač pa zato, ker v svoji zasebni lasti hranim štiri dopisnice (tesno in drobno popisane), ki jih je Ivanu Veselu pisal sam Simon Gregorčič. Te bom zdaj zlahka v celoti prezentiral slovenski javnosti, bolj natanko: boroč družini zbrani okrog našega Glasa.

(Se bo nadaljevalo)

Crtomir Zorec

Ivanka Oblak

Minulo soboto dopoldan, skoraj hkrati z zatonom starega leta, se je končala tudi življenjska pot Ivanke Oblak, neumorne kulturne delavke iz Škofje Loke. Tlho, vsi žalostni in pretreseni, smo jo v ponedeljek pospremili na pokopališče, do groba, ki ga je naletavajoči sneg kmalu zatem stopil z valovito belino okoliških gomil.

Smrt sama po sebi je zmeraj žalostna. Če pa pokosi človeka, v trenutku, ko prične razdajati družbi najboljše kar premore, nas šokira in spravi v ogorčenje, naperjeno zoper krivičnosti usode. In Ivanka je klonila prav v kulminaciji poklicnih in umetniških uspehov. Ločani so izgubili enega največjih mojstrov odrskih desk, prvo damo obeh amaterskih gledališč, katere igralski dosežki

bodo ostali težko dosegljivi vzor sedanjemu in prihodnjim pokolenjem služabnikov bogljne Talije.

Začela je brž po osvobodilni, z nastopom v Moralji gospe Dulske. Potlej vse do pred kratkim ni več obrnila hrbta bleščavi reflektorjev. Kolegi radi povedo, da ni bolj vestnega sodelavca ni moč zamisliti. Brez oklevanja je sprejemala najtežje, najbolj problematične vloge, ne razmišljujoč o tem, v kakšno luč jo bo postavilo tolmačenje negativnih karakterjev. Kompromisarstvo in hlepenje po lažni popularnosti sta ji bila zmeraj tuja. V primeru z mnogimi drugimi je igralska filica sredi šestdesetih let, ko so amaterji s Spodnjega trga zabredli v krizo, ni izdala. Prepričana, da tradicije in izkušnje loških gledališčnikov ne smejo zbledeti, je postala vnet zagovornik in pozneje tudi soustanovitelj danes že dokaj znane eksperimentalne skupine Ode-galerija. V krstni predstavi mladega ansambla, v Sartrovih Zaprtih vratih, katerih velikanski uspeh oznanja renesanso slabokrvne domače kulture, je mojstrsko upodobila srhljivi lik pokvarlene Ines ter dosegla vrh četrstoletja trajajoče kariere. Nič manj navdušeno ji nismo zaploskali, ko je kot Stefanova v drami A. Čehova Medved, ne da bi kdorkoli slutil, zadnjikrat očarala zvesto občinstvo.

Umrla je sredi načrtov, stara komaj 45 let.

I. G.

Ivanka Oblak

Spremembe prireditev v Škofji Loki

V galeriji Loškega muzeja bi morala biti po rapovedih lepaka za občinski praznik razstava ilustracij akademskega slikarja IVETA SUBICA v torek 11. januarja. Toda ker avtorju in organizatorjem razstave še ni uspelo dobiti iz založb nekaj bistveno pomembnih kosov ilustracij, ki bi delo tega našega znanega ilustratorja pokazale v polni luči njegovega umetniškega delovanja na polju ilustracije — predvsem čaka jo na ilustrativno gradivo tujih, predvsem italijanskih založb, je razstava preložena za en teden in bo otvoritev v torek, 18. januarja. Da bi napovedani termin ne ostal neizkoriščen in s tem osiromašeno praznovanje občinskega praznika občine Škofja Loka, bo v galeriji na gradu v organizaciji ODRA-GALERIJE gostoval v torek, 11. in v sredo 12. januarja ob 19.30 akademski studio AGRFTV iz Ljubljane (Akademija za gledališče, radio, film in televizijo) z izborom proznih tekstov SLAVKA GRUMA pod naslovom: Včasih bi nekaj radi, tako rad... Dokaj redko zvrst tovrstnega gledališkega oblikovanja — monodrame bo izvajal mladi MATJAZ ARSENJUK, član akademskega studija. ODER-GALERIJA pa pripravlja podobno prireditev tudi v februarju v počastitev slovenskega kulturnega praznika, ki jo bo imel loški rojak MARJAN DO-LINAR, član Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja.

pn

Bliža se novo leto, polno pričakovanj in veselja. Vsi upamo, da ga bomo tudi to leto lepo in srečno preživeli. Vsak je poln želja. Ko pride svečan trenutek, ko ura odbije dvanajstkrat, si sežemo v roke in drug drugemu zaželimo vse najboljše.

Novoletne želje

In takrat se zamislimo, naše veselje se razblini. Lepo nam je, saj imamo brezskrbno in veselo mladost. Srečni smo. Z veseljem in brez strahu stopamo v novo leto. A tam daleč na vzhodu je Vietnam, kjer teče kri in se v ljudeh pretaka sovraštvo. Ne poznajo veselja, miru, svobode. Otroci naših let nesrečni umirajo zaradi lakote. Njihovo življenje je v rokah krutih sovražnikov. Poznajo le strah, po-

kanje smrtonosnih pušk in umiranje. Njihove želje so skromne, preskromne. Z vsakim dnem negotovo stopajo v življenje. Bodo še živeli, bodo dobili košček kruha, ali bodo lahko nahranili svoje malčke? Težko pričakujejo novo leto, saj vsakič stopajo vanj z upanjem v lepše življenje, v svobodo. Da, tudi oni bi lahko lepše živeli, verdar ljubijo svojo domovino, kjer so se rodili oni in njihovi predniki. Ponosni so nanjo, ne dajo je. Imajo hrabro srce, zavest, da so svoj narod, da morajo služiti svoji domovini, ki jim jo hoče vzeti tujec. Mar tujec nima dovolj vsega, mu kaj manjka! Ne. Vsega ima preveč. Vendar hoče še več. V njem gori pohlep po oblasti in bogastvu. Kako zelo jih sovražim, zaničujem.

Želim jim lepše življenje, lepšo bodočnost, da bi se jim izpolnila njihova največja želja, da bi doživeli svobodo.

Lejca Centa, 8. d. r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

Mravlje z bodicami

Sončnega dne smo se odpravili v senožeti pobirat krompir. Takrat sem bila še majhna, stara komaj tri leta.

Vsi so takoj začeli pobirati, le jaz sem se usedla v senico in se igrala z rožicami. Nisem opazila, da sem se usedla k mravljišču. »Jež!« sem zavpila. Mravlje sem v rami mladosti zamenjala z ježem. »Kaj tudiš?« se je zdrhl brat. »Jež,« tukaj, pri meni. Au tako me bode!« »Proč ga spravi!« je dejal oče. »Bom,« sem pritrčila in se takoj pripravila, da ga odpravim proč. Sezula sem škorenj in vanj s palico spravljala tistega

čudnega ježa. Mravelj pa je bilo vedno več. Sestra me je zapazila, da kar naprej nosim stran, in me vprašala: »Jih je toliko?« »Pa ne samo toliko, poglej, koliko jih je še tam.« »Tega ti pa ne verjamem,« je rekla in šla gledat. »Sema, ti si prava pustna šema,« je govorila. »Bunček, ali so to mar ježi, to so mravlje.« Od začudenja mi je padel škorenj iz rok. »Kaj pa počenjaš s škornjem? Tako ni čudno, da si vsa opikana,« se je hudovala sestra. Od tedaj ni več ne zamenjujem mravelj z ježem.

Cilka Remic,
6. a. r. osn. šole
Stanka Mlakarja, Senčur

Kepe pa take

K nam je prišel sosedov Bojan. On, Franci in jaz smo stekli na cesto. Onadva sta se kepala, jaz sem pa sodila. Bojanu je priletela kepa tudi za vrat. Zmagal je Franci, ki ga kepa ni nikoli zadela, on pa je Bojana štirikrat. Igra se je kmalu končala in odšla sem delat sneženega moža. Najprej sem zvalila

prvo kepo in jo postavila tja, kjer naj bi snežak stal. Kepo sem tlačila, da bi bila dovolj trda. Nekajkrat se mi je večji del odkrušil, pa sem ga zopet pritrdila. Druga kepa mi je delala večje težave, glavo pa sem naredila z največjim trudom. Lepo sem jo oblikovala in jo posadila na ostali dve kepi. Naredila sem še klobuk iz snega in ga mu posadila na glavo. Stekla sem v klet, poiskala premog za oči in gumbe, korenček za nos in trsko za usta. Joj, kmalu bi snežak ostal brez rok! Ampak, kako sem jih s težavo naredila! Šele, ko so bile te narejene, je snežen mož dobil oči, nos in usta. Tedaj se je zgodila nesreča. Glava in klobuk sta zletela na tla in klobuk se je razdrobil na drobne kosce. Tako sem bila jezna, da ga nisem več popravila.

Tako sem lepo preživela proste dni.

Metka Sifrer,
4. c. r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

Moji prvi koraki na smučeh

Letošnjo zimo sva tudi midve s sestrico dobili smučiči. Bili sva jih zelo veseli. Ze isti dan sva se malo smučali. V začetku sva bili malo nerodni. Videlo se je, da sva začetnici. Bilo je kar precej padcev. Sestrica se je kar malo bala, jaz pa nič, čeprav sem bila že na tleh, preden sem obe smučji imela na nogah. Sestrica se mi je smejala. Tudi sestrična, ati in mami so se mi smejali. Čez nekaj časa sem se že spustila po majhnem hribu. Ustavila sem se na hrbtu namesto na nogah. Tako se je nekajkrat ponovilo, toda počasi sem se navadila in je šlo bolje. Kmalu pa smo odšli domov. Bila sem utrujena, toda vesela.

Sedaj se vsak dan malo smučam, če je lepo vreme.
Marjanca Kopic,
2. č. razr. osnovne šole
Lucijan Seljak, Kranj

Kos kruha

Po končanem pouku ostanem v razredu: Vse je tiho. Ozrem se proti tabli. Vsa je zapacana. Vzamem gobo in pričenem z delom, ki ga mora opravljati reditelj. Z brisanjem sem skoraj že pri kraju. Pred seboj zagledam kos kruha, ki je ležal na tleh kot kamen na cesti. Poberem ga in se zamislim. Račda bi vedela, kdo je tako presit kruha, da ga meče po tleh. Res je, da imamo otroci vse, kar si poželimo, vendar zaradi tega še vedno ni treba, da mečemo kruh po tleh. Lahko se zgodit, da nam zmanjka kruha. V tem premisslavlju me zmoti sošolka. Skloni se pod najbližjo klobo in začne iskati kruh. Že iz prve privleče cel kos kruha.

Nekaj časa jo gledam. Ko pride do mene, ji dam še kos, ki sem ga držala v roki. Pogledam jo v oči, nato pa še v njene roke, ki so držale polno vrečo kruha.

Dejala mi je: »Za zajčke je ta kruh dober.«

Vsaj nekdo zna kruh uporabiti. Razideva se. Sama stopam proti domu. Misli mi uhajajo daleč, kjer so otroci lačni in trpljo. Kako bi se otroci razveselili vsaj skorjice kruha! Zanj bi dali vse. Toda nimajo jesti, matere jih tolažijo, otroci pa hočejo kruha, ki ga mati ne more dobiti.

Vojka Melhen,
5. a. r. osn. šole
Cvetko Golar, Skofja Loka

Dogodek

Pri stari mami je bil dimnikar. Posodo s sajami je postavil na prag. Bila je čisto polna. Pritekla sem iz kuhinje in zadela v posodo. Sajje so se razpršile po stopnicah, jaz pa sem padla po

njih. Bila sem črna kot dimnikar. Mamica je morala večkrat zamenjati vodo, da sem bila spet čista.

Darja Cufer,
2. b. r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

V bazenu

S Tonetom sva hitela po cesti proti zimskemu kopalšču. Spotoma naju je dohitel Štefko.

Opehani smo prišli v kopalšču. Tam je bilo veliko naših sošolcev. Vsi veseli smo odhiteli v kopalne kabine. Nekateri so se celo tepli. Hitro sem se slekel in vrgel obleko v omarico. Ko nas je tovariš učitelj poklical, smo pritekli k njemu.

Sli smo pod prho. Voda nas je škropila po hrbtu. Vsi smo imeli mokre lase. Ko je tovariš učitelj prho zaprl, je bilo veselje konec.

Drug za drugim smo se skobacali v vodo. Boris, Iztok in Stane so že znali plavati, zato so skakali s startnega mesta v vodo. Mi pa smo se oprijemali zidu, da

ne bi utonili v globoki vodi. Tovariš učitelj nas je odvedel v neki prostor. Tam nam je dajal deske. Vsi smo spustili deske v vodo, potem skočili nanje in z nogami čofotali po vodi, da nas je gnalo naprej. Ko smo s to vajo končali, smo začeli skakati na noge v vodo. Slavko in Drago sta se naučila plavati.

Tovariš učitelj je povedal, da je za danes plavanje končano. Dodal je še, naj si dobro obrišemo glavo. Hitro sem se oblekel in stekel pod sušilec.

Ko so bili lasje suhi, sem se odpravil domov.

Božko Košmrlj,
4. c. r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj
iz glasila Brstje

Tekmovali smo

Včeraj smo prvič telovadili v veliki telovadnici. Tekmovali smo o pobiranju krompirja. Po telovadnici so bili postavljeni krompirji, rdeči in bel.

Hitro smo prišli v telovadnico in tudi igra se je že začela. Tovariš Mohorčič je vodil igro, tovarišica pa je postavljala skupine. Bili smo zelo spretni. Zelo smo vpili, tudi kak krompir se je zvalil pod noge. Tovariš je zapisoval čas. Bili smo hitrejši od razreda, ki je tekmoval z nami.

Vedno smo jih prehiteli, bili so zelo jezni. Tovariš je

povedal, da smo zmagali. Bili smo zelo veseli.

Hitro smo odšli domov in vsakomur smo povedali o veseli igri.

Rada bi še veliko takih tekmovalj.

Nataša Grašič,
4. a. r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

Jesenski list

Goto drevo,
pod mojim oknom,
v meglo,
se seseda.
Kakor dve,
prezebli ptici,
zaspana lista,
na neki veji.
Samo dva lista,
dva bedna lista
in v srcu,
temna misel.
Objel bom drevo
ogrel prezebli ptici
s svojo roko.
Morda se drevo vzravna.

Darko Stular,
8. b. r. osn. šole
Stane Zagar, Lipnica

Učenci, dijaki!

Kako ste preživeli novo leto? Vi, vaši starši, prijatelji, znanci?

Poglejte na 23. stran, preberite članek »Kako ste praznovali novo leto«, vzemite pero v roko in napišite.

Najboljše prispevke bomo nagradili.

S
SOLSKIH
KLOPI

So gumijasti škornji primerni za otroke?

V deževnem vremenu in za moker sneg navadno otrokom obujemo škornje, in to gumijaste ali pa take iz plastične mase ali pa tudi snežke. V trgovinah je precej izbire, saj lahko kupimo visoke ali bolj nizke škornje, na vrhu zavezane, toplo podložene ali nepodložene. Kadar kupujemo za otroke škornje, ne pozabimo kupiti dovolj velike. Obutev je toplejša, če je dovolj velika, da lahko zrak kroži okoli noge in da kri nemoteno kroži. Seveda

pa posebno pozimi otrokom obujemo tudi debele volnene nogavice. Ob nakupu tudi preglejmo, če morda škornji niso preluknjani. Težko jih bo zamenjati, ko bo otrok že imel mokre noge. Škornji naj bodo dovolj visoki, da otrok ne bo zajemal vode in snega. Zdaj se dobe tudi škornji, ki se na vrhu zavežejo. So pa precej dragi. Podplat naj bo kar najbolj grob, da otroku ne bo drselo. Dober škorenj ima tudi trden podplat, da ima noga oporo.

Gumijasti škornji nas varujejo pred mokroto, prav ta njihova lastnost pa je za noge tudi škodljiva. Noge se namreč v njih potijo. Zato ne obujemo škornjev na boso nogo, pač pa vedno prej obujemo volnene in tanke sintetične ali bombažne nogavice. Seveda se moramo ravnati tudi po zunanji temperaturi. V hudem mrazu bo otroku veliko bolj toplo v usnjeni obutvi kot pa v gumijastih škornjih. Če pa otrok nima usnjenih čevljev, ga mora debela nogavica v prostornem škornju varovati pred mrazom in ozeblinami.

Gumijasti škornji naj bodo le za cesto. V šoli in doma naj se otrok takoj preobuje. Gumijaste škornje moramo tudi negovati in jih umivati tudi znotraj, da ne dobijo slabega vonja. V nečistih in vlažnih škornjih lahko kaj kmalu dobimo gli-

vično obolenje nog. Škornji naj bodo zaznamovani, da bo otrok v šoli vedno našel svoje. S sposojanjem in izmenjavo škornjev se širijo glivična ali celo gnojna obolenja nog. Če pogosto preobuvanje nogavic, umivanje nog in pužanje nog ne odstrani nevšečnosti, potem raje ne nosimo več gumijastih škornjev.

Zelo primerne za otroke so snežke, ker lahko pod gumijasto obutev obuje lažje čevlje ali copate.

Morda še beseda dve o elastičnih škornjih, ki jih mlada dekleta rada nosijo, saj napravijo nogo vitko in lepo. Take škornje ne nosimo ves dan, ker pritiskajo na žile in ovirajo krvni obtok. To pa lahko pospeši razvoj krčnih žil. Tudi ozebline se lahko pojavijo, ker je pretok krvi počasnejši.

T. Vombergar,
medicinska sestra

Kotiček za ljubitelje cvetja

Sobna eufobija

PISE:
INŽ. ANKA
BERNARD

Na sliki je cvetoča vejica Euphorbie milli »Splendens«. Ta rastlina je prilagojena izjemni suši in pa veliki vročini kot večina kaktusov, čeprav ne sodi mednje, pač pa med mlečke. To ne ugotovimo samo po cvetovih, pač pa tudi po mlečnem soku, ki ga rastlina izloča na poškodovanem mestu. Sok je sicer strupen, vendar nas to ne odvrne od gojenja te rastline. Eufobija je danes priljubljena in razširjena sobna rastlina, ki ob pravilni oskrbi cve-

te vse leto. Doma je pod vročim madagaskarskim soncem, zato ji prija suh zrak močno ogrevanih prostorov, celo v bližini radiatorjev. V tem pa se razlikuje od kaktej in drugih sukulentov, ki prezimujejo na hladnem.

Eufobijo lahko prezimimo tudi v prostoru, kjer je poprečna temperatura okoli 10 stopinj, le da jo zelo previdno zalivamo, ker pri nizki temperaturi pozimi počiva in ne cvete. Ob preobilni moči ali v prehladnem prostoru pa hkrati odvrže lističe in cvete. Enako neobčutljive so na temperaturo pozimi tudi aspidistra, dracena, asparagus in še nekatere lončnice, ki prenesejo toplo in hladnejše rastišče enako dobro.

Eufobija zraste sčasoma v veliko dekorativno sobno rastlino, ki je skoraj vse leto posuta s krvavo rdečimi, rumenimi ali opečno obravanimi cvetovi. Večja rastlina potrebuje oporo, saj je v naravi popenjava grmovnica. Sadimo jo v peščeno humozno zemljo in jo zmerno — raje manj kot preveč — zalivamo.

pred kratkim dobila prav tako blago, bi si dala narediti še jopico. Obleka je midji dolžine. — Stara sem 27 let, visoka 169 cm in 59 kg teška.

Marta — Za vas sem narisala enostavno obleko. Zivotec je na prednji strani rezan. Rokavi so dolgi, ozki in zaključeni polkrožno. Dolžina je midi. Obleka se zapenja zadaj, spodnji del je rahlo zvončast.

Jopico si lahko ogledate na levem modelu. Sega do pasu, zapenja se na levi strani, na desni pa je majhen žep. Rokavi so dolgi in ozki. Jopica je krojena ob telesu. Posebno zanimiva pa je ob vratu, saj nima običajnega ovrtnika.

MARTA
odgovarja

Breda V. iz Kranj: Posim vas za nasvet. Rada bi imela obleko, vzorec blaga prilagam, ki naj bi jo nosila za službo. Imam pa še eno vprašanje. Doma že imam obleko princes kroja z normalnim izrezom in rokavi do komolcev. Obleka je brez vsakega okrasa. Ker sem

Zdravnik
svetuje

Bronhiektazije (1)

Bronhiektazija je bolezen, za katero je značilna razširitev bronhijev. Te razširitve so trajne in se ne morejo več popraviti. Bolezen je ponavadi posledica kroničnih vnetij pljuč predvsem bronhitisa, poznamo pa tudi prirojene. Glede na obliko razširitve bronhijev ločimo vretenaste in vrečaste bronhiektazije. V teh razširitvah se kot v vrečah stalno nabira sluz. Zaradi relativne zožitve bronhijev in pa zaradi vrečastih razširitev je ločanje sluzi zelo ovirano. V sluzi, ki se nabira v bronhijih, pa imajo bolezenske klice idealne pogoje za rast. Z naselitvijo klic pa nastane vnetje, ki sčasoma postane kronično. Bolezen se širi naprej, ker vnetje spet poškoduje bronhije. Tako se pojavlja vse več teh razširitev ali bronhiektazij.

V začetku obolenja so navadno prizadeti le spodnji deli pljuč, kasneje pa se spremembe pojavijo tudi v višjih predelih. Bolezenske spremembe kasneje prizadenejo tudi pljučna stena. Bolezen počasi napreduje. Značilno za to bolezen sta kašelj in izpljunek. Bolnik ne preneha kašljati, ker se organizem želi znebiti sluzi in gnoja v pljučih. Vse to namreč ovira izmenjavo kisika in ogljikovega dioksida, kar je seveda sestavni del dihanja. Kašelj je najhujši zjutraj, ker se ponoči nabere v pljučih velika količina sluzi. Zato bolnik zjutraj močno kašlja, izpljunka pa je zelo veliko, tudi do enega litra. Težave so največje spomladaj in v jeseni, ko je dosti prehladnih obolenj. Takrat so takj bolniki podvrženi še dodatnim infekcijam.

dr. Gorazd Zavrnik

DRUŽINSKI
POMENKI

Klub zdravljenih alkoholikov v Kranju je pripravil silvestrovanje za svoje člane in za njihove sivoce. Prireditev je bila v prostorih osnovne šole France Prešeren. Prigrizek za najmlajše, ki jih je obiskal tudi dedek Mráz, je prispevala Samopostrežna restavracija Kranj. Klubu so pomagali pri organizaciji s prispevki občinskih sindikatov svet Kranj, Zdravstveni dom Kranj, Vino pivo, KZK Kranj in Zivila Kranj.

Niso nas pozabili

Ze večkrat me je tak naslov zbolel v oči, ko sem prelistavala ta ali oni časnik. Pred novoletnimi prazniki pa sem tudi sama doživela in občutila, kaj te besede pomenijo.

Svojo pokojnino sem si prislužila, ker sem polnih trideset let delala v blejski tovarni Vezenine. Ze nekaj let sem privezana na dom, ker sem si močno poškodovala nogo v kolku, zato mi nekdanji sodelavci pripeljejo nekajkrat v mesecu čipke, da iz njih pulim nitke. Tako za služim kak dinar za priboljšek in zraven imam občutek, da še nekoliko pomagam pri delu.

Zelo sem bila presenečena, ko mi je pismonoša izročil malo večjo pisemsko ovojnico z lepo natipkanim mojim naslovom in natiskanim imenom naše tovarne. Prijazno vabilo me je skoraj vrglo iz

tira. Dobra soseda me je naslednji dan vzela v svoj avtomobil in me odpeljala po cesti, ki sem jo nešteto krat prehodila. Pred tovarno sem zagledala še kakih trideset znanih obrazov. Popolnoma novi, mladi ljudje z direktorjem na čelu so nam razkazali nove obrate, stroje, nas seznanili z novim načinom dela, zraven pa so z neko toplino poudarjali, da smo bili mi začetniki, pionirji, ki smo delali na preprostih pripravah kar lepe izdelke. Zazdelo se mi je, da imam srce polno lepih besed navdušenja in ponosa, toda vse je obtičalo v grlu. Sele v vili Rog so se nam ob dobrem kosilu neko

liko razvezali jeziki. Pogovarjali smo se o velikem napredku naše male tovarne, ki je v zadnjih letih zaslovela tudi v tujini.

Naj veljajo te skromne besede kot iskrena pohvala in priznanje delovnemu kolektivu in njegovemu vodstvu, pa tudi kot pristržna zahvala za čudovito lepe ure, ki so nam jih pripravili s tem, da so nas povabili medse in nas povrhu še obdarovali. Hvala vsem, ki nas niste pozabili! Naj vas pri delu vedno spremljajo naše lepe želje, da bi bili tudi vi vedno lepa družina, kot smo bili nekdanji,

Marija Svetina

Preventiva tudi v planinstvu

Lani se je na Gorenjskem pripetilo 18 gorskih nesreč. Smrtno se je ponesrečilo 11 planincev, 7 pa je bilo poškodovanih. Dve nesreči v lanskem letu še nista pojasnjeni, ker planincev niso našli. To sta Viktor Šoštarč iz Ljubljane, ki je v začetku novembra lani odšel v Spikovo skupino. Brez uspeha so iskali tudi Rafaela Dorna iz Kranja, ki je odšel v Kamniške planine. Največ gorskih nesreč se je pripetilo v Julijskih Alpah, štiri so bile v Karavankah in ena v Kamniških Alpah.

Na zadnjem rednem letnem posvetu gorske reševalne službe z upravo javne varnosti v Kranju so poudarili, da so te nesreče v gorah predvsem alpinističnega značaja. Ponesrečijo se planinci, ki ne uporabljajo alpinistične opreme in pa predvsem mladi alpinisti, ki precenjujejo svoje sposobnosti. Zato bi bilo prav, če bi v mladinskih sekci-

jah planinske zveze, kjer se mladi alpinisti pripravljajo, preverjali sposobnosti mladih in jim tudi svetovali, kakšnih vzponov se lahko samostojno lotijo. Na ta način bi morda preprečili, da ne bi mladi in preveč samozavestni alpinisti s svojo drznostjo v gorah povzročali težav sebi in pa seveda reševalcem.

Ker je planinstvo pri nas zelo množično, bi bilo prav, če bi o razmerah v gorah obveščali javnost prek sredstev javnega obveščanja. Planinci še vse premalo vedo tako o opremljanju za v gore in o vsem drugem. Prav zaradi množičnosti tega športa pa bi morali misliti tudi na preventivo in vzgojo planincev. Tako kot se je pred leti pojavila potreba po prometni vzgoji, je sedaj čas za planinsko vzgojo, če nočemo, da bo število gorskih nesreč vsako leto večje. Morda bi bilo dobro z vzgojo začeti že v osnovni šoli. L. M.

Tekmovanja v sankanju in smučanju za učence

Tudi letos bo pionirska komisija pri občinski zvezi Društva prijateljev mladine pripravila za učence iz socialno šibkejših družin tekmovanja v sankanju in smučanju. Pionirska komisija je že pripravila v sodelovanju s komisijo za socialna vprašanja pri Temeljno izobraževalni skupnosti poseben seznam socialno ogroženih otrok.

Po tekmovanju vsakega učenca skromno obdarijo in pripravijo zanje toplo malico. — d

Mi smo pogasili požar

25. decembra smo na 30. strani objavili vest pod naslovom Požar. Prostovoljno gasilsko društvo Cerklje nam je poslalo pismo naslednje vsebine: res je, da so bili poklicni gasilci na kraju požara, vendar so že do njihovega prihoda pogasili požar gasilci PGD Cerklje skupno z vaščani vasi Dvorje. Prosimo, da ta popravek objavite v prvi naslednji številki vašega časopisa.

Zahvala kolektivu

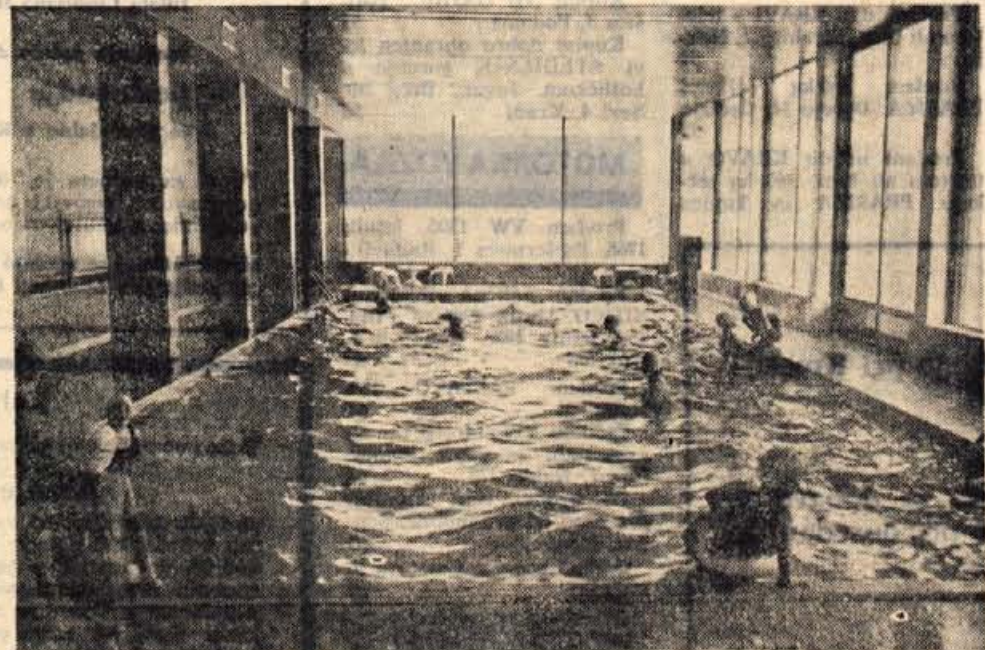
Sindikata Tekstilnega centra je pred novim letom pripravil za vse upokojujence Testilnega centra in pa nekdanje Zvezde kot že nekajkrat doslej novoletno pogostitev v hotelu Bor v Preddvoru. Ob tej priložnosti so upokojujencem izročili tudi novoletna darila.

Upokojujenci se vodstvu Tekstilnega centra in njegovi sindikalni organizaciji za pogostitev in novoletno darilo toplo zahvaljujejo, obenem pa jim žele veliko delovnih uspehov v novem letu.

Nova vlečnica v Bohinjski Bistrici

V Bohinjski Bistrici, med bohinjskim predorom in Ravnam, bodo dobili novo smučarsko vlečnico. Opornike je zgradilo gradbeno podjetje Bohinj, drugo opremo pa bo dobavila italijanska firma. Ze jeseni pa so pripravili tudi smučišča. Pomembno pri tem je, da so pri pripravi smučišč sodelovali učenci osnovne šole iz Bohinjske Bistrice. Za nagrado bodo imeli učenci pri telovadnih urah in ob športnih dnevih prednost za žičnici.

A. Z.

V novem hotelu hotelskega podjetja Gorenjke z Jesenic v Kranjski gori, v Larixu, so ob otvoritvi hotela odprli tudi zimski bazen. Temperatura vode v bazenu je do 28 stopinj Celzija, vendar ga v teh dneh lahko uporabljajo le gostje, ki bivajo v hotelu, ker je hotel polno zaseden. Hotelski gostje se kopijejo brezplačno, medtem ko stane kopanje za zunanje goste 20 dinarjev. D. S. — Foto: F. Perdan

mali oglasi

PRODAM

Prodaj TRAKTOR ferarri 24 KM primeren za hribovite kraje in več mladih TELIC. Spodnji Otok 19, Radovljica 25

Prodaj tri mlade PSE. Kranjska cesta 33, Senčur 26

Poceni prodaj PEČ za centralno kurjavo na trdo gorivo 25.000 Kcal/h. Janez Markič, Naklo 146. Ogled popoldne 27

Prodaj TELICO, ki bo februarja teletila, ali KRAVO po izbiri. Mlaka 61 28

Prodaj PRASICA za zakol in TRAKTOR pasquali. Valant Branko, Ribno 16, Bled 29

Prodaj brejo KRAVO po izbiri. Breg 13, Preddvor 30

Prodaj BUTARE. Hotemaže 21, Preddvor 31

Prodaj »REZKAR« za obdelavo lesa s 7000 in 3500 obrati. Kurnik Franc, Tupaliče 11 32

Prodaj malo rabljen KOTEL za žganjekuho, TELICO simentalco s teletom in TELICKO frizijko. Gorica 7, Radovljica 33

Prodaj več krojaških SIVALNIH STROJEV (singer, adler, veritas). Ogled pri Rehbergerju, Mandeljčeva 8, Kranj 34

Prodaj SUSILNI STROJ candy 5 kg. Ogled pri Vukoviču, Cesta 1. maja 1, Kranj 35

Prodaj SPALNICO, kuhinjsko KREDENCO in DIVAN. Tomšičeva 23, Kranj 36

Prodaj MOPED T-12 in obloženo PEČ (štedilnik) na žaganje. Zg. Bitnje 1 37

Prodaj KREDENCO. Ogled v nedeljo dopoldne. Tavčarjeva 41, Kranj 38

Prodaj šest tednov stare PRASICKE, smrekove PLO-

HE in bukova DRVA. Perčič Janez, Babni vrt 2, Golnik 39

Prodaj osem mesecev brejo KRAVO. Britof 315, Kranj 40

Prodaj tri PRASICKE, težke po 30 kg. Virmaše 42, Skofja Loka 41

Prodaj dve ZIMSKI GUMI good year ultra grip 145 x 380 in TELEVIIZIO RR Niš major. Nagode, Hrastje 153 42

Prodaj več KRAV raznih pasem. Razgledna cesta 14, Bled-Rečica 43

Prodaj močno KOBILO za poljska in hribovita dela. Naslov v oglasnem oddelku 44

Prodaj po 4 in 6 m dolge DESKE 30 in 50 mm. Svegelj Jože, Pokopališka 28, Kokrica 45

Prodaj kovinsko STRUZNICO v dobrem stanju in dam KLJUČAVNICARSKO DELAVNICO v bližini Kranja v najem. Naslov v oglasnem oddelku 46

Prodaj KRAVO, ki bo čez en mesec teletila. Pogačnik, Njivica 2, Besnica 47

Prodaj PRASICA za zakol. Trboje 52, Smednik 48

Prodaj 140 kg težkega PRASICA. Sp. Duplje 67 49

Prodaj devet mesecev brejo KRAVO. Voglje 66 50

Prodaj PRASICKE, težke od 180 do 220 kg. Lombar Jože, Olševek 40, Preddvor 51

Prodaj električno PEČ, žensko KOLO, HLADILNIK. Informacije po telefonu 21-769 od 13. do 15. ure 52

Prodaj KRAVO. Pogačnik Franc, Nemilje 11, Zg. Besnica 53

Prodaj dve KRAVI s teletom ali brez. Strahinj 7, Naklo 54

Prodaj 160 kg težkega PRASICA. Dvorje 31, Cerklje 55

Prodaj mlado KRAVO s teletom ali brez, 160 kg težkega PRASICA in kupim

SADNO STISKALNICO, lahko MOTORNO ZAGO in MLIN. Golc, Višelnica 15, Zg. Gorje 76

Prodaj VOLA in TELICO. Visoče 5, Brezje 77

Prodaj 160 kg težkega PRASICA. Prebačevo 23, Kranj 78

Poceni prodaj dobro ohranjen MOPED T-12 in dvostrezni MAGNETOFON sonet duo. Velestvo 10, Cerklje 79

Prodaj dva težka mesnata PRASICA. Sv. Duh 41, Skofja Loka 79

Prodaj 150-litrski litoželezen KOTEL. Rupa 11, Kranj 80

Prodaj kompletno trodelno OKNO z roletom 40 x 180. Mavčiče 42 81

Prodaj KRAVO po teletu Pretnar, Zale 15, Radovljica 82

Prodaj dva PRASICA za zakol. Luže 17, Senčur 83

Prodaj KRAVO s teličkom. Zalog 62, Cerklje 84

Prodaj dva PRASICA za zakol. Pšenična Polica 13, Cerklje 85

Prodaj dva PRASICA, težka po 110 in 180 kg. Cerklje 86

Prodaj težko SVINJO za zakol. Zalog 38, Cerklje 87

Prodaj 11 tednov brejo SVINJO. Zg. Brnik 20 88

PLIN butan-propan za gospodinjstvo dobite vsak dan pri Vombergarju, Cerklje 1 89

Prodaj 120 kg težkega PRASICA. Zalog 43, Cerklje 90

Prodaj dve OKNI 120 x 100 in pet VRAT industrijski izdelek. Cena po dogovoru. Stupnikar, Forme 3, Skofja Loka 91

KUPIM

Kupim nekaj SENA. Naslov v oglasnem oddelku 56

Kupim 500 GAJBIC. Poljšica 3, Podnart 57

Kupim dobro ohranjen levi ŠTEDILNIK gorenje s kotličkom. Juvar, Breg ob Savi 4, Kranj 58

MOTORNA VOZILA

Prodaj VW 1300, letnik 1968. Prešernova 1, Radovljica 59

Prodaj odlično ohranjeno SIMCO, letnik 1968 in FIAT 750, letnik 1968. Galetova 5, Kokrica 60

Prodaj ZASTAVO 750. Naklo 93 61

Prodaj VW starejši tip ali zamenjam za zaprt kombi. Sifrar, Naklo 175 62

Po ugodni ceni shranim čez zimo tri avtomobile. Senčur, Pipanova 9 63

Oddam garažo. Galetova 9, Kokrica 64

STANOVANJA

Kupim komfortno dvosobno STANOVANJE v Skofji Loki. Ponudbe poslati pod »1972« 65

Zamenjam dvosobno STANOVANJE v Tržiču za enosobnega v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 66

Iščem STANOVANJE v Kranju ali okolici. Ažman Sandi, Ulica 31. divizije 1, Kranj 67

Manjše STANOVANJE na Bledu oddam za 10 let. Ponudbe poslati pod »posojilo — predplačilo« 68

Na stanovanje vzamem deklo ali fanta. Stražiška 10, Kranj 69

Za enosobno STANOVANJE, večjo sobo ali dve sobi dam 3000 din nagrade. Zivkovič, »Nama« Skofja Loka 92

Mlada poslovna žena nujno išče manjše STANOVANJE ali večjo sobo s posebnim vhomod proti nagradi v Kranju ali Radovljici. Cenjene ponudbe je treba poslati na naslov: Stane Potočan, Ulica Simona Gregorčiča 18, Radovljica 93

POSESTI

Kupim 13—20.000 m² obdelovalne ZEMLJE (njiva, travnik ali sadovnjak) kjerkoli na Gorenjskem. Pogoj: globoka zemlja, primerna za drevesnice. Ponudbe poslati pod »ena parcela« 70

V najem oddam več prostorov okrog 150 m², primeren za pisarne ali mirno obrt, s kletmi in vrtom. Ponudbe poslati pod »center — Kranj« 71

ZAPOSLOTIVE

VK ELEKTRICAR s prakso se želi zaposliti kjerkoli na

Gorenjskem. Ponudbe poslati pod »dober« 72

FRIZERSKO POMOČNICO z najmanj 3-letno prakso sprejme takoj ali po dogovoru frizerski salon Oblak Skofja Loka, telefon 85-822 73

OSTALO

Za dan ali več oddajam KOCO za vso smučarsko sezono 200 m od žičnice Spanov vrh nad Jesericami (do 8 ljudi, ogrevanje, posteljina in kuhinjski pribor.) Dostop s avtom. Zagar Valentin, Sorbičeva 24, Kranj, telefon 23-274

PRIPREDITVE

MLADINSKI AKTIV MAVČICE priredi v nedeljo, 9. januarja, ob 17. uri MLADINSKI PLES. Zabaval vas bo ansambel TURISTI. Vabljeni! 75

KUD Davorin Jerko CERKLJE uprizori 9. januarja 1972 ob 16. in 19.30 v kino dvorani v Cerkljah ljudsko igrano »A njega ni«. Vabljeni! 76

IZGUBLJENO

Kam se je zatekla psička škotski ovčar — Lessi? Proti nagradi sporočite na: Tivadar, Pražakova 6, Ljubljana ali na telefon 061-316-738 94

V petek okrog 10. ure v Kranju izgubljen ovrtnik iz nerca vrnite proti nagradi Mladinovič Erni, Gradnikova 11, Kranj 96

OPEKO

kupite najugodnejše pri Kmetijski zadrugi Bled

Sprejemamo naročila za dobavo v pomladnih mesecih po dosedanjih pogojih in cenah.

Pri plačilu z deviznimi sredstvi običajen popust

PRIPOROČAMO SE

Zahvala

Ob nenadni izgubi ljube mamice, žene, hčerke in sestre

Cvetke Habjan

roj. Debelak

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izraze sožalja, vence in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala vsem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami.

Zalujoči: hčerkica Irenca, mož Pavel, mama, sestra, brat in družina Habjan

Kranj, 4. januarja 1972

Zahvala

Ob boleči izgubi naše drage mame, žene, sestre, stare mame in sestrične

Frančiške Jošt

Jakelnove mame iz Strahinja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali, darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Posebno zahvalno smo dolžni zdravniku dr. Hriberniku, častiti duhovščini, posebej še dr. Rozmanu za ganljive poslovilne besede. Zahvaljujemo se tudi vsem za tako veliko spremstvo na njeni zadnji poti in pevcem za lepe žalostinke.

Zalujoči: mož Peter, otroci Francka, Peter, Joža, Pavel, Marica in Janez z družinami

Strahinj, 8. decembra 1971

Zahvala

Ob izgubi naše dobre mame, stare mame

Angele Strniša

Fekove mame s Kokrice

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih urah stali ob strani. Posebna zahvala sosedom, č. duhovščini, dr. Janezu Bajžlju in pevcem. Iskrena hvala vsem za darovano cvetje in vence ter za izrečena sožalja in vsem, ki ste našo drago mamo spremili na njeni zadnji poti in tako počastili njen spomin.

Vsi njeni

Kokrica, Predoslje, Podbrezje, 6. januarja 1972

Zahvala

Ob nepričakovani in tako boleči izgubi mojega ljubega moža

Jožeta Katrašnika

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti v prerani grob. Vsem prav lepa hvala za poklonjeno cvetje in vence, za izrečena ustna in pismena sožalja. Najlepša hvala dr. Pircu in dr. Bajžlju za takojšnjo zdravniško pomoč. Zahvaljujem se ZB, društvu upokojencev, kolektivu in sodelavkam SDK Kranj. Pristrčna hvala g. župniku in pevcem, ki so pokojnemu peli v hiši žalosti in ob odprtem grobu. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki so kakorkoli pomagali v tem težkem trenutku.

Zalujoča žena Marica z družino

Boh. Bistrica, 30. decembra 1971

Janko Flander

Nihče ne more verjeti, da se je nedeljska prometna nesreča na Visokem končala tako tragično. Vendar je smrt hotela svoje. Družini je nasilno iztrgala moža, očeta in brata, nam pa tovariša in prijatelja Janka Flandra iz Preddvora.

Janko Flander se je že kot mlad fant zanimal za delo v mladinski organizaciji in je bil nekaj časa tudi njen predsednik v Preddvoru. Mlade je spodbujal in jim pomagal tudi sedaj, ko je bil v domači vasi na najodgovornejši funkciji v SZDL. V družbenem in političnem življenju Preddvora je bil nepogrešljiv. V delo ni vnašal le svežine in tovarištva, temveč so ga sodelavci občudovali kot dobrega organizatorja, vaščana in občana, ki je skušal po svojih močeh vsakomur pomagati in najti za vsakogar dobro besedo. Družbenopolitično se je udeleževal kljub temu, da je v najlepšem delu Preddvora gradil svoj dom. Po desetih letih si ga je zgradil zase in za družino. Vendar je sedaj, ko bi moral uživati sa-

dove svojega dela, za vedno odšel...

Flandrovega Jankota ne bodo pozabili Iskraši. Navdušen ljubitelj smučanja in Kravca je bil. Od zgraditve dalje je skoraj brezplačno opravil posle upravnika Iskrine kočne na Kravcu. Tudi med novoletnimi prazniki je želel vsaj en dan preživeti na Kravcu.

Kaj naj ti še rečem v slovo, Janko? Vsem, ki smo te poznali, nam je težko, da si se moral tako zgodaj posloviti. J. Košnjek

Zadel pešca

Na cesti drugega reda v Zg. Bitnjah je v ponedeljek, 3. januarja, nekaj pred deseto uro zvečer voznik osebnega avtomobila Branko Tavčar iz Dorfarjev dohitel Jožeta Dolenca, starega 65 let iz Zg. Bitenja, ki je hodil po desni strani ceste. Ko je avtomobil dohitel pešca, je ta nenadoma omahnil v levo, tako da ga je avtomobil zadel. S hujšimi poškodbami so Jožeta Dolenca prepežjali v ljubljansko bolnišnico. V nesreči je bil lažje ranjen tudi voznik Tavčar.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi mojega dragega brata

Srečka Štridla

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mu pomagali ob njegovi boleznini in ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem osebju bolnice na Golniku za dolgoletno zdravniško nego, podjetju Elita za vso pomoč in ganljive besede ob grobu ter g. župniku in pevcem za poslovilni obred.

Zalujoča sestra Zofija

Zahvala

Ob smrti našega očeta, brata in starega očeta

Jožeta Liparja

Strizmanovega ata

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, gasilskemu društvu in podjetju za darovano cvetje, izrečena sožalja in spremstvo na zadnji poti ter g. župniku za spremstvo.

Zalujoči: sinovi, hčerke, sestri in vnuki

Lahovče, 6. januarja 1972

Za evropski pokal Vitranc 72 — Bohinj FIS-I-A

Naši presenetili, ne razočarali

KRANJSKA GORA — Pisan karavana najboljših veleslalomistov in slalomistov se je med tednom ustavila v Kranjski gori. Tu je bilo namreč tekmovanje za prvi evropski pokal ter za enajsti pokal Vitranca. Udeležba je bila v letošnjem letu najboljša, saj so nastopili tekmovalci iz dvajsetih evropskih držav ter iz ZDA in Kanade. V obeh dneh se je na standardnih progah Vitranca zvrstilo nad 90 smučarjev.

VELESALOM: ZA NEZNANEGA SVICARJA WERNERJA MATTLA

Kljub temu, da smo v prvem veleslalomskem teku gledali zanimiv obračun, je presenetil malo znanj Svicar iz B garniture reprezentance Werner Mattle. Le-ta je že v prvem teku premagal favorite za prvo mesto Francoza Penza, Poljaka Bachleda ter vodilnega v evropskem pokalu Italijana Schmalzla. Tudi v drugem teku je z odlično vožnjo osvojil pričljivo prvo mesto. Med našimi je bil po prvem teku najboljši Jeseničan Gašperšič na 34. mestu. Toda v drugem teku je z odlično vožnjo Ljubljčan Kavčič nadoknadil težko progo iz prvega teka. Z drzno vožnjo je premagoval progo, ki jo je postavil Jeseničan Janez Šmitek. Z zaostankom petih sekund za zmagovalcem je pristal na 28. mestu.

Poljak Bachleda je z izvrstno vožnjo v drugem teku nadoknadil zamujene sekunde iz prvega teka in s prvega mesta izpodrinil Francoza Penza.

Eden najboljših francoskih specialistov za veleslalom in slalom Alain Penz je tokrat v veleslalomu in slalomu moral priznati premoč nezkušenemu Svicarju Mattlu ter Poljaku Bachledu. Obe zmagi sta se mu izmuznili v drugem teku.

Werner Mattle (Svica) je sicer smučar druge garniture, toda Kranjska gora mu je z zmago v veleslalomu prinesla odskočno desko, da se plasi v prvo moštvo.

Vrstni red: 1. Mattle (Svica), 2. Penz (Francija), 3. Heckelmüller (ZRN), 4. Schmalzl (Italija), 5. Bachleda (Polj-

ska); uvrstitve Jugoslovanov: 28. Kavčič, 32. Gašperšič, 35. Gazvoda, 38. Jakopič, 43. Straus, 44. Rant, 46. Pesjak, 47. Bernik, 53. Magušar.

Eberardo Schmalzl (Italija) je po kranjskogorski prireditvi močno prevzel vodstvo v evropskem alpskem smučarskem pokalu.

Marko Kavčič, najbolje uvrščen Jugoslovan na letošnjem enajstem pokalu Vitranc ter evropskem pokalu, si je z 18. mestom v slalomu prismočal olimpijsko normo za Sapporo. Po vsej verjetnosti pa mu ta norma ne bo koristila, ker je predsednik komiteja predlagal, da se olimpijske igre v alpskih disciplinah štejejo za svetovno prvenstvo.

SLALOM: ZA POLJAKA BACHLEDO

Obe slalomski progi sta terjali od tekmovalcev dosti znanja in spretnosti. Mehak sneg ter razprta proga za tekmovalce z višjimi štartnimi številkamaj sta zapustila vtis, da na Vitrancu ni mesta tudi za največje favorite. Poljak Bachleda je z izvrstno vožnjo v drugem teku osvojil prvo mesto. Od Jugoslovanov je bil spet najboljši Kavčič.

Vrstni red: 1. Bachleda (Poljska), 2. Penz (Francija), 3. Chaffee (ZDA), 4. Schmalzl (Italija), 5. Tschudi (Norveška) uvrstitve Jugoslovanov: 18. Kavčič, 34. Bedrač, 36. Pesjak, 38. Bernik.

BOHINJ V ZNAMENJU DEMLA

BOHINJ — Walter Demel je že tretjič zapored osvojil najvišjo lovoriko v FIS-I-A tekmovanju v smučarskih tehnikah. Tudi letos je ta odlični Nmec brez težav premagal 15 kilometrov dolgo progo. Med Jugoslovani, od katerih smo opravičeno pričakovali več, je bil tokrat najboljši Gorjan Mate Šimnic, ki ga zasledimo na 18. mestu. Eden najboljših jugoslovanskih tekačev Aloj Kerštajn je zaradi bolečin v križu in nogah odstopil. Razočaral pa je Fi-

Walter Demel je tudi letos navdušil Bohinjce. V solo teku članov na 15 km se mu je posrečil tretji met, saj si je s četrtkovo zmago zagotovil že tretji najboljši naslov v Bohinju.

Jeseničan Franc Tajnikar je z 12. mestom v mladinski konkurenci v Bohinju pritekkel solidno uvrstitev.

lip Kalan, ki bi moral po mnenju strokovnjakov zasedeti boljše mesto med udeleženci desetih držav.

Med mladinci je bil v teku na 10 kilometrov tokrat najboljši Čehoslovak Jiří Beran, ki je ugnal vso vrsto 34 tekmovalcev. Od naših je bil najboljši Jeseničan Tajnikar na 12. mestu.

Vrstni red — mladinci (10 km): 1. Beran (CSSR), 2. Speicher (ZRN), 3. Pirminov (SZ), 4. Sinov (CSSR), 5. Croce (Italija); uvrstitve Jugoslovanov: 12. Tajnikar, 16. Sardi, 17. Ugrin, 18. Burger, 19. Brajnik, 21. Rebersak, 22. Gartner itd.; člani (15 km): 1. Demel, 2. Gehring (oba ZRN), 3. Wachter, 4. Wallner (oba Avstrija), 5. Betz (ZRN); uvrstitve Jugoslovanov: 18. 21. Dornik, 25. Kalan, 31. Dretnik, 35. Gorenšek, 37. Mlinar, 43. Kobilica, 44. Zupan, 49. Lotrič itd.

V OBEH STAFETAH ZRN

V nadaljevanju elitne tekaške prireditve v Bohinju so se člani (3 x 10 km) ter mladinci (3 x 5 km) pomerili v stafetah. V obeh konkurencah sta tokrat zmagali štafeti ZRN.

Vrstni red — člani (3 x 10 km): 1. ZRN I., 2. SZ, 3. ZRN II., ... 6. Jugoslavija I.; mladinci (3 x 5 km): 1. ZRN, 2. CSSR, 3. Avstrija, ... 5. Jugoslavija. Pripomniti je treba, da je v konkurenci članskih štafet nastopilo 15 ekip, v mladinski pa 8.

Fotografije: F. Perdant
Dopolnilo: D. Humer

Mate Simnic je bil edina svetla točka letošnjega FIS-IA tekmovanja v smučarskih tekih v Bohnju. Bil je najboljši Jugoslovian in je edini pristal med prvo dvanajsterico.

Marjan Burger iz Radovljice kaže, da bo z resnim treningom in solidnimi nastopi kmalu prevzel prvo violino med mladimi tekači.

Jiri Beran (ČSSR) je bil v teku na 10 km zmagovalec in s tem najavil kandidaturo, da bo v prihodnjem letu med člani zasedal še boljše mesta.

Pogovor tedna

Gašper Kordež: brez najboljših najboljši v Jugoslaviji

Smučarji-tekači kranjskega Triglava so bili zadnje tri zime najboljši v Jugoslaviji. Čeprav nimajo v svojih vrstah državnih članskih reprezentantov, so z mladimi tekači in tekačicami osvojili toliko točk, da so bili državni ekipni prvaki v letih 1969, 1970 in 1971. Vsi ti uspehi pa so ozko povezani z marljivim trenerjem Gašperjem Kordežem. Nekdanji desetkratni prvak Jugoslavije v klasični kombinaciji je z mladimi tekači dosegel v zadnjih letih velike uspehe.

● Kateri so najboljši tekmovalci kranjskega Triglava?

»Trije kvalitetni tekmovalci Seljak, Grašič in Krišelj so v letu 1969 zapustili Triglav. Od tedaj je vse breme padlo na ramena mladih tekačev, ki pa so javnosti v glavnem neznani športniki. V prvi vrsti bi želel omeniti člane: Maksa Jelenca, Vinka Lotriča, Zdravka Eržena, Janeza Gorjanca, Jožeta Gortnerja in Franca Mohoriča, pri mladincih: Janeza Reberšaka, Jožeta Solarja, Janeza Kavčiča, Srečka Beštra, Jožeta Lotriča in Filipa Zupanca. Pri ženskah dosegajo najboljše uspehe Milena Kordež, Helenca Bešter, Bernardka Lotrič in Mila Fister. Za njimi pa raste še cela vrsta mladih perspektivnih tekačev plonirjev kot so Milan Kordež, Janez Smid, Tone Pintar in drugi.«

● Od katerih tekmovalcev pričakujete največ?

Vrsta mladih perspektivnih tekačev v minulih sezonah ni dosegla pričakovanih rezultatov. Za velike dosežke je poleg materialne stimulacije potrebna pri tekih tudi velika volja. V sedanji generaciji, posebno Jelenc, Lotrič in Kordeževa, so športniki z veliko željo in voljo za napredkom. Prav bi bilo, da bi tem mladim tekmovalcem omogočili solidnejše pogoje za doseganje večjih rezultatov.«

● Kje in koliko trenirate?

»Čeprav je Triglav kranjski klub, je večina naših članov doma iz Dražgoš, Jamnika, Nemilj in drugih sosednjih vasi Kranja. Naš center so nedvomno Nemilje. Poleg individualnih treningov imamo tedensko tudi dva do trikrat skupne priprave. Vsak trenira šestkrat tedensko.«

● Kaj pričakujete od letošnje zime?

»Vsekakor dobrih rezultatov. Prepričan sem, da bo sedanja talentirana generacija dosegla letos še boljše rezultate kot jih je v zadnjih treh letih. Največ pričakujem od Jelenca in Lotriča. Sesterica naših tekačev pa je tudi kandidat za nastop na evropskem prvenstvu. Velike možnosti za uvrstitev v reprezentanco imajo Kordeževa, Beštirova, Lotričeva, Reberšak, Solar in Gartner.«

● Zelje?

»Zelim si predvsem, da bi nekdo iz sedanjih vrst tekačev šel po stopinjah Romana Seljaka, da bi dosegel podobne uspehe kot najboljši tekač vseh časov v Kranju. Pričakujem pa tudi več razumevanja za tekače in sploh za kranjski šport. Zelim, da bi kranjska podjetja našla skupen jezik glede pomoči za športnike. Vsekakor bi bilo s tem še več zmag in rekordov v Kranju.«

P. Didic

Gorenjska košarkarska liga

Kroj v vodstvu

Po prvih dveh kolih v zimski gorenjski košarkarski ligi je v vodstvu Kroj iz Skofje Loke, ki je zanesljivo premagal oba nasprotnika. Z odlično igro so presenetili mladinci Triglava, ki so premagali Jesenice. Radovljica pa nadaljuje z neresnostjo tudi v zimski ligi.

Rezultati — prvo kolo: Triglav : Gorenja vas 81:52, Kranj : Kropa 64:51, Kroj : Radovljica 114:32, Jesenice :

Gotik 70:52; drugo kolo: Gorenja vas : Kropa 37:49, Radovljica : Kranj 0:20 w.o., Gotik : Kroj 48:69, Triglav : Jesenice 57:51; tretje kolo: Kranj : Gotik 92:64. V vodstvu je Kroj pred Triglavom in Kranjem.

Pari naslednjega kola: Jesenice : Gorenja vas, Kroj : Triglav, Kranj : Gotik, Kropa : Radovljica.

J. Ažman

Prion prvak Kranja

Kegljaci kranjskega Triglava so pred novoletnimi prazniki zaključili člansko tekmovalno posameznikov za sezono 1971/72. V disciplini 2x200 lučajev je bil tokrat najuspešnejši ing. Riko Prion, medtem ko je državni reprezentant Jože Turk z 19 keglji zaostanka pristal na drugem mestu. Presenetili pa so veteran Martelanc, ki je tretji, ter Starc in Jenkole. Slednji je s 1011 keglji postavil najboljši rezultat tega tekmovanja. Prva dvanajsterica si je priborila brezplačen trening na kranjskem kegljišču.

Vrstni red: 1. Prion 3670, 2. Turk 3651, 3. Martelanc 3650,

4. Jenkole 3628, 5. Ambrožič 3579, 6. Jereb 3554, 7. Starc 3529, 8. Bregar 3497, 9. Cesen 3493, 10. Vehovec 3475, 11. Kordež 3433, 12. Fende 3404. —dh

Pavlin prvi

Na kegljišču gostišča Benedik v Stražišču je bilo pred dnevi letošnje prvenstvo desnega brega Save v kegljanju. Prvo mesto je med 62 tekmovalci prepričljivo osvojil Pavlin, ki je podrl 880 kegljev. Ostali vrstni red: 2. Semrl 855, 3. Tiringar 846, 4. Šilar 839, 5. Potočnik 833, 6. Holy 830 itd.

J. J.

Trije novi republiški nogometni sodniki

Nogometna podzveza Gorenjske je dobila tri nove republiške nogometne sodnike. Izpit so uspešno opravili Miha Grošelj iz Skofje Loke ter Marjan Tomše in Janez Torkar iz Kranja. Spomladi letos pa kandidira še šest sodnikov za pridobitev republiške kategorije.

P. N.

Živilski kombinat
ŽITO
Ljubljana

bonboni
VISOKI

mlečni
VESNA
bonboni

zeliščni
HERBA
bonboni

kava
karamele

lešnik
karamele

bonboni
sadni
fourrés

1+3

Stane Primožič, (rojen 1928. leta), sekretar organizacije ZK v Tekstilindustriji Kranj: »Član organizacije zveze komunistov sem od 1959. leta in sem v prejšnjem mandatnem obdobju delal v sekretariatu organizacije. Menim, in to bi bila tudi ugotovitev na konferenci, da naša organizacija zveze komunistov v prejšnjem mandatnem obdobju ni bila dovolj aktivna. V podjetju je bilo namreč sprejetih vrsto novih programov (razvojni program), in pri uresničevanju bi lahko komunisti več naredili. V prihodnje bo torej prav to naša prva in osnovna naloga. Vso pozornost pa bomo posvetili tudi sprejemu novih članov v organizacijo.«

Inž. Štefan Nemeč, na novo izvoljeni sekretar občinskega komiteja ZKS Jesenice: »Od 1953. leta sem član ZK. Menim, da so dosednji člani občin-

skega komiteja svoje naloge v okviru svojih možnosti dobro opravljali. Po mojem mnenju so nam prav sklepi 21. in 22. seje dali tisti potrebni impulz za delo komunistov v prihodnje, prav ti sklepi nam narekujejo, da probleme rešujemo dosledno in zavzeto, da smo vedno v središču dogajanja in vedno prvi pri reševanju aktualnih družbenih vprašanj. V zadnjem času smo na Jesenicah dobili nova vodstva organizacij ZK, kajti večina prejšnjih je slabo delovala. In naša naloga je zdaj, da to mlahavost preživimo, da se vsi komunisti začno zavdati, da morajo biti disciplinirani in biti prisotni v vseh važnejših dogajanjih v občini in izven nje. In če bomo uspeli pritegniti članstvo in sprejeti rove mlade ljudi, bomo opravili kar precejšnje delo.«

Branko Veselinovič, sekretar osnovne organizacije Cesta JLA Tržič: »V zvezi komunistov sem bil sprejet 1949. leta in sem zaposlen v Bombažni predilnici in tkalnici v Tržiču. Doslej sem opravljal v zvezi komunistov različne funkcije. Bil sem sekretar tovarniškega komiteja, sekretar organizacije v obratu in član občinskega komiteja ZK v Tržiču. Sedaj sem sekretar osnovne organizacije Cesta JLA, ki je era od treh organizacij na levem bregu Bistrice. Prej je bila to enotna organizacija, vendar smo zaradi uspešnejšega dela teren razdelili. Mislim, da je glavna naloga komunistov moje organizacije kadrovska učvrstitev, sprejemanje mlajših članov in odpravljanje pasivnosti pri nekaterih komunistih. S posebno anketo med komunisti bomo ugotovili, kaj je dobro in kaj je narobe pri nas. Menim, da smo prav pri pomlajevanju in učvrstitvi organizacije v preteklosti premalo naredili.«

ta teden

Devize

● Po podatkih deviznega oddelka Narodne banke Jugoslavije so začasno zaposleni v tujini nakazali 591,8 milijona dolarjev ali 47 odstotkov več kot v prvih 11 mesecih leta 1970

● Turizem je prinesel 332,4 milijona dolarjev ali 28 odstotkov več kot v prvih 11 mesecih leta 1970

Uradni list SFRJ

● Domače in tuje osebe v potniškem prometu lahko iznašajo iz Jugoslavije oz. vnašajo v Jugoslavijo efektivne dinarje do zneska 500 din, in to le v bankovcih do 50 din

60 milijonov dolarjev

● Narodna banka Jugoslavije je sporočila, da bomo po sklepu ZIS, da se ukine prodaja deviz državljanom za zasebna potovanja v tujino, prihranili okrog 60 milijonov dolarjev. V prvih lanskih desetih mesecih so Jugoslovani samo na podlagi devizne kvote 32 dolarjev dvignili v banki 51,1 milijona dolarjev

Devize imamo

● Za srečanje šahovskih vele mojstrov za naslov svetovnega prvaka med Spaskim in Fischerjem smo ponudili 152.000 dolarjev

Izvoz — uvoz

● Lani smo izvozili za 27 milijard 208 milijonov dolarjev blaga, za 8 odstotkov več kot prejšnje leto. Uvozili pa smo za 28 milijard in 792 milijonov, za 13 odstotkov več kot leta 1970

Za 15,6 odstotka

● Zaradi naraščanja cen so bili lani življenjski stroški za približno 15,6 odstotka višji, samo decembra pa so se zvišali za 1,3 odstotka

mm,
prima
loška kava
iz nove
pražarne

(Nadaljevanje s 1. strani)

težno večino prebivalcev, ki so se preživljali iz kmetijstva. Danes pa jih je le še komaj 19 %, pa še od teh je en del zaposlenih v industriji. Zaposlenih v industriji pred vojno in v obrti je bilo izredno majhno število. V letu 1971 pa je bilo zaposlenih preko 11.300 občanov v družbenem sektorju gospodarstva in negospodarstva. Družbeni bruto proizvod je znašal v letu 1971 eno milijardo štiristo milijonov din. Družbeni proizvod 520 milijonov, narodni dohodek pa znaša 440 milijonov din.

V zadnjih letih smo se lotili nekaterih nujnih komunalnih problemov, kot so vodovodi, ceste in kanalizacije, kar je osnova za nadaljnji gospodarski in splošni razvoj občine. Prav tako se skupno s krajevnimi skupnostmi lotevamo teh problemov v naših subcentrih v Zeleznikih, Žireh in Gorenji vasi ter v vseh ostalih krajih naše občine. V povojnem obdobju je bilo veliko napravljene na področju urbanizacije celotne občine. Zgrajenih je bilo precejšnje število novih in adaptiranih stanovanj v družbenem in privatnem sektorju. Tudi v letu 1971 smo na področju škojeloškega gospodarstva in razvoja družbenih služb storili precejšen korak naprej; predvsem smo vlagali sredstva v nadaljnji razvoj gospodarstva, industrije, kmetijstva, turizma in šolskih prostorov. Zgrajenih je bilo vrsto novih gospodarskih objektov in del infrastrukture, ki zagotavlja nadaljnji razvoj celotne občine. Posebno pomembno pa je to, da smo v zadnjih 5 letih zgradili in obnovili preko 50 % vseh industrijskih kapacitet v občini, kar daje zaupanje v nadaljnji razvoj in procvit našega gospodarstva in delovnega človeka. Posebno pomembno pa se mi zdi omeniti razvoj kmetijstva in kmečkega turizma, ki ga razvijamo na našem področju in kjer že imamo določene uspehe.

Z dosedanjim razvojem, ki so ga delovni ljudje naše občine ustvarili v preteklem obdobju daje zagotovilo za nadaljnji razvoj gospodarske aktivnosti in za nadaljnji razvoj družbenih odnosov, kulturnih vrednot in duhovnega bogastva delovnega človeka. Se posebno je pomembno, da je občina napredovala ne le na enem področju, ampak da je raslo vse gospodarsko dogajanje skladno z družbenim razvojem in nivojem proizvodnih sil. To se pravi, da se je močno usmerila občina v industrijo, da pa je poleg tega razvijala tudi kmetijstvo, turizem, terciarno dejavnost, komunalno in da je vlagala precejšnja sredstva tudi v šolstvo in kulturo. Delovni ljudje so v svojih delovnih kolektivih in samoupravnih organih gradili svojo prihodnost, gradili pa so s tem tudi sebe kot samoupravljavca, človeka, ki so mu človeški odnosi primarna skrb in so resnična osnova za nesebične in humane odnose.

Ostanimo vsi strnjeni ob nadaljnjih naporih in velikokrat težkih nalogah ter odločitvah, ker s tem dajemo priznanje in zadoščenje tistim, ki so izbojevali krvavo revolucijo sebi in svojim prihodnim generacijam pa lepšo in svetlejšo prihodnost.

Ob prazniku občine želim vsem občanom v imenu občinske skupščine in v svojem imenu veliko delovnih uspehov, osebne sreče, zadovoljstva in prijateljstva kot osnovnega odnosa med ljudmi.

Predsednik
Zdravko KRVINA